TECHNICKÉ MUZEUM V BRNĚ

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2016

VÝROČNÍ ZPRÁVA TECHNICKÉHO MUZEA V BRNĚ ZA ROK 2016

PURKYŇOVA 105
612 00 BRNO-KRÁLOVO POLE
TEL 541 421 411
FAX 541 214 418
INFO@TMBRNO.CZ / WWW.TMBRNO.CZ

STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCE: ING. VLASTIMIL VYKYDAL, ŘEDITEL

ZŘIZOVATEL: MINISTERSTVO KULTURY ČR

PRÁVNÍ POSTAVENÍ: STÁTNÍ PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO: 00101435

EVIDENČNÍ ČÍSLO SBÍRKY V CES: TMB/002-05-06/131002

NEDÍLNOU ORGANIZAČNÍ SLOŽKOU TMB
JE METODICKÉ CENTRUM KONZERVACE (DÁLE TÉŽ „MCK“)
TEL. 541 421 452 / MCK@TMBRNO.CZ / MCK.TMBRNO.CZ

ISBN 978-80-87896-41-9

I. ZÁKLADNÍ INFORMACE 4
II. TVORBA SBÍREK A PÉČE O SBÍRKOVÝ FOND 9
III. OCHRANA PŘEDMĚTŮ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ 17
IV. KNIHOVNA 20
V. PREZENTAČNÍ ČINNOST 21
VI. VĚDA A VÝZKUM 29
VII. DALŠÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ 37
VIII. KONFERENCE, SEMINÁŘE, WORKSHOPY A PŘEDNÁŠKY 41
IX. VZDĚLÁVACÍ ČINNOST 45
X. PUBLIKAČNÍ ČINNOST 47
XI. EDIČNÍ ČINNOST 47
XII. MARKETING A FUNDRAISING 48
XIII. STAVEBNÍ A REKONSTRUKČNÍ PRÁCE 50
XIV. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2016 52
XV. POSKYTOVANÉ STANDARDIZOVANÉ SLUŽBY 53

TECHNICKÉ MUZEUM V BRNĚ

METODICKÉ CENTRUM KONZERVACE

2016 ÚSPĚŠNÝ ROK TECHNICKÉHO MUZEA V BRNĚ

Rok 2016 byl pro Technické muzeum v Brně rokem úspěšným. Desítky akcí pro širokou veřejnost, stovky aktivit a výstupů z odborné a výzkumné činnosti a tisíce spokojených návštěvníků jsou kvantitativním ukazatelem produktivity zaměstnanců muzea. Kvalitu a obsah jejich pracovní náplně podává přehled na následujících stranách této výroční zprávy.

Pomyslných vrcholů pracovního úsilí jednotlivých pracovních týmů lze indikovat mnoho. Pokud bychom měli vybrat pouze několik nejdůležitějších, je třeba začít se Zvláštním oceněním v Národní soutěži Gloria musaealis, kterého se v roce 2016 dostalo na základě návrhu čestného výboru soutěže projektu „Mezinárodní spolupráce mezi Technickým muzeem v Brně a Slovenským národním muzeem v oblasti záchrany sbírkového fondu poškozeného požárem na hradě Krásna Hôrka“. Na pracovišti Metodického centra konzervace bylo ošetřeno 77 militarií a vyrobeny repliky nejvzácnějších předmětů z unikátní kolekce šlechtického rodu Andrássy. Projekt, který proběhl pod záštitou ministrů kultury České a Slovenské republiky, doplnily workshopy, uspořádání výstavy a vydání stejnojmenné odborné publikace s katalogem. Metodické centrum konzervace bylo také odborným a realizačním garantem 25. ročníku Konference konzervátorů-restaurátorů. Svým rozsahem a zaměřením v českém prostředí jedinečné odborné setkání tentokrát hostilo Brno a proběhlo s rekordní účastí téměř tří stovek konzervátorů a restaurátorů z českých a zahraničních paměťových institucí i soukromé sféry.

V září byla po mnohaletém úsilí završena i další etapa prezentační koncepce muzea, a to dokončením a zpřístupněním expozic Optika a Výpočetní technika. Veřejnost si konečně může vychutnávat a využívat rozsáhlý sbírkový fond muzea dokumentující techniku fotografie a filmu, výpočetní techniku, mikroskopii a ve středoevropském prostoru také ojedinělou elektronovou mikroskopii. Tento segment našeho kulturního dědictví, o který je projevován eminentní zájem návštěvníky napříč generacemi, je představen moderní a atraktivní formou a významně rozšiřuje stálou expoziční nabídku muzea.

Závěr roku se nesl ve znamení výstavy Dinosauři: Mechatronika a iluze. Návštěvnost v řádech desítek tisíc dětí a dospělých předčila i naše nejsmělejší odhady a potvrdila současnou neotřesitelnou pozici Technického muzea v Brně mezi institucemi nabízejícími smysluplné využití volného času, zábavu i poučení.

I / ZÁKLADNÍ INFORMACE

CHARAKTERISTIKA TMB

TMB na vědeckém základě vytváří, odborně spravuje, vědecky zpracovává, ošetřuje, bezpečně uchovává a zveřejňuje sbírky hmotných dokladů vývoje důležitých oblastí vědy, techniky a výroby minulosti i současnosti, a další vědeckou dokumentaci. Za vědeckou dokumentaci jsou považovány vizuální, akustické, grafické a jiné prostředky, sloužící k záznamu poznatků v oborech sbírkového zájmu. Muzeum sbírky neustále systematicky vytváří, rozšiřuje, zkvalitňuje a využívá je pro účely vědecké, výchovné, kulturní a osvětové.

K zabezpečení této činnosti také využívá povolení k provádění archeologických výzkumů podle ustanovení § 21 ods. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů pod značkou 11508/2001 – OPP/P ze dne 20. 12. 2001.
Plnění vědeckých cílů TMB dosahuje původním výzkumem v oblastech vědeckotechnického vývoje a muzejní dokumentací v oborech své sbírkotovorné činnosti.
V návaznosti na výzvu MK-S 14 147/2014 OVV a v souladu s Postupem posuzování výzkumných organizací schváleným Radou pro výzkum, vývoj a inovace dne 31. 10. 2014 zaslalo TMB žádost o posouzení jako výzkumné organizace včetně relevantních podkladů. Tato žádost byla posouzena kladně a TMB je zařazeno mezi výzkumné organizace, poskytovatelem podpory ve vědě, výzkumu a inovacích je pro TMB Ministerstvo kultury ČR.
Vypracovává odborné posudky a doporučení, vědecké rešerše a expertizy z oblastí své odborné působnosti, které využívá ve své činnosti a zveřejňuje je.
Prostřednictvím svých odborných pracovníků – kurátorů napomáhá při odborné výchově studentů formou odborných praxí a vedení absolventských a závěrečných prací.
Ve spolupráci s vysokými školami a dalšími odbornými pracovišti zajišťuje výuku v oborech muzeologie a konzervování–restaurování.
Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle příslušného zákona a eventuálně podává návrhy na prohlášení těchto předmětů za kulturní památku. Podle zvláštních předpisů zapůjčuje sbírkové předměty k účelům studijním a výstavním.
Plnění osvětových cílů dosahuje zejména tvorbou muzejních expozic a výstav, které pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými institucemi v ČR i v zahraničí, pořádáním konferencí, seminářů a přednášek, publikační činností v periodických i neperiodických tiskovinách, včetně reklamních.
Rozvíjí náborové aktivity a věnuje soustavnou pozornost práci s veřejností, zejména s dětmi a mládeží, organizuje a zajišťuje činnost dobrovolných spolupracovníků muzea, což provádí zejména prostřednictvím Kruhu přátel TMB.

I.2 / OBJEKTY VE SPRÁVĚ TMB

1. Hlavní budova muzea, Purkyňova 105, 612 00 Brno
2. Areál městské hromadné dopravy, Holzova 4, 628 00 Brno
3. Železniční příměstská trať v Brně-Líšni
4. Kovárna v Těšanech, 664 54 Těšany
5. Větrný mlýn v Kuželově, Kuželov, 696 73 Hrubá Vrbka
6. Vodní mlýn ve Slupi, 671 28 Jaroslavice
7. Stará huť u Adamova, 679 04 Adamov
8. Šlakhamr v Hamrech nad Sázavou, 591 01 Žďár nad Sázavou
9. Rybárna ve Slupi, Slup, 671 28 Jaroslavice – zakonzervováno
10. Konzervátorské dílny a depozitář, Rokycanova 33, 615 00 Brno-Židenice
11. Areál vojenských kasáren v Brně-Řečkovicích – část zakonzervována
12. Celnice Chvalovice-Hatě - zakonzervováno
13. Objekt stálého těžkého opevnění (STO) MJ-S 3 „Zahrada“ + 3 lehké objekty vz. 37 (lehký objekt vz. 37 E – VEČ 396, č. 2114 na parcele č. 4115, lehký objekt vz. 37 E – VEČ 395, č. 2296 na parcele č. 4113, lehký objekt vz. 37 A–140Z – VEČ 394, č. 2112 v provedení PAO na parcele č. 2285), 671 22 Šatov *
14. Kasárna letiště v Brně-Černovicích při ulici Olomoucká p.č. 2803, 627 00 Brno-Černovice

*Pozn: Dodatkem z roku 2012 č. 4 ke smlouvě ev. č. MO: 0612/37-35/34-O z 1. 9. 2004 došlo k úpravě předmětu výpůjčky a to tak, že bezplatně zapůjčeny zůstaly následující objekty (ostatní jsou smlouvou převedeny viz. výše položka 13):
Pěchotní srub MJ–S 2 „Úvoz“ je na parcelách č. 2112 a 2116. vlastníky parcel jsou Ing. B. Vlček a Ing. M. Veselá. (dle vojáků uváděn jako STO 3).
Lehký objekt vz. 37 typ A–160 zesílený (Vojenské evidenční číslo 399) č. 2121 ŘOP na parcele č. 4689. Vlastníkem pozemku je Ing. B. Vlček.
Lehký objekt vz. 37 typ A–160 normální (Vojenské evidenční číslo 393) č. 2120 ŘOP na parcele č. 4705. Vlastníkem pozemku je Ing. B. Vlček.
Lehký objekt vz. 37 A–140N (VEČ 391, č. 2113) je na parcele č. 4725 Vlastník parcely P. Obšusta.

SBÍRKOVÝ FOND

- elektrotechnika a elektronika
- elektromotory, dynama, alternátory, spouštěče
- energetická technika: parní stroje, lokomobily, parní turbíny, modely parních strojů, vodní kola, vodní turbíny, součásti a příslušenství vodních a parních strojů strojů, modely vodních turbín, větrné motory
- geodetická a kartografická technika: teodolity, nivelační stroje, sklonoměry, planimetry, dalekohledy astronomické a teleskopické, části měřicích strojů, pomůcky k vytyčování úhlů, měření délek, různé druhy map, speciální atlasy
- chemická laboratorní technika: základní zařízení laboratoří, přístroje pro fyzikálně chemické měření a přístrojovou analýzu, přístroje pro kontrolu jaderného záření, modely chemických výrob a provozů
- kancelářská a reprografická technika: psací stroje, kopírovací stroje, rozmnožovací stroje
- letectví a kosmonautika: motorové letouny, větroně, vrtulníky, vírníky, výzbroj a výstroj letadel, letecké motory, modely letadel, letecké plakety, odznaky, mapy, výkresy, pozůstalosti významných letců
- lovecké zbraně: brokovnice, kulovnice, kulobrokové zbraně, historické zbraně, pistole, malorážky, vzduchovky, chladné zbraně, vývoj nožů
- mechanické hudební nástroje: fonografy, píšťalové, klávesové, jazýčkové hudební automatofony
- městská hromadná doprava: tramvajová vozidla, koňské, parní a elektrické trakce, autobusy, trolejbusy
- měřicí technika: přístroje pro měření rozměrů času, ohybu, tlaku, tepla, vlhkosti, množství, hmotnosti, elektrických veličin, pro zobrazení a záznam dějů, analyzátory
- mlynářská technika: mlecí stroje, mlecí kameny, mlýnské válcové stolice, šrotovníky, sekernické nástroje, vysévací mlýnské stroje, modely větrných mlýnů, pomocná zařízení
- obráběcí stroje, nástroje a měřidla: různé druhy ručních a mechanických obráběcích strojů a jejich součásti, sady ručních a strojních nástrojů, pomůcky a měřidla používaná ve strojírenství
- optika: fotografické a filmovací přístroje a zařízení, diaprojektory, příslušenství fotografické a filmové techniky, mikroskopy světelné, elektronové
- regulační technika: měřicí, zesilovací a akční členy regulačních obvodů na elektrickém, hydraulickém a pneumatickém základě, kompletní regulátory
- sdělovací technika: radiopřijímače, vysílače, telegrafy, dálnopisy, magnetofony, gramofony, telefonní přístroje, televizory, speciální měřicí technika pro radiotechniku
- spalovací motory: stabilní spalovací motory, historické automobily (zvláště Z a Wikov), traktory Zetor, Wikov, motocykly, velocipedy
- strojírenská metalurgie, historické železářství, modely metalurgických zařízení, litinové odlitky dekorativního a užitkového charakteru
- technika domácnosti: svítidla, mlýnky, roboty, prací, žehlicí, mandlovací stroje, šicí stroje, váhy, hodiny
- technika řemeslné výroby: nářadí, nástroje a příslušenství kovářského, zámečnického, obuvnického, řeznického, knihvazačského, dřevorubeckého, bednářského, kolářského, truhlářského, brašnářského, holičského a nožířského řemesla
- textilní stroje a zařízení: ruční a mechanické tkací stroje, přadlácké stroje, pletařské stroje, upravárenské stroje, zkušební přístroje a zařízení, vzorky textilních surovin a materiálu
- vodní hospodářství: čerpadla, zařízení vodáren, čistíren odpadních vod, modely vodních děl, zařízení pro zavlažování půdy
- výpočetní technika: jednoduché pomůcky pro výpočty, mechanické a elektromechanické kalkulační stroje, fakturační a účtovací stroje, kontrolní pokladny, děrnoštítkové stroje, samočinné počítače číslicové a analogové, konstrukční prvky a provozní dokumentace počítacích strojů a počítačů
- zdravotnická technika: rentgenové přístroje, elektrokardiografy, masážní přístroje, zařízení zubní ordinace a laboratoře
- militária: pevnostní systém jižní Morava, technika zbraňových systémů, vojenská technika
- historické fotografické materiály (negativy i pozitivy)
- stereovize, historické stereodiapozitivy, stereofotografie a prohlížecí přístroje individuální i skupinové, moderní 3D snímky
- písemné pozůstalosti významných techniků a vynálezců
- průmyslová archeologie
- slepecké pomůcky
- pracovní a ochranné pomůcky
- didaktické pomůcky, technická hračka
- celnictví
- potápěcí technika
- varia – nábytek, obrazy, plány

TECHNICKÉ PAMÁTKY

- **VODNÍ MLÝN VE SLUPI**
  Slup, 671 28 Jaroslavice, národní kulturní památka č. 8295
- **ŽELEZÁRNA STARÁ HUŤ V JOSEFOVSKÉM ÚDOLÍ U OLOMUČAN (ADAMOVA)**
  soubor technických památek
  679 04 Adamov, národní kulturní památka č. 0646 a č. 0645
  umístěná v památkové rezervaci

- **KOVÁRNA V TĚŠANECH**
  664 54 Těšany, kulturní památka č. 1031
- **VĚTRNÝ MLÝN V KUŽELOVĚ**
  Kuželov, 696 73 Hrubá Vrbka, kulturní památka č. 2293
- **ŠLAKHAMR V HAMRECH NAD SÁZAVOU**
  591 01 Žďár nad Sázavou, kulturní památka č. 7028
- **AREÁL ČESKOSLOVENSKÉHO OPEVNĚNÍ V ŠATOVĚ**
  dva objekty pěchotních srubů STO MJ-S3 „Zahrada“ a MJ-S2 „Úvoz“, pět lehkých objektů vzor 37 (prozatím výpůjčka od Ministerstva obrany ČR)
- **RYBÁRNA VE SLUPI**
  Slup, 671 28 Jaroslavice, kulturní památka č. 6729

- **ŽELEZNIČNÍ PŘÍMĚSTSKÁ TRAŤ V BRNĚ-LÍŠNI**
  kulturní památka č. 10612/7-8616
  Památková ochrana dle zákona č. 20/1987 Sb., O státní památkové péči zrušena rozhodnutím Ministerstva kultury ČR ze dne 29. 7. 2016 č. j. MK 49341/2016 OPP, spis. zn. MK-S 5878/2016 OPP

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

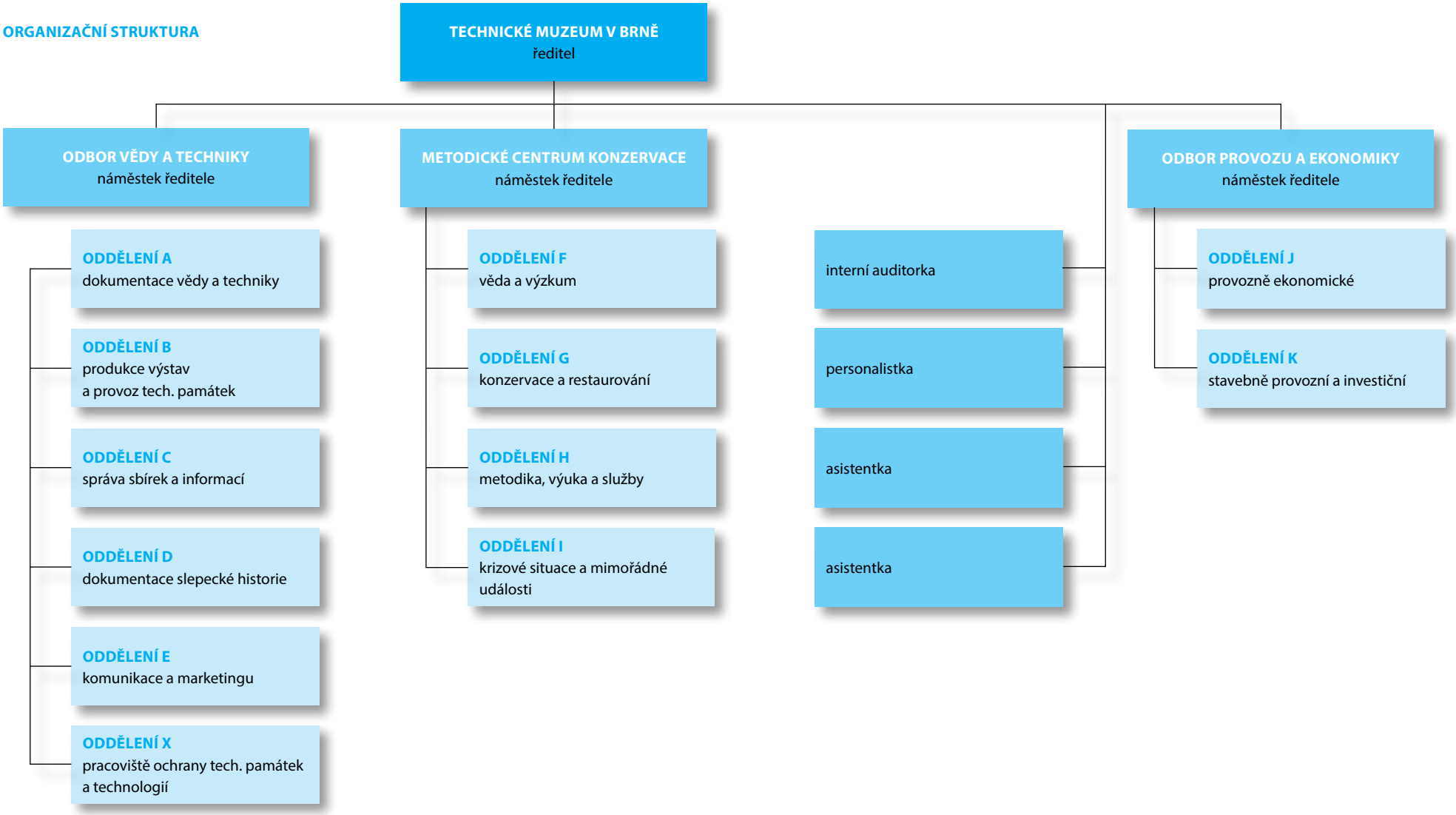

ÚTVAR ŘEDITELE

/ chod sekretariátu ředitele a administrativa spojená s řízením muzea, personalistika,
/ plnění zvláštních úkolů a úkolů spojených s integrovaným záchranným systémem,
/ vnitřní ochrana a audit,
/ činnost a evidence vyplývající ze zákona č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty ve znění pozdějších předpisů.

ODBOR VĚDY A TECHNIKY

/ zabezpečuje plnění vědeckovýzkumných a odborných úkolů v oblasti muzejní dokumentace, tezaurace a komunikace.

ODDĚLENÍ A – DOKUMENTACE VĚDY A TECHNIKY

/ ve smyslu zřizovací listiny prostřednictvím sbírkotvorné činnosti dokumentuje vědeckotechnický a průmyslový rozvoj, zejména ve sledovaném regionu,
/ systematicky odborně zpracovává sbírkový fond,
/ prostřednictvím vědeckovýzkumné a odborné práce připravuje a zajišťuje potřebné činnosti spojené s naplňováním a realizací Prezentační soustavy TMB,
/ zajišťuje ediční činnost muzea.

ODDĚLENÍ B – PRODUKCE VÝSTAV A PROVOZU TECHNICKÝCH PAMÁTEK

/ zajišťuje realizaci, údržbu a provoz expozic a výstav,
/ zabezpečuje běžný provoz technických památek a je v součinnosti s ostatními odděleními muzea garantem jejich úrovně a stavu.
/ podílí se na naplňování Prezentační činnosti TMB.

ODDĚLENÍ C – SPRÁVA SBÍREK A INFORMACÍ

/ zajišťuje centrální evidenci sbírkového fondu včetně zpracování výpůjčních a nájemních smluv,
/ organizuje a administrativně zabezpečuje činnost Nákupní komise,
/ zabezpečuje správu a ochranu depozitářů,
/ poskytuje metodickou a odbornou pomoc a služby vlastníkům sbírek muzejní povahy,
/ zabezpečuje provoz knihovny, badatelny, fotoateliéru a služby s tím související,
/ zabezpečuje provoz informační sítě muzea včetně webových stránek.

ODDĚLENÍ D – SLEPECKÉ HISTORIE

/ dokumentuje specifické pomůcky pro nevidomé a slabozraké v rámci České republiky,
/ systematicky odborně zpracovává sbírkový fond,
/ prostřednictvím odborné práce připravuje a zajišťuje potřebné činnosti spojené s naplňováním a realizací Prezentační soustavy TMB,
/ zajišťuje provoz knihovny v Braillově písmu a různých typech reliéfní latinky a historických zvukových nahrávek,
/ v rámci své odborné činnosti spolupracuje se Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých (SONS.)

ODDĚLENÍ E – KOMUNIKACE A MARKETINGU

/ v rámci Prezentační soustavy zabezpečuje styk s veřejností a propagaci a popularizaci muzea,
/ spolu s oddělením A Dokumentace vědy a techniky vytváří programy pro návštěvnické skupiny a zabezpečuje jejich realizaci prostřednictvím průvodců a lektorů,
/ komunikuje s médii, zajišťuje správu a funkci webových stránek, portálů a sociálních sítí,
/ zabezpečuje statistiku, analýzy a výkaznictví odborné činnosti, zejména muzejní prezentace a návštěvnosti.

ODDĚLENÍ X – PRACOVIŠTĚ OCHRANY TECHNICKÝCH PAMÁTEK A TECHNOLOGIÍ

/ zabezpečuje péči o sbírkový fond muzea prostřednictvím preventivní konzervace či přímých konzervátorsko-restaurátorských zásahů, úzce spolupracuje s MCK,
/ zajišťuje a provádí pro potřeby muzea rekonstrukční a renovační práce spojené s prezentační činností, zejména u technických památek, expozic a výstav,
/ podílí se na materiálovém zabezpečení akcí pro děti a mládež prostřednictvím výroby polotovarů,
/ podílí se na zachování a obnovování původních řemeslných technologií,
/ ve spolupráci s MCK poskytuje metodickou a odbornou pomoc a služby vlastníkům sbírek muzejní povahy a podílí se na poradenské a vzdělávací činnosti.

METODICKÉ CENTRUM KONZERVACE

/ podporuje a rozvíjí postupy ochrany a péče o kulturní dědictví ČR včetně sbírkových fondů TMB;
/ na základě dohod a smluv může zabezpečovat ochranu kulturního dědictví i mimo území ČR,
/ zajišťuje výuku, aplikaci a vzdělávání v oboru muzeologie, konzervování a restaurování,
/ poskytuje metodickou a poradenskou pomoc v rámci oboru, zejména pak vlastníkům sbírek muzejní povahy,
/ spolupracuje se zahraničními i tuzemskými institucemi zabývající se ochranou kulturního dědictví,
/ zabezpečuje a poskytuje pomoc při záchraně, ochraně, uložení a nápravě škod na kulturním dědictví při mimořádných událostech, přičemž úzce spolupracuje s oddělením X.

ODDĚLENÍ F – VĚDA A VÝZKUM

/ zajišťuje a provádí v rámci možností přístrojového vybavení diagnostiku jednotlivých ošetřovaných předmětů resp. materiálů, tj. analýzu stavu poškození, chemického složení, technologie výroby apod.,
/ spolupracuje se specializovanými laboratořemi a pracovišti vysokých škol a dalších institucí při stanovení komplexního průzkumu zkoumaných předmětů,
/ provádí ověřování konzervátorsko-restaurátorských metod, materiálů a prostředků,
/ zabývá se vývojem a výzkumem nových optimálnějších konzervátorsko-restaurátorských postupů, materiálů a prostředků,
/ podílí se na metodické, poradenské a vzdělávací činnosti MCK.

ODDĚLENÍ G – KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ

/ provádí ošetřování předmětů kulturního dědictví formou preventivní konzervace nebo konzervátorsko-restaurátorských zásahů, úzce spolupracuje s oddělením X,
/ spolupracuje s odd. vědy a výzkumu při provádění průzkumu ošetřovaných předmětů, ověřování a aplikaci používaných postupů a technik konzervování-restaurování,
/ podílí se na metodické, poradenské a vzdělávací činnosti MCK,
/ zajišťuje a provádí pro potřeby TM v Brně rekonstrukční a renovační práce, spojené s prezentační činností, zejména u technických památek, expozic a výstav.

ODDĚLENÍ H – METODIKA, VÝUKA A SLUŽBY

/ zajišťuje komunikaci a spolupráci s vlastníky nebo správci předmětů kulturního dědictví v rámci zabezpečení jejich správné ochrany a péče,
/ na základě činnosti odd. vědy a výzkumu a odd. konzervace a restaurování poskytuje poradenství a konzultace v oblasti ochrany předmětů kulturního dědictví; doporučení pro jejich ošetření, uložení či vystavení a manipulaci,
/ systematicky zpracovává výsledky činnosti MCK a informace spojené s oborem konzervování-restaurování,
/ zajišťuje prezentaci výsledků práce MCK formou metodické, publikační a vzdělávací činnosti.

ODDĚLENÍ I – KRIZOVÉ SITUACE A MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

/ poskytuje pomoc a rychlé nasazení pro záchranu předmětů kulturního dědictví v případech stavu ohrožení a mimořádných událostí jako je požár, povodeň, vandalismus apod. a to formou: konzultací, poradenství a přímé účasti při první pomoci ohrožených předmětů; poskytnutí záchytných depozitářů, včetně velkoobjemového boxu s teplotou pod bodem mrazu; poskytuje technologii sterilizace sbírkových předmětů,
/ ve standardním období (tj. mimo krizové a mimořádné události) se podílí na zajištění aktivit MCK v oblasti průzkumu a ochrany předmětů kulturního dědictví aplikací daného přístrojového a technického vybavení tj. např. zajištění desinfekce nebo sterilizace předmětů napadených biologickými škůdci apod.

ODBOR PROVOZU A EKONOMIKY

/ zabezpečuje správní, právní, provozně ekonomické, investiční a stavební úkoly muzea, včetně autodopravy. Vedoucí tohoto odboru je současně vedoucím informační soustavy muzea a správcem rozpočtu. Odbor tvoří odborná oddělení:

ODDĚLENÍ J – PROVOZNĚ EKONOMICKÉ

/ zajišťuje a provádí evidenci majetku muzea mimo sbírkového fondu, právní a provozně ekonomické činnosti související s fungováním muzea a činnost informační soustavy.

ODDĚLENÍ K – STAVEBNĚ PROVOZNÍ A INVESTIČNÍ

/ rekonstrukce a údržba technických památek,
/ investiční výstavba,
/ běžná a stavební údržba objektů ve správě a užívání TMB,
/ autoprovoz,
/ vedení stavebního archivu,
/ požární ochrana a bezpečnost a ochrana zdraví při práci,
/ správa a ochrana majetku.

PORADNÍ SBORY ŘEDITELE TMB

VĚDECKÁ RADA TECHNICKÉHO MUZEA V BRNĚ

doc. PhDr. František Čapka, CSc.
Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně
prof. RNDr. Miroslav Doupovec, CSc., dr. h. c.
Fakulta strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně
doc. Ing. Jiří Háze, Ph.D.
Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií Vysokého učení technického v Brně
PhDr. Miloš Hořejš
Národní technické muzeum v Praze
Ing. Kateřina Kreislová, Ph.D.
SVÚOM s. r. o. Praha
prof. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.
Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně
Mgr. Petr Nekuža
Technické muzeum v Brně
PhDr. Jarmila Procházková, Ph.D.
Etnologický ústav Akademie věd ČR
prof. RNDr. Jiří Příhoda, CSc.
Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity v Brně
Ing. Alena Selucká
Metodické centrum konzervace TMB
doc. PhDr. Bohumír Smutný, Dr.
Moravský zemský archiv v Brně
Mgr. Pavla Stöhrová
Technické muzeum v Brně
doc. PhDr. Petr Svobodný, Ph.D.
Ústav dějin Univerzity Karlovy a archiv Univerzity Karlovy v Praze
Ing. Ivo ŠTĚPÁNEK
Technické muzeum v Brně
PhDr. Zdeněk Vácha
Národní památkový ústav, Brno

NÁKUPNÍ KOMISE

Předseda komise / Ing. Ivo Štěpánek, náměstek ředitele
Externí členové / Mgr. Eva Konečná, Ing. Ivan Krejčí, CSc., Ing. Libor Procházka, Milada Pavlasová, Pavel Řezníček, PhDr. Věra Souchopová, CSc.
Interní členové / Ing. Jaroslav Pipota, Mgr. Petr Nekuža, Mgr. Ondřej Merta, Ing. Martin Kroužil, Renata Pelíšková, Michal Pipota, Ing. Iva Burešová

II / TVORBA A PÉČE O SBÍRKOVÝ FOND TMB

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2016 pokračovala průběžná selekce a tezaurace sbírkového fondu ve většině případů v souladu s Koncepcí sbírkotvorné činnosti TMB. Do následujícího přehledu vybíráme významné akvizice roku 2016 dle jednotlivých oborů sbírkového zájmu muzea:

OBOR HISTORICKÁ VOZIDLA A SPALOVACÍ MOTORY

Automobil osobní IFA 9

Výroba vozů IFA 9 započala v Zwikově, kde se před válkou vyráběly vozy Auto Union a DKW. Po roce 1953 byla výroba přesunuta do Eisenachu, města, kde se dříve vyráběly vozy BMW. Kvůli právním sporům o označení automobilů ze znárodněné továrny byly vozy od roku 1952 označovány EMW (Eisenach Motorrenwerk). IFA 9 vycházela z návrhů automobilky DKW z třicátých let 20. století, od počátku byl vůz vyráběn s moderním tříválcovým dvoudobým motorem. Do ČSSR se tento typ vozů dovážel v letech 1953–1955 a celkově se zde prodalo cca 2 000 ks. Vůz je v nálezovém, ale velmi dobrém technickém stavu a pojízdný.

Automobil osobní Bohse Eurostar

Automobil byl vyroben v karosárně Johann Bohse v městečku Doerpen (Německo) roku 1990. Příprava projektu vozu probíhala v letech 1987 až 1988 a mělo to být „vozidlo pro volný čas". Bohse chtěl původně spolupracovat s VW, ale automobilka odmítla s tím, že projekt je neperspektivní. Následná výroba pak probíhala ve spolupráci se sovětskou Ladou. Automobil má nepřehlédnutelnou, podle dobového prospektu moderní polyesterovou (ve skutečnosti laminátovou) pětimístnou karoserii typu pick-up + 2 x targa cabrio bez dveří. Jako základ auta byla použita kompletní podlahová plošina z Lady 2107, na které je nástavba z Jackel-profilů. Pod laminátovou karoserií, která úspěšně popírá veškerá designérská pravidla, je umístěn motor ze seriové Lady 1200. Karoserie se vyráběly v bílé a červené barvě nebo za příplatek v barvě modré. Prodejní cena v roce 1989 byla v rozpětí 6 800 až 7 000 německých marek. Z celkového počtu asi padesáti hotových vozů bylo prodáno asi jen třicet pět aut a výrobce vyhlásil úpadek. V současné době existuje v Evropě maximálně deset provozuschopných nebo renovovatelných vozů.

Motocykl ČZ 175 Standart

Motocykl ČZ 175 Standard (1938) je velmi pěkný exemplář v nálezovém stavu (motocykl byl během války zakopán, aby nepodlehl zrekvírování) a je kompletní. Motocykl je zajímavý především svým motorem. Po roce 1939 bylo totiž možné modernizovat starší jedno- a dvouvýfukové motory pomocí sad – válec, píst, ucpávky přepouštěcích kanálů – na systém vratného vyplachování a tento typ motoru je na motocyklu použit. Jednou z novinek po roce 1937 bylo také charakteristické uchycení výfukového potrubí pomocí svěrných rozet. Tento typ motocyklu není dosud ve sbírce TMB zastoupen.

Skútr ČZ 175 typ 501

Motocykl byl muzeu darován a je klasickým zástupcem své značky. Je zajímavý také svým příběhem, kdy ho majitelé využili jako dopravní prostředek během šedesátých a sedmdesátých let na četných cestách po západní i východní Evropě.

Obytný automobil Žuk A03

Obytný automobil Žuk A03 je svým způsobem unikátním kusem. Na konci sedmdesátých let navrhl Ing. Vojtěch Svoboda (bývalý majitel) koncept obytného vozu s použitím prodlouženého Žuku typ A03, veškerá dokumentace byla konzultována a ověřována na VUT Brno (Ing. Bělohoubek). Prodloužení vozidla bylo provedeno v Autoservisu Koryčany, další práce provedl autorizovaný servis vozidel ŽUK v Kyjově. Podrobná kontrola přestavěného vozidla na STK, potvrdila, že vozidlo splňuje vyhlášku č. 90/175 FMD a úprava mohla být zapsána do technického průkazu. Majitel k vozu dodal průvodní dokumentaci z VUT, kopii technického průkazu a také mapku cest, které s přestavěným vozidlem podnikl. Tento typ automobilu odpovídá sbírkotvorné koncepci oboru, typ A03 ve sbírce dosud nemáme. K vozu jsme získali i průvodní technickou dokumentaci a protokoly.

Automobil osobní ZAZ 965

Zaporožec ZAZ 965, rok výroby 1968. Jedná se o malý osobní vůz vyráběný v Záporoží na Ukrajině s čtyřdobým čtyřválcovým vzduchem chlazeným motorem uloženým vzadu. Tento typ vozů urychlil motorizaci SSSR, byl to totiž jediný malý vůz na trhu. Pro srovnání, cena se v sedmdesátých letech 20. století pohybovala mezi 3 000 až 3 500 rublů proti vozům Žiguli, které stály 5 000 až 7 500 rublů. ZAZ 965 byl představen v roce 1960, byl však kritizován, že jde o kopii Fiatu 600. Nabízený automobil je v nálezovém původním stavu, pojízdný s původní dokumentací a originálními SPZ.

Automobil dodávkový ELTRA 151 L

V roce 1990 byl ve společnosti Elcar Ejpovice vyroben prototyp elektromobilu Škoda Shortcut na objednávku pro švýcarského klienta. Díky úspěchu tohoto prototypu byla zadána objednávka 1 000 ks. Jako základ se používaly karosérie Škoda Favorit a vozidla se vyráběla v letech 1992–1993 pod označením Škoda ELTRA 151 L a Pick-up. Vůz je velmi zajímavým dokladem vývoje elektromobilů na našem území a skvěle doplní část sbírky, v níž jsou zachovány brněnské prototypy elektromobilů EMA 1 a 2. Vůz je v nálezovém stavu, karoserie je postižena korozí, ale důležité části související s elekromotorem jsou v pořádku. Vůz má také původní dokumentaci a plně odpovídá sbírkotvornému plánu oboru.

Automobil Škoda 1200
Automobil Škoda 1200 se vyráběl v letech 1952 až 1956 v AZNP Mladá Boleslav. V poválečném období se jednalo o jeden z mála schválených osobních vozů, které navázaly na tradici výroby vozů ve Škodě Mladá Boleslav. Tento typ vozů byl ve své době velmi moderně řešený a úspěšný, malý nedostatek představoval nízký výkon motoru. V roce 1956 byl modernizován na typ 1201. Škoda 1200 představuje významný doklad automobilové historie. Vůz je pojízdný s původní dokumentací, ve skvělém stavu, citlivě zrestaurovaný.

OBOR FOTOGRAFICKÝ MATERIÁL
Historické negativy s tematikou funkcionalistické architektury
Kolekce celkem 318 snímků na skle nebo nitrátové podložce zachycuje podobu brněnské funkcionalistické architektury. Zajímavostí jsou např. snímky brněnské synagogy Agudas achim na Skořepce nebo plány a modely návrhů Jana Víška na české národní divadlo v Brně.

OBOR FOTO-KINO, MIKROSKOPIE
Model vlivu ohniskové vzdálenosti
Model ukazuje vliv ohniskové vzdálenosti objektivu na velikost obrazu – čím delší ohnisko, tím detailnější obraz. Jde o sadu objektivů s různými ohniskovými vzdálenostmi. Na matnicích lze vidět různě velké obrazy vzdáleného svítícího panelu umístěného v expozici elektronových mikroskopů. Duté zrcadlo zde slouží jako zástupce zrcadlových systémů.

Model mikroskopu
Model vysvětluje principy fungování mikroskopu – zvětšený obraz vytvořený objektivem dále zvětšujeme okulárem jako lupou. Model funkci mikroskopu ukazuje pozorováním vnitřní struktury LED diody. Po sklopení matnice se na ní objeví primární obraz vytvořený objektivem.

Model vysvětlující hloubku ostrosti
Model vysvětluje pojem hloubka pole ostrosti – velikost oblasti v prostoru, kterou objektiv vykreslí ostře, závisí na jeho zaclonění. Model fotoaparátu s matnicí zobrazuje různě vzdálené svítící zdroje. Při nezacloněném objektivu je ostře zobrazen pouze předmět A, na který je objektiv zaostřen. Bližší a vzdálenější předměty jsou neostré. Hloubka ostrosti pole je malá. Zasunutím clony do objektivu se zmenší jeho průměr, hloubka ostrosti se zvětší a vidíme ostře i B a C. To je však vykoupeno nižším jasem obrazu, způsobeným menším množstvím světla procházejícího objektivem.

Model vlivu expoziční doby
Model ukazuje vliv expoziční doby na ostrost zobrazení pohybujících se objektů – čím kratší expozice, tím ostřejší zobrazení, ale tím méně světla. Exponát demonstruje, jak vypadá rotující vrtule (umístěná vzadu) pozorovaná přes závěrku s časem asi 1/500 s a 1/100 s.

Model principu prostorového vidění
Model ukazuje princip prostorového vidění, kdy prostorový vjem vzniká jen při pozorování oběma očima, a rovněž vysvětluje základní principy stereoskopie.

Model ukázky funkce promítacího přístroje na 35mm film
Torzo staré promítačky je upraveno tak, že malou rychlostí posouvá filmový pás ve smyčce. Ukazuje funkci strhovacího mechanismu řešeného pomocí maltézského kříže a synchronizaci s clonou.

Model filmové kamery pro záznam na film
Ukázka funkce filmové kamery na 16mm film pomocí rozebrané kamery vybavené pomalým pohonem a ručním nastavováním expoziční doby. Ukazuje chod paprsků a jejich rozdělení mezi hledáček a filmový pás a funkci strhovacího mechanismu na principu drapáku.

Model představující setrvačnost oka
Model ukazuje, že oko není schopno vnímat velmi rychlé vjemy. Že existuje hranice (cca 24 snímků), ve které se jednotlivé vjemy spojí v plynulý pohyb.

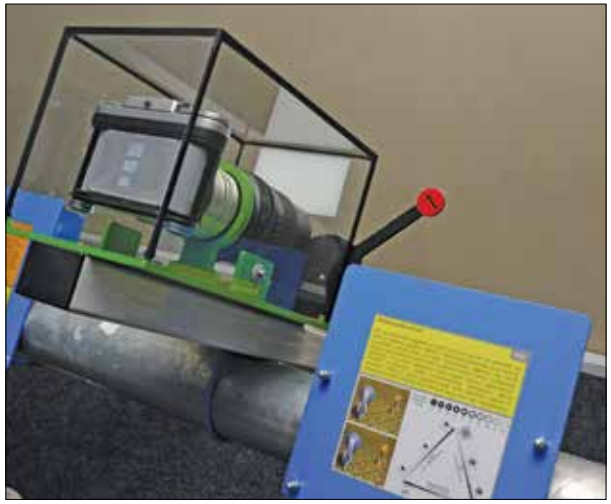

Model DLP projektoru
Model je de facto rozložený DLP projektor, na němž jsou ukázány a popsány jeho hlavní části a jejich funkce. Tento model se vztahuje k modelu principu DLP čipu projektoru a je doplněn informacemi, které jeho funkci navazují na další modely, jako jsou setrvačnost oka a podobně.

OBOR MECHANICKÉ HRACÍ STROJE
Šperkovnice s hracím strojkem, Švýcarsko
V roce 1865 ve vesnici Sainte-Croix ve Švýcarsku založil Charles Ruege svoji nejprve hodinářskou firmu, která ale současně vyráběla i mechanické hrací strojky. V dalším období konstruoval i hrací strojky s miniaturním válcem a hřebenem do kapesních hodinek. V roce 1886 manufaktura přešla pouze na výrobu mechanických hracích strojků v hrací skříňce, v překladu music box with barrel. Dalším významným pokračovatelem v rodinné tradici byl od roku 1930 Guido Ruege, který byl velice schopným manažerem a dokázal převzít od jiných menších hodinářů jejich zaběhnutou výrobu, jako tomu bylo v případě známé firmy Bontems z Paříže. Tato firma se specializovala na výrobu tzv. zpívajících ptáčků v kleci a od roku 1960 přešla pod firmu Reuge. V současné době firma stále vyrábí hrací strojky s válcem v nejvyšší možné kvalitě a stejnými tradičními metodami za použití původních i moderních strojů. Jejich sídlo je stále ve vesnici Saint-Croix, kde je také velké muzeum mechanických hracích strojků. Filozofií firmy tvoří osa tradice – kvalita – výlučnost – modernost – tvořivost. Firma Reuge tak doslova vrátila genialitu a pokračování výrobců mechanických hodinek a hracích strojků od 19. až do 21. století. Získaný artefakt byl vyroben kolem roku 1955.

OBOR ZDRAVOTNICKÁ TECHNIKA
Přístroj pro terapii SANOMATIK
Elektrický přístroj, který se používá v tzv. diodynamické terapii k výrobě modulovaných nízkofrekvenčních proudů podle Bernarda. Takové proudy se hodí k ošetření různých nemocí především neuralgického původu, dále pak posttraumatických a zánětlivých stavů, varikóz, migrén, svalových křečí a slabostí svalstva.

Terénní automobil UAZ-469BI a UAZ-315136
Továrna UAZ (Uljanovskij avtomobilnyj zavod) vyráběla vozidla již do roku 1942 a základ produkce tvořily především lehké nákladní automobily. Výroba lehkých terénních vozidel byla zahájena v roce 1955 a to typem GAZ-69 a štábních GAZ-69A (vozidla jsou již ve sbírkách oboru zastoupena) produkovaných v mateřském závodě GAZ v Gorkém. Pod značkou UAZ začala továrna vyrábět od roku 1958 a jednalo se o typ lehkých užitkových vozidel UAZ-451 a následně UAZ-452 (i toto provedení je ve sbírkách zastoupeno). Typ UAZ-469 byl připraven pro sériovou výrobu již v roce 1962, ale první sériový vůz sjel z výrobní linky až v roce 1972. Vozidlo se stalo standardním typem ve výzbroji Sovětské armády a následně i v dalších armádách východního bloku a spřátelených zemí. Krátce po rozběhnutí sériové výroby se v roce 1974 dostaly první UAZy do výzbroje Československé armády a veřejnosti první představeny typu proběhlo při květnové přehlídce v roce 1975. Od roku 1974 bylo pro potřeby armády ČSLA dovezeno přibližně 2 800 kusů vozidla všech verzí, včetně mikrobusů. Vozidlo UAZ bylo také přiděleno Pohraniční stráži. Od roku 1985 došlo u výrobce ke změně typového označení a podle nového způsobu se vojenský UAZ-469 značil UAZ-31512.

Nákladní automobil Praga V3S
Jedná se o skříňové provedení automobilu Praga V3S, který byl určen pro štábní práci s možností realizování spojení v dálkové a místní telefonní síti. Výrobcem nástavby je AVIA n.p., závod Ivančice. Jde o hermetizovanou skříňovou karosérii s vnitřní výbavou tvořenou filtračním a ventilačním zařízením FVZ 180, pracovním stolem s trezorem, automatickým telefonním přístrojem BS-10, telefony TP-25. Na vnější straně karoserie je sklopná deska pro práci s mapou (na pravé straně). Osádku tvořili čtyři osoby a řidič.

Bezzákluzový kanón ráže 82 mm vz. 59
Bezzákluzový kanón byl ve výzbroji Československé armády od roku 1959. Od roku 1969 do poloviny osmdesátých let tvořil bazzákluzový kanón také výzbroj u Pohraniční stráže. Zbraň byla vyrýběna v Konstruktě Trenčín. Pro bezzákluzový kanón byl určen i vyvinutý palebný objekt KŽ-4, právě s kanónem se počítalo k zesílení opevněné linie na hranicích s Německem a částečně i Rakouskem. Zbraň měla teoretický dostřel až 7,5 km a měla sloužit především k ničení tanků, obrněných vozidel palebných prostředků i pozorovatelen nepřítele. Kanón byl obvykle tažen za nákladním automobilem. Secvičená obsluha jej dokázala připravit k boji za necelou minutu a za stejnou dobu dokázala vypálit až šest ran. Během šedesátých let došlo k instalaci bezzákluzových kanónů na transportéry OT-810, čímž vznikl jakýsi stíhač tanků OT-810D.

Obrněný transportér 9P 133
V roce 1962 byl do výzbroje sovětské armády zaveden lehký obrněný transportér BRDM-2 vyráběný v automobilce GAZ a to v rozmezí let 1962 až 1989. Tento transportér se vyráběl v tisícových sériích a ve velkých počtech vyvážel do států Varšavské smlouvy a rozvojových zemí. Byl vyráběn v průzkumné verzi, dále ve verzi pro radiační a chemický průzkum či s různými protitankovými raketovými komplety typu Maljutka, Fagot a Konkurs a protiletadlovými komplety Strela-1M. Československá armáda převzala transportéry BRDM-2 v sedmdesátých letech 20. století do výzbroje pod původním označením a to hlavně v provedení pro chemický a radiační průzkum (560 ks). Dále pak v protitankovém provedení s kompletem 9P 133 Maljtuka, který disponoval šesti odpalovacími lištami, které se vysunovaly v bojové poloze nad strop korby. Počet dodaných kusů v této verzi byl 153. Vozidlo bylo přiděleno do protitankových baterií motostřeleckých praporů.

Protitankové řízené střely Maljutka

Protitankové řízené střely 9M14P Maljutka-P v počtu 3 ks jsou určeny pro doplnění výzbroje obrněného transportéru 9 P 133 ze sbírek oboru militaria. Transportér byl vybven pouze nepříliš realisticky vypadajícími maketami raket. Uvedený počet střel zajistil polovinu množství raket instalovaných na odpalovacím zařízení v transportéru. Zároveň střely dokumentují zbrojní výrobu na našem území. V licenci se protitankové řízené střely vyráběly v Adamovských strojírnách (Adast). Konstrukcí a funkcí protitankové střely se jedná o zajímavý prvek. Na cíl je střela naváděna pomocí povelů předávaných mikrokabelem od řídicího pultu při současném pozorování střely a cíle. Jedná se o protitankovou řízenou střelu první generace, která byla zavedena do výzbroje armád Varšavské smlouvy.

OBOR MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

Autobus SOR B 9,5

Jde o devítimetrový středně podlažní městský autobus vyráběný firmou SOR Libchavy. Tato firma vznikla přechodem části konstruktérů z bývalého podniku Karosa Vysoké Mýto a na trh se uvedla v polovině devadesátých let minibusy SOR 7,5 Lili. Výrobní program se postupně rozšiřoval přes autobusy délek 9 a 10 m až k nízkopodlažním autobusům standardní délky 12 m a kloubovým autobusům. V současnosti jsou za použití autobusových karoserií SOR NB12 a NB 18 vyráběny též trolejbusy Škoda 30Tr a Škoda 31Tr, v současnosti je ve spolupráci s DPMB vyvíjen prototyp parciálního trolejbusu SOR TNB12 s bateriovým pojezdem. SOR Libchavy se postupem času vyvinul v jednoho z největších tuzemských výrobců vozidel MHD hned za dnešní firmou Iveco (bývala Karosa), kterou v počtu vozidel pro MHD dokonce předčil. Autobus je představitelem vozidla MHD vhodným pro méně zatížené linky v menších městech, využíván byl i v některých dopravních podnicích (Plzeň, Zlín, Opava). Zároveň bude ve sbírce TMB zastupovat jednoho z největších provozovatelů veřejné dopravy, firmu ARRIVA, která provozuje linkovou a městskou dopravu v řadě měst na celém území ČR.

AKVIZICE SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ DLE OBORŮ V ROCE 2016

K–koupě; D–dar; P–převod; N–nález; V–výzkum; Z–záměrně vytvořený předmět-replika

Inv. řada	Název oboru	Kurátor	K	Cena v Kč	D	P	N	V	Z	S	Celkem
02.02	Řemesla–zámečník	Mertová	2	5 000,00				1			3
02.03	Řemesla–řezník	Gilbertová					1				1
02.04	Řemesla–obuvník	Gilbertová					5				5
02.11	Řemesla–truhlář	Gilbertová					3				3
02.12	Řemesla–holič	Gilbertová					12				12
02.15	Řemesla–krejčí	Bartošová			15						15
02.16	Řemesla–nořiž,mečíř	Mertová		6 000,00			1		5		6
02.18	Řemesla–cukrář	Gilbertová					8				8
04.12	Slévárenství–litina um. a užit.	Kroužil	3	62 678,00							3
04.80	Slévárenství–různé	Kroužil	1	2 000,00							1
06.11	Obrábění–soustruhy	Řezníček	1	2 000,00		1					2
06.13	Obrábění–vrtačky	Řezníček				3					3
06.14	Obrábění–hobl.a obrážečky	Řezníček					1				1
06.15	Obrábění–brusky	Řezníček				4					4
06.40	Obrábění–pomůcky	Řezníček				1					1
08.00	Textil–obecně	Mertová						8			8
08.10	Textil–suroviny, výrobky	Mertová			1		2	3			6
08.23	Textil–stroje a zař. tkalcoven	Mertová						8			8
08.25	Textil–stroje a zař. pletáren	Mertová	5	2 530,00							5
08.30	Textil–textilní zkušebny	Mertová			22						22
10.00	Geodézie–geodet. přístroje	Slabotínský				1					1
13.10	Parní stroje a mot.–archivál.	Urbánková			1						1
14.10	Silnoproud. el.–stroje a zař.	Macek			5			1			6
15.00	Slaboproud. el.–stroje a zař	Macek	37	84 600,00	4			44			85
16.12	Spalovací motory–z. dvoud.	Dyková	3	495 000,00	1						4

Inv. řada	Název oboru	Kurátor	K	Cena v Kč	D	P	N	V	Z	S	Celkem
16.17	Vozidla s poh. jiným než sp.	Dyková	1	150 000,00	1						2
16.21	Spal. mot.–záž. čtyř. f. sestavy	Dyková			1						1
16.22	Spal. mot.–záž. čtyř. zab. poh. j	Dyková	4	759 000,00	1						5
16.25	Motoristické předměty	Dyková	3	6 550,00	1						4
17.06	MHD–autobusy a vl. vozy	Kocman	1	12 100,00							1
18.00	Letectví a kosmonautika	Břínek	4	118 000,00	1						5
19.30	Matematické stroje	Pipota	2	32 000,00	3						5
20.00	Stereodiapozitivy	Urbánková					1				1
20.10	Foto-kino, mikroskopie	Anděl	27	725 100,00	2						29
20.20	Stereovize	Urbánková	1	3 630,00							1
20.30	Fotografický materiál	Urbánková					23				23
21.20	Přes. mech.–hrací automaty	Nekuža				1					1
21.60	Přes. mech.–hodiny	Nekuža			2	2	1				5
21.70	Jemná mech.–různé	Nekuža	19	486 000,00							19
22.00	Zdravotnická tech.	Slabotínský			1		6				7
23.10	Tech. domácnosti–prací,žehl	Bartošová	1	1 000,00	3	1	6				11
23.20	Tech. domácnosti–kuch. vyba	Bartošová	6	2 350,00	26	25	64				121
25.22	Střelivo	Řezníček	9	13 480,00							9
25.30	Optické př. a zařízení	Řezníček	1	4 235,00							1
25.60	Nákl. a os. automobily	Řezníček	1	70 000,00		9					10
25.62	Kolová technika	Řezníček								1	1
25.63	Dělostř. technika	Řezníček	1	47 190,00							1
29.10	Technické hračky	Valentová	2	2 500,00	18		7				27
30.17	Společenské hry	Hluší	1	3 000,00							1
Celkem				**3 095 943,00 Kč**							

REKAPITULACE PŘÍRŮSTKŮ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ V TMB OD ROKU 1953 DO ROKU 2016

Rok	Počet přírůstkových čísel	Počet odepsaných přírůstkových čísel z celého sbírkového fondu	Skutečný stav		Počet odpisů přírůstkových čísel příslušného roku k 31. 10. 2005
			Pohyb přírůstkových čísel v roce	Celkem	
1953	190	0	190		175
1954	125	0	125	315	22
1955	100	0	100	415	23
1956	68	0	68	483	4
1957	8	0	8	491	1
1958	28	0	28	519	1
1959	41	0	41	560	19
1960	55	0	55	615	7
1961	34	1	33	648	4
1962	141	4	137	785	11
1963	166	1	165	950	35
1964	30	4	26	976	1
1965	47	0	47	1023	11
1966	42	2	40	1063	1
1967	11	1	10	1073	1
1968	27	1	26	1099	1
1969	25	4	21	1120	5
1970	994	62	932	2052	328
1971	1017	0	1017	3069	355
1972	605	2	603	3672	27
1973	2002	21	1981	5653	58
1974	10502	2	10500	16153	3164
1975	2001	17	1984	18137	402
1976	1772	0	1772	19909	130
1977	822	8	814	20723	72
1978	960	54	906	21629	32
1979	702	0	702	22331	49

Rok	Počet přírůstkových čísel	Počet odepsaných přírůstkových čísel z celého sbírkového fondu	Skutečný stav		Počet odpisů přírůstkových čísel příslušného roku k 31. 10. 2005
			Pohyb přírůstkových čísel v roce	Celkem	
1981	1296	0	1296	24 496	19
1982	987	3	984	25480	16
1983	1061	1	1060	26540	55
1984	550	7	543	27083	56
1985	522	18	504	27587	3
1986	575	27	548	28135	16
1987	499	310	189	28324	10
1988	438	315	123	28447	5
1989	306	92	214	28661	12
1990	611	1207	-596	28065	70
1991	266	317	-51	28014	2
1992	385	92	293	28307	4
1993	183	302	-119	28188	1
1994	144	22	122	28310	0
1995	173	0	173	28483	8
1996	161	0	161	28644	0
1997	288	186	102	28746	5
1998	176	0	176	28 922	1
1999	270	1	269	29191	1
2000	328	0	328	29519	0

Předchozí přehled pracuje jen s přírůstkovými čísly. 30. 7. 2002 byla sbírka TMB zapsána do centrální evidence Ministerstva kultury ČR CES. Následující výstupy pro přehled jsou zpracovány z počítačového programu Demus. Zde je zapsána celá původní sbírka a všechny přírůstky a úbytky včetně průběžného rozepsání přírůstkových čísel na inventární z předcházejících let. V současné evidenci jsou stále přírůstková čísla, kterým nebyla dosud přidělena inventární čísla. Po přidělení těchto čísel dojde ke změně celkových počtů, aniž by tento nárůst odpovídal novým přírůstkům v daném roce. Pouze z tohoto důvodu bude docházet ke skokové změně celkového počtu inventárním čísel, která nebude odpovídat přírůstkům.

Rok	Nové přírůstky		Odpisy z celého sbírkového fondu		Celkem skutečný sbírkový fond	
	Počet přírůstkových čísel	Počet inventárních čísel	Počet odepsaných přírůstkových čísel	Počet odepsaných inventárních čísel	Přírůstková čísla	Inventární čísla
2001	834	1332	0	57	30 060	36 036
2002	241	256	1752	284	28 549	37 540
2003	173	244	0	0	28 722	37 784
2004	403	234	3	116	29 122	37 902
2005	546	680	10	63	29 658	38 518
2006	471	554	6	10	30 123	39 062
2007	290	836	62	11	30 351	48 857
2008	262	654	7	7	30 606	50 151
2009	462	578	8	7	31 059	50 799
2010	319	508	0	0	31 378	51 249
2011	335	409	1	1	31 712	51 958
2012	300	596	175	203	31 837	52 351
2013	273	281	0	0	32 110	52 725
2014	184	223	4	4	32 290	53 032
2015	331	379	5	200	32 616	53 431
2016	**519**	**581**	**1**	**1**	**33 134**	**54 750**

INFORMACE O ČINNOSTI NÁKUPNÍ KOMISE TMB

V měsících květnu a září 2016 se uskutečnila jednání poradního sboru pro sbírkotvornou činnost. Muzeum získalo a zapsalo do chronologické evidence **519** nových přírůstků – předmětů zaevidovaných prvním stupněm evidence – přírůstkovým číslem. Nákup předmětů byl celkem za 1 810 980 Kč (823 980 Kč a 987 000 Kč přičteno 6 000 Kč po kontrolním výpisu na konci roku – vlastní výroba předmětů v Těšanech, proplaceno za sbírkové předměty na smlouvou o dílo). Ředitelem TMB byl schválen průběžně během celého roku nákup předmětů per rollam celkem za 1 284 963 Kč (34 předmětů).

TMB získalo nákupem sbírkové předměty za 3 095 943 Kč. Zbývající přírůstky jsou dary (120 předmětů); bezplatné převody (48 předmětů); záměrně vytvořený předmět – repliky (5 předmětů); nálezy (144 předmětů); směna (1 předmět), cílený sběr (65 předmětů).
V roce 2016 bylo poradním sborem a ředitelem TMB schváleno vyřazení 1 sbírkového předmětu, z důvodu přebytečnosti. Vyřazení tohoto předmětu je již aktualizováno v CES MK č.529/2016.

EVIDENCE A ULOŽENÍ SBÍRKOVÉHO FONDU TMB

Sbírka TMB je evidována v Centrální evidenci sbírek MK ČR pod číslem TMB/002 – 002 05 – 06 /131002. Celkem obsahuje k 31. 12. 2016 sbírkový fond muzea **54 784** evidenčních čísel (inventárních čísel 54750 a 34 dosud nerozepsaných přírůstkových čísel, která budou zpracována postupně). Počet katalogizovaných inventárních čísel k 31. 12. 2015 byl **54 750.** Výše uvedená čísla jsou bez vyřazených předmětů (6 607 inventárních čísel a 5541 čísel přírůstkových). **14 947** předmětů je zdigitalizovaných, tedy v podobě obrazového záznamu. Jedná se o základní stupeň digitalizace – digitální fotografie pro identifikaci a základní prezentaci sbírkových předmětů. V databázi DEMUS bylo k 31. 12. 2016 evidováno celkem **14 947** připojených snímků (Katalog - jpg 10108 a Fotoarchiv - jpg 4839).
V průběhu roku 2016 byl proveden přechod na novou verzi programu DEMUS 2010. Přes určité problémy a nutnost zastavení přístupu do programu na dobu jednoho měsíce byl přechod úspěšně realizován. Zápisy nových sbírkových předmětů a změn do CES jsou prováděny pravidelně, inventarizace sbírek v desetiletém cyklu probíhá dle plánu. K záznamům v programu DEMUS jsou postupně doplňovány obrazové informace – u nově získaných předmětů ve 100 %, u předmětů získaných před rokem 2000 postupně podle možností.
V roce 2016 bylo inventováno 7 129 sbírkových předmětů, což činí 13 % všech evidovaných předmětů. Ztráty předmětů nebyly zjištěny, pouze přetrvává zhoršování stavu některých sbírkových předmětů z důvodu nevhodných podmínek ve skladovacích prostorech.
Ani v roce 2016 nedošlo ke zlepšení kvality uložení sbírkových předmětů. Protože na hlavní depozitář na ulici Rokycanova byl vyhlášen havarijní výměr, museli jsme z vlastních prostředků zajistit náhradní prostory pro uložení sbírkových předmětů z tohoto depozitáře, protože vlastní oprava objektu Rokycanova může být prováděna až po jeho vystěhování. Z vlastních prostředků a svépomocí byl upraven objekt SO 032 v areálu Řečkovice tak, aby mohlo být v roce 2016 provedeno vyklizení objektu Rokycanova.
V roce 2016 bylo provedeno přestěhování sbírkových předmětů z depozitáře Rokycanova do objektu SO 032 v areálu Řečkovice (cca 37 tis. předmětů). Stěhování bylo prováděno externí firmou v rámci investiční akce za přispění MK ČR. V novém prostoru jsou předměty uloženy v temperovaném suchém prostředí se sníženou prašností. Přestože většina předmětů byla stěhována i s regály, byl objekt SO 032 brzy zaplněn. Proto bylo nutno, opět vlastními silami, upravit část přízemí objektu SO 008 pro uložení sbírek. Jedná se o suchý netemperovaný prostor, což odpovídá kvalitě uložení v objektu Rokycanova. Ve druhém pololetí se podařilo z rozpočtu investiční akce na stěhování pořídit vybavení části tohoto prostoru paletovými regály. Tak bylo možno uložit sbírkové předměty, které byly stěhovány z regálových zakladačů v depozitáři Rokycanova (ostatní předměty z tohoto depozitáře byly přestěhovány i s původními regály).

Protože nedošlo k realizaci stavby centrálního depozitáře a nově adaptovaný objekt SO 033 v areálu Řečkovice není ještě dokončen, došlo v závěru roku 2016 ke snížení kapacity prostor pro uložení sbírkových předmětů. Kromě toho zůstává neřešena situace mimobrněnského depozitáře. Ten měl být postupně vystěhován do náhradního prostoru v areálu Řečkovice. Všechny volné prostory však byly obsazeny v rámci vyklízení objektu Rokycanova a přílivem nových sbírkových předmětů. K přesunu předmětů z mimobrněnského depozitáře tak nemohlo dojít, a pokud nebude vyřešen odpovídající náhradní prostor v areálu Řečkovice nebo opraven depozitář na ulici Rokycanova, ani k němu nedojde. Podmínky v ostatních skladovacích prostorech, které neodpovídají požadavkům na depozitáře, ale přesto jsou zde uloženy sbírkové předměty, se nezměnily.
Situace v uložení sbírkových předmětů tak nadále zůstává nevyhovující a k mírnému zlepšení dojde po kolaudaci a předání nově upraveného objektu SO 033 v roce 2017. Situaci bude podstatně řešit až vybudování centrálního depozitáře TMB někdy v budoucnosti.

ZÁPŮJČKY A VÝPŮJČKY

Smlouva o výpůjčce (TMB půjčuje bezplatně jiné organizaci)
celkem uzavřených 23 smluv na celkem 210 předmětů:
výstavy – 172 sbírkových předmětů; prezentace TMB – 33 sbírkových předmětů; muzea –138 sbírkových předmětů;
jiné subjekty – 72 sbírkových předmětů

Nájemní smlouva (placená zápůjčka)
celkem uzavřeno 10 smluv na pronájem celkem 36 sbírkových předmětů;
TMB jako pronajímateli bylo uhrazeno 161 800 Kč

Nájemní smlouva od soukromého subjektu TMB si pronajalo za 15 000 Kč od Vítězslava Zezuly autobus Tatra 27/64

Výpůjční smlouva
TMB si zapůjčilo bezplatně od jiné organizace na celkem uzavřených 14 smluv 293 zapůjčených předmětů
(do stálé expozice – 79 předmětů; pro výstavy – 214 předmětů):
zapůjčeno z muzeí – 181 předmětů; zapůjčeno od jiných subjektů – 78 předmětů; zapůjčeno od soukromých osob – 34 předmětů

III / OCHRANA PŘEDMĚTŮ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

KONZERVOVÁNÍ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ TMB
(vč. údržby vozů, přípravy exponátů apod.) – celkem 601 ks
Gramofonová skříň Art Decco; 1 ks / Brašna na zásobníky; 1 ks / Filmový projektor Meopton; 1 ks / Brašna na zásobníky; 1 ks / Brašna na zásobníky; 1 ks / Lafeta pevnostní; 1 ks / Lafeta pevnostní; 1 ks / Lafeta pevnostní; 1 ks / Lehký kulomet; 1 ks / Lehký kulomet; 1 ks / Lehký kulomet; 1 ks / Periskop stěnový; 1 ks / Periskop stěnový; 1 ks / Ruční protitankový granát; 1 ks / Samopal vz. 61; 1 ks / Těžký kulomet; 1 ks / Těžký kulomet; 1 ks / Těžký kulomet; 1 ks / Universální kulomet vz. 59; 1 ks / Telefon telegrafia; 1 ks / Puška vz. 33; 1 ks / Puška Manlicher; 1 ks / Puška vz. 24; 1 ks / Puška vz. 33; 1 ks / Bodák vz. 24; 1 ks / Bodák vz. 33; 1 ks / Bodák vz. 33; 1 ks / Bodák Manlicher; 1 ks / Pistole vz. 36; 1 ks / Pistole vz. 45; 1 ks / Projektor Zeiss; 1 ks / Pistole vz. 27; 1 ks / Pistole vz. 24; 1 ks / Signální pistole vz04; 1 ks / Elektromotor Gleichstrom; 1 ks / Rotační transformátor; 1 ks / Samopal vz. 58, v.č.65425p; 1 ks / Samopal vz. 58, v.č.68149h; 1 ks / Samopal vz. 58, v.č.N11117; 1 ks / Samopal vz. 58, v.č.R21913; 1 ks / Samopal vz. 58, v.č.D67073; 1 ks / Vzduchovka vz. 47, v.č.43467; 1 ks / Reliéfní průřez hasičské stříkačky; 1 ks / Palestina, zem. mapa – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Čechy,matrice pro zem. mapu – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Románský sloh – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Bloček obrázků – pomůcka pro nevidomé; 2 ks / Nástěnný kalendář 1991 – pomůcka pro nevidomé; 3 ks / Nástěnný kalendář Spektra – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Dirigentská gesta – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Olympijská vesnice v Mnichově; – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Globus amatérský – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Zeměpisná mapa, stavebnice – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Morava – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Zeměpisné pojmy – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Šestibodí – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Cesta ke kapličce – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Origami, loďky – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Kimono – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Tři reliéfní plastiky – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Milenci – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Morava nástěnná mapa – pomůcka pro nevidomé; 1 ks / Ruční stereoprohlížečka; 1 ks / Keramická poklička; 1 ks / Výuková tabule; 1 ks / Diapozitivy; 144 ks / Diapozitivy; 383 ks / Dřevěné krabičky; 6 ks

Rozpracované konzervátorské zásahy – celkem 32 ks
/ Autobus Karosa ŠM11; 1 ks
/ Autobus Škoda 706RO; 1 ks
/ Trolejbus Škoda 6Tr; 1 ks
/ Trolejbus Škoda 7Tr; 1 ks
/ Trolejbus Škoda 9Tr; 1 ks
/ Trolejbus Škoda T11; 1 ks
/ Lokomotiva Caroline; 1 ks
/ Zprovoznění a příprava nákladního vozidla automobilu Praga V3S ŠA na prezentační jízdy; 1 ks
/ Exponáty z pěchotního srubu MJ – S 3 Zahrada v Šatově; 13 ks
/ Pouzdro pro armádní pistoli vz. 24; 1 ks
/ Pouzdro pro pistoli vz. 27; 1 ks
/ Pouzdro pro pistoli; 1 ks
/ Závěsník kožený pro bodák Mannlicher vz.1895; 1 ks
/ Závěsník kožený jednoduchý pro bodák vz. 24; 1 ks
/ Závěsník kožený řemínkový pro bodák vz. 33; 1 ks
/ Závěsník kožený řemínkový pro bodák vz. 33; 1 ks
/ Skupinová stereoprohlížečka (panorama); 1 ks
/ Ruční stereoprohlížečky; 3 ks
Celkem konzervovaných 633 kusů

RESTAUROVÁNÍ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ
(náročný zásah) – celkem 6 ks
/ Autobusový přívěs Jelcz
/ Trolejbus Škoda 8Tr
/ Autobus Jelcz 272 MEX – podvozek Š706MTO
/ Pec polní pekárny KPN
/ Závora Ippen
/ Výměna korby (nákladové plochy, bočnic) nákladního automobilu Praga V3S valník

KONZERVOVÁNÍ-RESTAUROVÁNÍ NA ZAKÁZKU
/ Pec polní pekárny KPN pro Vojenský historický ústav Praha
/ Plynové masky z druhé sv. války – 4 ks pro Vojenský historický ústav Praha
/ Železný meč a drobné kovové předměty z pohřebiště v Dyjákovicích – 13 ks pro Regionální muzeum v Mikulově
/ Ošetření předmětů z hradu Krásna Horka – 5 ks pro Slovenské národné muzeum – Múzeum Betliar
/ Bronzová spona pro Regionální muzeum v Boskovicích

DEMONTÁŽ A TRANSPORT PŘEDMĚTŮ

/ Automobil Z4 – Regiontour Brno
/ Automobil IFA9 – Transport z Benešova
/ Stabilní motor – Výstavy „Velká válka“
/ Promítačky filmů – 2 ks – Určeno k restaurování
/ Automobil Trabant 601 – Úřad pro zastupování státu, transport
/ Soubor předmětů z výstavy „Velká válka“
/ Podvozek Tatra – Výstava „Velká válka“
/ Motocykl Simson – Transport z Benešova
/ Transport 28 ks automobilů – Muzejní noc
/ Potapěčská technika – Převzetí exponátů
/ Automobily Z4 a Z9 – Závod veteránů Olomouc – Bouzov - Olomouc
/ Dřevěný rytíř – Vrácení zápůjčky
/ Semafory 2 ks – Tvorba nové expozice
/ Převoz 6 ks promítaček a lavic do kina – Expozice TMB
/ Sanita UAZ 452 – Slavnosti chleba 2016, Slup
/ Praga V3S Poka – Slavnosti chleba 2016, Slup
/ Automobil Z4 – Jízda veteránů Vila Stiassni – Nám.Svobody – Vila Low-Beer
/ Motocykl Jawa 350 Pérák – Závod do vrchu, Soběšice
/ Automobil Z9 – 150 let policie v Brně
/ Motocykl Jawa 350 Pérák – 150 let policie v Brně
/ Sanita UAZ 452 – Den uniformovaných sborů, Kroměříž
/ Litinové sloupy 5 ks, Brno hl. nádraží – Transport do TMB
/ Polní pekárna, VHÚ Praha – Zápůjčka na Slavnosti chleba
/ Automobilu Z4 – Předváděcí jízdy
/ Automobilu Wikov – Předváděcí jízdy
/ Automobilu Z9 – Předváděcí jízdy
/ Vlek Jelcz PO1 – Předváděcí jízdy
/ Autobusu Jelcz 272 – Předváděcí jízdy
/ Automobilu Avia – Předváděcí jízdy
/ Příprava 20 ks automobilů a voj. techniky – Přehlídka automobilové techniky
/ Příprava 46 ks sbírkových předmětů do expozice „Optika“ – Otevření expozice Optiky
/ Příprava 12 ks textilních vzorníkových knih pro digitalizaci – Operativní evidence
/ Stabilní motor Pujman – Příprava pro konzervaci

VÝROBA KOPIÍ A ODLITKŮ (celkem 39 ks)

/ Gloria Musaealis 2015 – 4 ks plastik pro AMG
/ Pamětní klíč města Znojmo – 12 ks pro město Znojmo
/ Plaketa „Nositel tradic Bystřicka“ – 4 ks pro město Bystřice nad Perštejnem
/ Litinové šperky – 6 ks pro Moravskou galerii
/ Busta Vašek Mlýnek pro TMB
/ Pravoslavný křížek pro Muzeum Brněnska – Mohyla míru
/ Nábytkové kování – 4 ks pro NPÚ Praha
/ Busta Karel Klíč (dokončení 2017) pro expozice TMB
/ Reflektor motocyklu Jawa 350 pro sbírkový předmět TMB
/ Stříbrné a bronzové nákončí zdobené technikou emailu – zhotoveno v rámci workshopu Smalt a email v TMB
/ Replika secesních dívčích šatů kolem r. 1900 pro expozice TMB
/ Replika secesních dámských šatů kolem r. 1905 pro expozice TMB
/ Replika uniformy Četnictva RČS pro expozice TMB

OPRAVY A VLASTNÍ VÝROBA (nesbírkové předměty – celkem 5 716 ks)

/ Výroba a montáž hraniční závory IPPEN, Šatov
/ Kovářské nástroje pro výrobu kované mřížové brány – 8 ks
/ Výroba a montáž kované mřížové brány, Šlakhamr
/ Nátěr srubu MJ-S3 Zahrada, Šatov
/ Padací most – seřízení a promazání pohyblivých částí, rozpohybování
/ Propagační otočný stojan na žetonky
/ Ražba pamětních žetonků TMB, 33 druhů – 5 581 ks
/ Raznice pro Al žetonky – 33 ks
/ Objímky pro motocykl Jawa 250 Pérák – 2 ks
/ Stojan pro pohybovou konstrukci dinosaura
/ Nové díly pro vojenskou pekárnu – 2 ks
/ Oprava tryskací kabiny
/ Přípravek pro demontáž jádra polní pekárny (výroba)
/ Oprava sedadel do kina – 4 ks
/ Velký šatníkový stojan (výroba)
/ Interaktivní pomůcka „koňská hlava“ – 2 ks
/ Opracování bronzových ložisek parního vozu Caroline – 4 ks
/ Elektrodíly pro Třebechovický betlém – soubor
/ Matice pro automobil Z 4 – 4 ks

/ Stojan filmové kamery do expozice
/ Držák rezervy kola polní vojenské pekárny KPN 25.50-2, výroba
/ Pečetidlo pro dětskou hernu (výroba)
/ Korýtka pro interaktivní pomůcku „Magnetická deska", (výroba)
/ Stojan pro žíhací pec (výroba)
/ Textilní vzorníky – 6 ks
/ Výroba 2 ks šitých dráčků pro doprovodné programy pro děti
/ Výroba 2 ks dětských historických kostýmů pro edukační programy
/ Výroba 20 ks plátěných ochranných obalů na sbírkové předměty textilní povahy
/ Výroba 2 ks historických klobouků pro edukační programy
/ Výroba 2 ks ochranných textilních obalů na sbírkové předměty- flašinety
/ Kresby 4 ks historických oděvů pro edukační aktivity v TMB
/ Vyčištění a oprava 6 ks replik historických oděvů a paruk pro expozici Panorama
/ Výroba repliky oděvu flašinetáře
/ Výroba repliky středověkých kalhot
/ Výroba 17 ks replik krojových součástek

Pozn.: Z celkového počtu 5 716 ks je 5 581 ks ražených pamětních žetonků TMB z hliníkové slitiny.

KONZULTAČNÍ A PORADENSKÁ ČINNOST

Přehled poskytnutých odborných výpomocí (náročnější posouzení – průzkum, analýzy ap.)

/ Posouzení ošetření identifikačních známek z hrobů německých vojáků (datace jaro 1945) pro Historické oddělení Moravského zemského muzea
/ Analýza chemického složení střepiny vyjmuté z lebky německého tankového esa Kurta Kniespela (datace jaro 1945) pro Historický ústav Moravského zemského muzea
/ Konzultace vzniku a původu konkrecí surového železa v historických milířích v poloze Ráječko pro Národní památkový ústav v Brně
/ Průzkum galvanického pokovení originálního nábytku z Vily Tugendhat pro Muzeum města Brna a Národní památkový ústav v Brně
/ Analýza pigmentů na husitské přilbě objevené v prostoru bitvy u Sudoměře, metodami XRF, SEM-EDX a XRD pro Prácheňské muzeum v Písku
/ Provedení analýz ze vzorků kovových kuponů a dýmovnicového spadu, pro vyhodnocení korozní zátěže sanace pro Severočeské muzeum v Liberci
/ Konzultace a vyhodnocení vzorků galalitu Oddyho testem pro Moravskou galerii
/ Odebrání vzorku pro metalografii z důvodu určení zejména mechanických vlastností střepů bronzové misky, provedení nábrusu pro Archaia Brno s. r. o.
/ Chemické složení povrchové úpravy 5 ks kožených tapet ze salónu Černínů č. 250, SZ Hluboká n. Vltavou, pro Národní památkový ústav v Českých Budějovicích
/ Vokolkova tiskárna z výstavních exponátů Východočeského muzea v Pardubicích – posouzení možnosti ošetření exponátů pro Krajskou knihovnu v Pardubicích
/ Posouzení stavu poškození a možnosti ošetření padacího mostu pro SH Bouzov, Národní památkový ústav
/ Průzkum a ošetření vrtule letadla z druhé sv. války pro Muzeum Vysočiny v Třebíči

Přehled poskytnutých konzultací (jednorázová doporučení)

/ Konzultace a pomoc při plánování konzervátorsko-restaurátorské laboratoře pro Mgr. Janu Hudečkovou Konečnou, Masarykovo muzeum v Hodoníně
/ Konzultace lepení keramiky pro Regionální muzeum v Litomyšli
/ Konzultace ohledně vhodnosti úložných skříní pro kovy pro Kateřinu Kučerovou, Horácké muzeum Nové Město na Moravě
/ Konzultace problematiky tanátování železných předmětů pro Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy
/ Doporučení k vybavení konzervátorsko-restaurátorského pracoviště a bezpečnosti práce pro Muzeum v Bruntále, p. o.
/ Způsob evidence ko-re zpráv pro Muzeum Orlických hor
/ Konzultace ohledně ošetření sbírky historických kancelářských ořezávátek pro Vladimíra Svobodu, soukromého sběratele
/ Posouzení klimatických parametrů depozitáře a možnosti nápravných opatření pro Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi

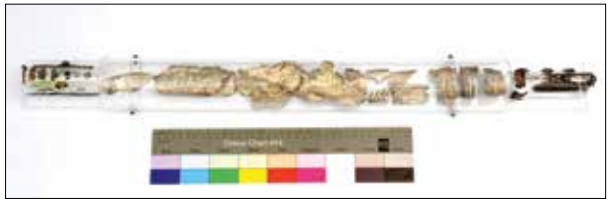

IV / KNIHOVNA

Knihovna TMB je specializovanou veřejně přístupnou knihovnou, která je dle zákona č. 257/2001 Sb., O knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, zapsána v evidenci knihoven České republiky (ev. č. 5298). Knihovna TMB spravuje a buduje specializovaný, oborově zaměřený knihovní fond, a to v přímé relaci k informačním potřebám odborných, vědeckých a výzkumných aktivit svého zřizovatele (TMB). Specializovaný knihovní fond je zpřístupňován uživatelům knihovny TMB, tito jsou, dle pracovně právního vztahu ke zřizovateli knihovny, kategorizováni do dvou kategorií, pro které platí rozdílné podmínky v přístupu ke knihovnímu fondu a poskytovaným službám.
Jde o kategorie:

/ interní uživatelé – tj. odborní pracovníci v pracovněprávním vztahu k TMB: absenční a prezenční výpůjčky dokumentových jednotek, meziknihovní výpůjční služby (MVS), mezinárodní meziknihovní výpůjční služby (MMVS), rešeršní služby, reprografické a ediční služby;
/ externí (ostatní) uživatelé – odborná i laická veřejnost: prezenční výpůjčky dokumentových jednotek, MVS a MMVS za úplatu, reprografické služby za úplatu.

STAV KNIHOVNÍHO FONDU K 31. 12. 2016

Knihy	50 613
Negativy	14 101
Pozitivy	110
Stereo-diapozitivy	9 700
Mapy	794
Filmy	488
MGF-Video	279
Rukopisy	264
Firemní literatura	5 473
CD-R	586
Plakáty	793
Celkem	**83 201** (dokumentových jednotek)

Pozn.: Pro fond knihovny (cca 10 000 sv.), uložený ve skladu v Litenčicích, se hledá umístění v Brně.

V roce 2016 knihovna TMB nadále zajišťovala přístup do bibliografické a citační databázové platformy Web of Science (součást profesionální placené informační služby Web of Knowledge firmy Thomson Reuters). Databázová platforma WoS je dostupná z počítačů TMB (pro pracovníky TMB) a z uživatelského počítače knihovny TMB (pro externí uživatele knihovny TMB). Za rok 2016 činil přírůstek knihovního fondu 1 536 nově zaevidovaných dokumentových jednotek (dále d. j.). Při současné retro-katalogizaci knihovního fondu je k datu 31. 12. 2016 v AKS Clavius zaznamenáno 9 169 dokumentových jednotek typu „knihy“ (6 874 d. j.), „mapy“ (134 d. j.) a „komplety periodik“ (2 161 d. j.).

STATISTIKA ČTENÁŘŮ V ROCE 2016

Registrovaní čtenáři	234
Zaměstnanci muzea	11
Ostatní veřejnost	123
Čtenáři studovny	392
Čtenáři knihovny	468
Čtenáři celkem	**860**

Pozn.: Čtenáři studovny rozumíme počet čtenářů, kteří využili služby studovny (protože je knihovna TMB, knihovnou prezenční, jedná se o čtenáře z řad veřejnosti i o muzejní pracovníky). Čtenáři knihovny znamenají počet čtenářů, kteří si vypůjčili materiály mimo knihovnu (absenční výpůjčky mimo knihovnu jsou výpůjčkami pouze pracovníků muzea). Počet nesouhlasí s počtem zaregistrovaných čtenářů a zaměstnanců muzea, protože tito si mohou vypůjčit materiály opakovaně.

STATISTIKA VÝPŮJČEK V ROCE 2016

Knihy prezenčně	1 694
Časopisy prezenčně	1 440
Prezenčně celkem	3 134
Knihy absenčně	552
Časopisy absenčně	776
Absenčně celkem	1 328
Výpůjčky celkem	**4 462**

STATISTIKA SLUŽEB KNIHOVNY V ROCE 2016

MVS TMB	9
MVS pro TMB	28
Zvláštní druhy	1 155
Rešerše	12
Konzultace	189
Upomínky	48

Pozn.: Rešerše, konzultace a upomínky se do statistiky výpůjček nepočítají. Rešerše jsou informace ve formě dokumentografických nebo faktografických záznamů, týkajících se daného tématu; konzultacemi se rozumí písemné nebo ústní podání informací o určité odborné problematice resp. informací o relevantních informačních zdrojích (interních, externích) o dané problematice.

FINANČNÍ PROSTŘEDKY VYNALOŽENÉ V ROCE 2016

/ předplatné periodických publikací: odborné časopisy a noviny
/ zkompletování ročníků časopisů.
/ knihovní systém Clavius (update)

Celkové náklady: 134 515 Kč

Pozn.: Jelikož při zúčtování jednotlivého roku dochází k překrývání zálohových faktur, jsou v konečné částce zohledněny zálohové faktury placené před rokem 2016, které byly zúčtovány v roce 2016, kdy přišly daňové doklady. Ze stejného důvodu je zde zohledněno předplatné časopisů, které bylo fyzicky zaplaceno v roce 2016, ale nebylo zúčtováno, protože v roce 2016 nedošly daňové doklady.

Provoz knihovny TMB zabezpečují dva pracovníci. Jeden má na starosti výpůjční službu, provoz tří kopírovacích strojů, laminování, termovazbu a obsluhu strojů pro vazbu publikací vydaných TMB do 100 ks. Náplní práce druhého pracovníka je akvizice, katalogizace a digitalizace, zajištění MVS a MMVS, informační a rešeršní služby, dále provoz edičního skladu a potřebná agenda a inventura edičního skladu a knihovny. Knihovna TMB nemá dobrovolné pracovníky. Knihovna TMB disponuje třemi počítači připojenými na internet. Dva počítače slouží primárně pro potřeby pracovníků knihovny TMB (katalogizace dokumentových jednotek v AKS Clavius a zajištění elektronických výpůjčních služeb). Třetí počítač je určen pro uživatelskou veřejnost.

V / PREZENTAČNÍ ČINNOST

TMB své sbírky prezentuje prostřednictvím stálých expozicí a tematických krátkodobých výstav. Krom sbírkové činnosti se však zabývá také popularizací vědy a techniky v širším slova smyslu a snaží se je přiblížit návštěvníkům všech věkových kategorií. Prezentace probíhá prostřednictvím akcí pro širokou veřejnost, přednášek, workshopů či dílen.
Oddělení komunikace a marketingu připravuje ve spolupráci s ostatními kolegy během celého roku akce pro rodiny s dětmi. Nejrozsáhlejší je projekt S Matičkou a se Šroubkem za poznáním putujem, díky kterému mohou malí návštěvníci poznávat zábavně naučnou formou mimobrněnské technické památky TMB. V rámci tohoto projektu, podpořeného MK ČR, proběhlo v roce 2016 sedm sobotních akcí na památkách a jedna v hlavní budově v Brně. Tradiční dětský den v červnu byl totiž v roce 2016 zaměřen právě na „ochutnávku" aktivit na památkách a nesl název „Muzeum není jen hlavní budova". Tradiční je také akce předvánoční, tentokrát pojatá jako Pohádkový advent. Řadu pravidelných akcí pak doplňují celodenní doprovodné programy k aktuálním výstavám, jako např. v roce 2016 Pohádková industriální sobota a Dinosobota.

EXPOZICE

PŘEHLED EXPOZIC V HLAVNÍ BUDOVĚ TMB
(otevřeno denně kromě pondělí od 9 do 17 hodin)

/ Vodní motory s památníkem Viktora Kaplana
/ Parní motory
/ Historická vozidla
/ Galerie automobilů
/ Historická stereovize
/ Nožířství
/ Kovolitectví
/ Železářství
/ Salon mechanické hudby
/ Od tamtamu k internetu
/ Letecká historie a plastikové modelářství
/ Kultura nevidomých
/ Ulička řemesel
/ Čas nad námi a kolem nás
/ Technická herna
/ Letecké motory
/ Externí expozice letounů
/ Expozice optiky a výpočetní techniky

NOVĚ OTEVŘENÉ EXPOZICE OPTIKY A VÝPOČETNÍ TECHNIKY

V měsíci září byly veřejnosti zpřístupněny nové expozice prezentující rozsáhlé obory sbírkového zájmu TMB – optiku a výpočetní techniku, přičemž expozice Optika se skládá ze tří samostatných částí – Fotografie, Film a Elektronová mikroskopie. Obě nové expozice navazují na původní expozice TMB s názvy Výpočetní technika 1983–1992 a Mikroskopie 1985–1992, které byly zrušeny v roce 1992 na základě vyhlášení restitucí a následného vystěhování TMB z centra Brna do provizorních prostor (v roce 1996). Vzhledem k finančním podmínkám a organizačním okolnostem bylo nové působiště muzea v Brně-Královo Poli otevřeno pro veřejnost až v roce 2003 – tehdy bylo vybudováno 13 nových expozic a Technická herna. Nebyly však realizovány expozice výpočetní techniky a optiky, a to nejen z finančních důvodů, ale také proto, že bylo možné jejich odklad vcelku bez problému včlenit do koncepce prezentační struktury.

V ČR existuje řada výstav či expozic počítačů. Některé jsou v majetku škol, ostatní vytvořili soukromí majitelé. Vzhledem k velké šíři oboru výpočetní techniky jsou prezentovány dílčí okruhy, případně se jedná o otevřená skladiště počítačů. Expozice, která by poskytovala ucelený přehled vývoje početních pomůcek a počítacích strojů od „pravěku" po současnost neexistuje. Podobná situace je i v oborech optiky, speciálně mikroskopie. TMB vlastní ojedinělou sbírku elektronových mikroskopů, která mapuje výrobu n. p. TESLA Brno. Část těchto přístrojů je plně funkční a schopná předvádění návštěvníkům. Navíc existuje úzká spolupráce firmami TESCAN a CTF SOLAR (FEI), které jsou v naší republice hlavními výrobci elektronových mikroskopů. V roce 2009 byla alespoň provizorně vybudována vlastními silami a za pomoci pracovníků společnosti FEI, organizovaných v sekci elektronové mikroskopie Kruhu přátel TMB, expozice s názvem Kabinet elektronové mikroskopie a v ní bylo zprovozněno několik elektronových mikroskopů – vysoce sofistikovaných zařízení světové úrovně. Snaha dobudovat chybějící expozice – a také skutečnost, že pamětníci staré výpočetní techniky, kteří mohou být nápomocní při jejím zprovoznění, pomalu odcházejí – byla částečně korunována úspěchem v polovině roku 2013, kdy byla TMB přidělena část dotace ze státního rozpočtu (identifikační číslo 134V112000133) na realizaci akce „Expozice Výpočetní technika a Optika"; druhá část byla hrazena z běžného rozpočtu muzea. Finanční dotace nastartovala přípravné práce, jejichž součástí bylo i zpracování projektové dokumentace dle aktualizovaného původního scénáře architektonickou kanceláří Radko Květ. Současně byla expozice Kabinet elektronové mikroskopie koncem roku dočasně uzavřena a postupně byly jednotlivé exponáty demontovány, baleny a odváženy nebo vzhledem k velikosti či složitosti demontáže na místě bedněny. Po dokončení a následném zpracování projektové dokumentace bylo v roce 2014 vyhlášeno výběrového řízení na zhotovitele nových expozic. Koncem roku byla v souladu s ustanovením zákona o veřejných zakázkách uzavřena smlouva s uchazečem, který podal nejvhodnější nabídku – Alicí Ulmovou, akad. mal.
Od začátku roku 2015 probíhala samotná realizace expozic včetně stavebních úprav, která byla pravidelně kontrolována zadavatelem na kontrolních dnech. Byly provedeny stavební opravy a úpravy

prostoru expozic (byl připraven v roce 2003); byly vyrobeny vitríny, panely a scénické stavby; byly pořízeny interaktivní modely a pomůcky; připravena grafická část expozic; byly instalovány sálové počítače do připravených dioramat a aranžována historická dioramata; proběhla instalace vybraného sbírkového fondu obou oborů a multimédií včetně přípravy programu.
Samotné expozice svým architektonickým a myšlenkovým pojetím navazují na stávající expozice muzea a přirozeně je doplňují. Rozdělení expozic na více částí a jejich umístění do stejných prostor není ve své podstatě násilné. Jako celek se prezentované obory přirozeně doplňují, protože výpočetní technika i optika se ve svých technologických aspektech neustále prolínají.
Čísla, výpočty a technologie s tím spojená tvoří první část expozice, která se věnuje výpočetní technice od počátků po současnost. Protože se realizace expozice oproti původnímu záměru o třináct let opozdila, nebylo možné zprovoznit historickou počítačovou techniku z důvodu nedostatku odborníků, kteří tuto problematiku ovládají, a hlavně kvůli nedostatku náhradních dílů. Jedná se o sbírkové předměty, které nelze ničím nahradit (jsou jedinými kusy svého druhu v celé ČR) a při neúspěšném oživování hrozí jejich nevratné poškození nebo dokonce zničení. Podařilo se ale doplnit výrobní řadu elektronových mikroskopů Tesly Brno a některé z nich zprovoznit. K tomu výrazně přispěli členové KPTMB sekce mikroskopie – dobrovolníci, kteří jsou zaměstnanci výrobce elektronových mikroskopů firmy CTF SOLAR (FEI) se sídlem v Brně.
Úkolem expozice výpočetní techniky je seznámit návštěvníka s historickým vývojem početních pomůcek, kalkulátorů a počítačů. Není omezena pouze na region Moravy, ale zabývá se vývojem globálně. Jsou zde ukázány kořeny, které vedly ke vzniku počítače. U jednotlivých etap vývoje jsou jak sbírkové předměty (pokud jsou dostupné), tak modely a doprovodné grafické, textové a audiovizuální informace, které vysvětlují principy, na nichž je tato technika založena. V závěrečné části expozice má návštěvník možnost nahlédnout do moderních zařízení a seznámit se s jejich funkcí.
Expozice seznamuje běžného návštěvníka se základními mezníky v historii počítačů, pro vážnější zájemce je k dispozici počítačový informační systém s velkým množstvím doplňujících detailních materiálů včetně výkladových multimediálních animací, které se budou dále rozšiřovat. Dále expozice poskytuje prostor pro edukativní využití především pro žáky základních a středních škol, kterým tyto informace chybí v předmětu informatika. K tomu je zde kromě sbírkových předmětů a dioramat počítačových sálů také celá řada projekcí dobových filmových dokumentů a modely volně obsluhované návštěvníkem.
Druhá expozice věnovaná optice má tři části – fotografické přístroje, kamery a elektronové mikroskopy. První a druhá seznamuje návštěvníka s hlavními částmi fotografických přístrojů a na cca osmdesáti exponátech fotografických kamer a příslušenství prezentuje jejich historický vývoj. Úkolem je představit návštěvníkům rozmanitost fotografických aparátů používaných ve 20. století a jejich technické parametry. Princip, funkce a postup vyvolání filmu, jakož i vlastní ovládání historických fotoaparátů, jsou zpracovány jako filmová animace na dvou velkoformátových televizních obrazovkách.
Následuje centrální prostor, který je vytvořen jako historický uliční parter s prezentací fotoaparátů používaných pro zachycení aktuálního okamžiku. Nejzajímavějším exponátem je sklopný fotografický přístroj na desky 50 × 60 cm vyrobený firmou Fabrik Fotographischer Apparate Langer & Comp. z Vídně, který používal od roku 1924 profesor Absolon v Moravském muzeu v Brně pro fotografování paleontologických nálezů. Pro návštěvníka bude jistě zajímavý i dobový fotoateliér, který je vybaven ateliérovým aparátem Goldmann od firmy Goltz & Breutmann z Drážďan, vyrobený počátkem 20. století. Celý prostor je koncipován interaktivně, je určený pro tvorbu vlastní kompozice a fotografie. Návštěvníci se zde mohou vyfotografovat s historizujícím pozadím a dobovým nábytkem.
Stylizovaná historická ulička je ukončena dobovým biografem z třicátých let 20. století s prezentací kinematografické a promítací techniky.
Po vstupu do kinosálu se návštěvník může posadit na původní sedačky a shlédnout krátký filmový sestřih z technologického vývoje filmové tvorby. Nejzajímavějšími exponáty jsou dobové promítačky AEG a MEOPTA, které vévodí celému kinosálu.
Celou expozici dotváří i prostor určený pro aplikovanou demonstraci principů optiky, technického záznamu obrazu

a jeho prezentaci. Návštěvník má možnost osahat si technologické principy, které slouží k podchycení „fyzikálních zákonů“ a vyzkoušet si je. Expozici optiky uzavírá historický vývoj mikroskopů, na originálních předmětech je vysvětlen princip a funkce mikroskopu světelného i elektronového. Expozice navazuje na původní instalaci a představuje elektronovou mikroskopii, která byla soustředěna v Brně a měla svoji výzkumnou základnu v Ústavu přístrojové techniky ČSAV a výrobní základnu v bývalém národním podniku Tesla Brno, v jehož jedné budově se nyní TMB (shodou okolností právě v budově, kde se elektronové mikroskopy – litografy vyráběly). Jedná se o jedinou expozici elektronové mikroskopie ve střední Evropě.
Expozice je doplněna také o interaktivní počítačovou hru, kdy návštěvník plní úkoly zadané v pracovním listu, na základě kterých získá číselný kód, a ten mu poté umožní si hru zahrát.

REVITALIZACE A OBNOVA EXPOZICE TECHNICKÁ HERNA

Technická herna, vybavená interaktivními exponáty ve formě pokusů, přístrojů a jiných specifických zařízení, která skýtají možnost manuálně si ověřit řadu různých základních, fyzikálních, optických a dalších principů, se od jejího otevření v roce 2003 těšila velkému zájmu návštěvníků muzea. Jednalo se o první expozici svého druhu v České republice.
Jak již z charakteru věci plyne, většina těchto zařízení je velmi častým používáním značně opotřebovávána a udržení jejich provozuschopnosti vyžaduje nemalé úsilí. V roce 2016 byla vyvíjena, v mezích finančních možností, zvýšená aktivita jak v oblasti udržení provozu, tak revitalizace některých pokusů, které již musely být v minulosti pro ztrátu funkce vyřazeny z provozu. Zvláštní kapitolou byly vysokonapěťové pokusy, z nichž bylo také nutno většinu opravit. Tyto přístroje, které dosud vyžadovaly odbornou manipulaci při prezentaci, byly nově vybaveny ovládacími panely, aby byla umožněna jejich bezpečná obsluha přímo rukou návštěvníka, stiskem spouštěcího tlačítka. Některé vysokonapěťové přístroje vyžadují pro bezpečnou prezentaci Faradayovu klec, jejíž montáž byla koncem roku rovněž dokončena.

PROGRAM HISTORICKÉ STEREOVIZE

/ Gruzie (nové snímky) leden
/ Německo (staré snímky) únor
/ Československé mosty (nové snímky) březen
/ Španělsko (staré snímky) duben
/ Rumunsko (nové snímky) květen
/ Stará Vídeň (nové snímky) červen
/ Egypt (staré snímky) červenec
/ Moravský kras (nové snímky) srpen
/ USA (staré snímky) září
/ Uzbekistán (nové snímky) říjen
/ Norsko (staré snímky) listopad
/ EXPO Paříž 1900 (staré snímky) prosinec

EXPOZICE IN SITU – TECHNICKÉ PAMÁTKY

Kovárna v Těšanech / duben–květen, říjen, so + ne, 9:00–17:00 (jindy na objednávku) červen–září, út–ne, 9:00–17:00
Větrný mlýn v Kuželově (NKP) / duben–květen, říjen, so + ne, 9:00–17:00 (jindy na objednávku) červen–září, út–ne, 9:00–17:00
Vodní mlýn ve Slupi (NKP) / duben–říjen, út–ne, 9:00–17:00 (mimo sezónu na objednávku)
Stará huť u Adamova / duben–říjen, út–ne, 9:00–17:00
Areál čs. opevnění Šatov MJ–S 3 Zahrada / duben–květen, říjen, so + ne, 9:00–17:00 (jindy na objednávku) červen–září, út–ne, 9:00–17:00
Šlakhamr v Hamrech nad Sázavou / květen–září, út–ne, 9:00–17:00, říjen, so + ne, 9:00–17:00 (mimo sezónu na objednávku)
Poznámka: ve dnech státního svátku (v měsících duben–říjen) jsou památky rovněž otevřeny. V období, kdy památka otevírá v režimu út–ne a státní svátek připadne na pondělí, následuje zavírací den v úterý.

DEPOZITÁŘ MHD

AREÁL MĚSTSKÉ HROMADNÉ DOPRAVY V LÍŠNI
květen, červen, září, říjen, po–pá, jen na objednávku
Poznámka: exkurze je nutno minimálně 14 dní předem telefonicky dohodnout se správcem depozitáře prostřednictvím pokladny expozic (recepce) TMB

VÝSTAVY A VÝSTAVNÍ AKTIVITY TMB

/ Ada 200, 1. 1. – 3. 4. 2016, Expozice TMB
/ Brno na dvou kolech, 1. 1. – 31. 12. 2016, Expozice TMB
/ Autíčka 1 : 18; 1. 1. – 31. 12. 2016, Expozice TMB
/ Až na kov; 1. 1. – 6. 3. 2016, Expozice TMB
/ Mapa příběhů – Technické dědictví Moravy a Slezska; 1. 1. – 3. 4. 2016, Malá galerie TMB
/ Fenomén Igráček; 1. 1. – 31. 1. 2016, Muzeum Vysočiny Jihlava
/ Chladná krása; 1. 1. – 19. 2. 2016, Jihomoravské muzeum ve Znojmě
/ Regiontour 2016; 14. 1. – 17. 1. 2016, BVV
/ Bydleme zdravě – půjde to hravě; 1. 2. – 26. 2. 2016, Technická herna TMB
/ Stopy na Manaslu; 2. 3. – 13. 3. 2016, Expozice TMB
/ Kým je Josef Smýkal; 15. 2. – 15. 9. 2016, Expozice TMB
/ Motosalon 2016; 3. 3. – 6. 3. 2016, BVV
/ Pro Dítě 2016; 3. 3. – 6. 3. 2016, BVV
/ AMPER 2016; 15. 3. - 18. 3. 2016, BVV
/ Spi, Janíčku, Spi; 19. 3. – 20. 3. 2016 a 1. 4. – 8. 5. 2016, Kovárna v Těšanech
/ Horizonty mlhy: Fotografie Ireny Armutidisové; 22. 3. – 25. 9. 2016, Expozice TMB
/ Začalo to kamenem: Z historie dopravního značení; 12. 4. – 30. 11. 2016, Malá galerie TMB
/ MOBITEX 2016; 20. 4. – 23. 4. 2016, BVV
/ Přehlídka automobilové techniky; 23. 4. – 24. 4. 2016, Depozitář Řečkovice
/ Portrét: Výstava prací žáků výtvarného ateliéru ZUŠ PhDr. Zbyňka Mrkose; 10. 5. – 29. 5. 2016, Expozice TMB
/ Hračky 50. – 60. let 20. století; 18. 5. – 18. 7. 2016, Expozice TMB
/ Ukázkové tavby kovolitecké dílny; 21. 5. 2016, Kovolitecká experimentální dílna TMB
/ DESIGN.S; 17. 6. – 9. 10. 2016, Expozice TMB
/ Homo Designus – 13. výstava diplomových prací studentů VUT; 28. 6. – 9. 10. 2016, Expozice TMB
/ 10 let činnosti sekce větrných mlýnů KPTMB; 12. 7. – 16. 10. 2016, Expozice v TMB
/ Stavebnice a hračky; 22. 8. – 16. 9. 2016, Kovárna v Těšanech
/ Slavnosti chleba 2016; 3. 9. 2016, Slup

/ Auta brněnských továrníků Löw-Beer, Stiassny a Tugendhat; 10. 9. – 20. 11. 2016, Vila Löw Beer, Muzeum města Brna
/ Kým byl Miroslav Boris. Výstava k 100. výročí narození; 20. 9. – 31. 12. 2016, Expozice Kultura nevidomých
/ Ekofilm 42. Mezinárodní filmový festival; 13. 10. – 15. 10. 2016, Náměstí Svobody Brno
/ Technické kreslení a zobrazování; 1. 11. – 31. 12. 2016, Galerie automobilů TMB
/ Krása moravského Manchesteru… Výstava vzorníků z továrny Gebrüder Stiassni; 4. 11. – 22. 11. 2016, Vila Stiassni Muzeum města Brna
/ Světlo a výmysly: Výstava prací žáků ZUŠ Slunná, Komárov; 7. 11. – 9. 12. 2016, Expozice TMB
/ Dinosauři: Mechatronika a iluze; 15. 11. – 31. 12. 2016, Expozice TMB

PUTOVNÍ VÝSTAVY TMB

/ Fenomén Igráček; 1. 1. – 31. 1. 2016, Muzeum Vysočiny Jihlava
/ Chladná krása; 1. 1. – 19. 2. 2016, Jihomoravské muzeum ve Znojmě
/ Fenomén Igráček; 1. 1. – 11. 3. 2016, Muzeum Chodska v Domažlicích
/ Fenomén Igráček; 28. 1. – 28. 3. 2016, Zámek Děčín
/ Damascenská ocel; 26. 2. – 17. 4. 2016, Městské muzeum v Ústí nad Orlicí
/ Fenomén Igráček; 12. 2. – 15. 5. 2016, Vlastivědné muzeum v Šumperku – Muzeum Mohelnice
/ Fenomén Igráček; 6. 3. – 15. 5. 2016, Vlastivědné muzeum v Kyjově
/ Igráček na zámku; 1. 4. – 30. 10. 2016, Zámek Linhartovy
/ Fenomén Igráček; 24. 5. – 7. 8. 2016, Muzeum Jesenicka, Vodní tvrz Jeseník
/ Fenomén Igráček; 25. 5. – 10. 9. 2016, Zámek Lomnice nad Popelkou
/ Fenomén Igráček a TMB; 27. 5. – 3. 6. 2016, 56. filmový festival Zlín 2016
/ Fenomén Igráček; 7. 9. – 31. 10. 2016, Zámek Austerlitz Slavkov u Brna
/ Fenomén Igráček; 13. 9. – 13. 11. 2016, Muzeum Lanškroun
/ Fenomén Igráček; 18. 11. – 31. 12. 2016, Zámek Klášterec nad Ohří
/ Fenomén Igráček: 50. výstava; 21. 11. – 31. 12. 2016, Expozice TMB
/ Fenomén Igráček; 2. 12. – 31. 12. 2016, Muzeum silnic ve Vikýřovicích

KULTURNĚ-VÝCHOVNÉ AKTIVITY TMB

KULTURNĚ-VÝCHOVNÉ AKCE

/ Prezentace VTD na Regiontouru 2016; 14. 1. – 17. 1. 2016, BVV
/ Hudební dýchánek; 20. 1. 2016, Salon mechanické hudby TMB
/ Hudební dýchánek; 9. 3. 2016, Salon mechanické hudby TMB
/ Pohádková industriální sobota; 12. 3. 2016, Expozice TMB
/ Koncert duchovní hudby na Petrově; 15. 3. 2016, Katedrála sv. Petra a Pavla Brno
/ Otloukej se píšťaličko; 19. 3. – 20. 3. 2016, Kovárna v Těšanech
/ Vítání jara; 12. 4. 2016, Konzervatoř Brno
/ Jarní mototechna; 16. 4. 2016, BVV
/ Přehlídka automobilové techniky; 23. 4. – 24. 4. 2016, Depozitář TMB Brno-Řečkovice
/ Jaro na mlýně; 30. 4. 2016, Vodní mlýn ve Slupi
/ XIX. Sraz historických vozidel Veveří 2016; 1. 5. 2016, Exteriér hlavní budovy TMB
/ Pohádkový Šlakhamr; 7. 5. 2016, Šlakhamr
/ Kujebácké rotování; 7. 5. 2016, Vysoké Mýto
/ Muzejní noc; 21. 5. 2016, TMB
/ Ukázkové tavby kovolitecké dílny TMB; 21. 5. 2016, TMB KED
/ Předváděcí jízdy historických autobusů; 21. 5. 2016, Brno
/ Slované na staré huti – 16. setkání ve střední části Moravském krasu; 28. 5. 2016, Stará huť u Adamova
/ Předváděcí jízdy historických autobusů; 28. 5. 2016, Přerov
/ Předváděcí jízdy historických autobusů; 28. 5. 2016, Stará huť u Adamova
/ Hudební dýchánek, 1. 6. 2016, Salon mechanické hudby TMB
/ Parní Olympia, 5. 6. 2016, Areál OC Olympia
/ Dětský den TMB – Muzeum není jen hlavní budova, 11. 6. 2016, TMB
/ Den pevnostních muzeí; 18. 6. 2016, Šatov
/ Předváděcí jízdy historických autobusů; 18. 6. – 19. 6. 2016, Plzeň
/ Koncert duchovní hudby na Petrově; 19. 6. 2016, Katedrála sv. Petra Brno
/ Předávání vysvědčení ŠŠEP Brno; 20. 6. 2016, TMB
/ Víkendový provoz historických trolejbusů; 25. 6. – 28. 9. 2016, Brno
/ 2. běh předávání vysvědčení ŠŠEP Brno; 27. 6. 2016, TMB
/ Damask 13 – tradiční setkání kovářů damascenské oceli; 24. 6. – 25. 6. 2016, Kovárna v Těšanech
/ Sobota jako z cukru; 1. 7. 2016, Kovárna v Těšanech
/ Oživená pevnost (akce k 10. výročí zpřístupnění Areálu čsl. opevnění v Šatově); 5. 7. – 6. 7. 2016, Areál čsl. opevnění Šatov
/ Příměstský tábor; 11. 7. – 15. 7. 2016; TMB, Areál čsl. opevnění Šatov
/ Předváděcí jízdy historických autobusů; 14. 7. 2016, Areál čsl. opevnění Šatov
/ Horňácké slavnosti 2016; 22. 7. – 24. 7. 2016, Větrný mlýn v Kuželově
/ Hanácký okruh; 23. 7. 2016, Olomouc
/ Retro výlet na Šlakhamr; 6. 8. 2016, Šlakhamr
/ Sobota plná řemesel – Kovářská a kolářská sobota; 13. 8. 2016, Těšany
/ Kdyby tisíc flašinetů; 16. 8. 2016, Červený kostel Brno
/ Slavnosti chleba 2016; 3. 9. 2016, Vodní mlýn ve Slupi
/ Předváděcí jízdy historických autobusů; 3. 9. 2016, Znojmo - Slup a okolí
/ Přehlídka historie zemědělské techniky; 3. 9. 2016, Vodní mlýn ve Slupi
/ Mladý těšanský kovář; 3. 9. 2016, Kovárna v Těšanech
/ Předváděcí jízdy historických autobusů; 3. 9. 2016, Brno–Těšany
/ Setkání historických vozidel; 9. 9. 2016, Vila Löw-Beer, Muzeum města Brna
/ Hudební dýchánek; 7. 9. 2016, Salon mechanické hudby TMB
/ Dny vědy a techniky; 16. 9. – 17. 9. 2016, Hvězdárna a planetárium Brno
/ 2. ročník koncertu zrakově postižených učitelů hudby a jejich žáků; 17. 9. 2016, Sál veřejného ochránce práv Brno
/ Fouká vítr ze strnišť; 17. 9. 2016, Větrný mlýn v Kuželově
/ 26. Erbovní slavnosti Králova Pole; 17. 9. 2016, Park na Slovanském náměstí Brno
/ Předváděcí jízdy historických autobusů; 17. 9. 2016, Liberec
/ Setkání majitelů vodících pudlů; 23. 9. – 24. 9. 2016, TMB
/ Jízda do vrchu; 24. 9. 2016, Brno-Soběšice
/ Podzimní experimentální tavby; 24. 9. 2016, Stará huť u Adamova
/ Předváděcí jízdy historických autobusů; 24. 9. 2016, Těšany
/ Retro–Neretro aneb od c. k. mocnářství po dnešek; 28. 9. 2016, Brno Riviéra
/ Den otevřených dveří MK ČR; 28. 9. 2016, Ministerstvo kultury, Praha
/ *Noc vědců; 30. 9. 2016, TMB*
/ Den uniformovaných sborů; 1. 10. 2016, Kroměříž
/ Předváděcí jízdy historických autobusů, 1. 10. 2016, Karlovy Vary
/ Hudební dýchánek; 5. 10. 2016, Salon mechanické hudby TMB
/ Na kafe s Maryšou; 9. 10. 2016, Kovárna v Těšanech

- Podzimní mototechna; 15. 10. 2016, BVV
- Hudební dýchánek; 2. 11. 2016, Salon mechanické hudby TMB
- Pohádkový advent; 27. 11. 2016, Expozice TMB
- Na Šlakhamr za Mikulášem, andělem a čerty; 3. 12. 2016, Šlakhamr
- Brněnské Vánoce; 6. 12. a 12. 12. 2016, Náměstí Svobody Brno
- Hudební dýchánek; 7. 12. 2016, Salon mechanické hudby TMB
- Adventní koncert s Revelbandem; 16. 12. 2016, Salon mechanické hudby TMB
- Dinovíkend - Vítejte v druhohorách; 17. 12. – 18. 12. 2016, Expozice TMB

Poznámky: akce s masovou návštěvností jsou označeny kurzívou

AKTIVITY VÝTVARNĚ-TECHNICKÉ DÍLNY TMB

- Prezentace VTD na Regiontouru; 14.–17. 1. 2016, BVV (tkaní na stavu, předení na kolovrátku)
- Nepálské dny v Brně; 31. 1. 2016, VTD (ochutnávky z nepálské kuchyně)
- Nepálské dny v Brně; 6.–7. 2. 2016 VTD (plstění baretů a návleků na ruce)
- Nepálské dny v Brně; 16.–25. 2. 2016 VTD (plstění broží, korálů, přívěsků)
- Velikonoční dílna; 8.–17. 3. 2016 VTD (zdobení vajíček, tvorba ovečky z vlny)
- Velikonoční dílna pro dospělé a starší děti; 19.–20. 3. 2016 VTD
- Dílna k Salonu mechanické hudby TMB; 5.–14. 4. 2016 VTD (výroba hudebního nástroje dešťová hůl spojená s krátkou prohlídkou stálé expozice)
- Dílna pedig; 16.–17. 4. 2016 VTD (výroba dekorace z pedigu)
- Dílna tiffany; 23.–24. 4. 2016 VTD (šperky vyrobené technikou tiffany)
- Papírový model 3D auta; 20. 5. – 2. 6. 2016 VTD (k 55. výročí TMB)
- Dílna – letadélka; 2. 6. 2016 VTD (k 55. výročí TMB)
- Dílna zdobení trička – vázaná batika a textilní květiny; 3.–15. 6. 2016 VTD (k 55. výročí TMB)
- Mladý těšanský kovář; 3. 9. 2016 Kovárna Těšany (předvádění tkaní na stavu)
- Dílna mozaika; 10.–11. 9. 2016 VTD (zdobení květináčů, talířů a dalších předmětů)
- Dny Vědy a techniky; 17.–18. 9. 2016 Hvězdárna a planetárium Brno (soutěžní kvízy na téma Viktor Kaplan a vodní turbína)
- Dílna – korálkování; 18. 9. 2016 VTD (výroba šperků z korálků a drátů)
- Dílna výroba a pouštění draků; 24.–25. 9. 2016
- VTD (výroba tradičních papírových draků a jejich vypouštění)
- Retro–Neretro aneb od c. k. mocnářství po dnešek; 28. 9. 2016
- Brno – Riviéra (výroba bezpečnostních odrazků)
- Dílna drátování; 8.–9. 10. 2016 VTD (tvorba hrnků, sklenic, květináčů)
- EKOfilm; 13.–15. 10. 2016 Náměstí Svobody, Brno (ukázky podvodní techniky, interaktivní program)
- Dílna tiffany šperky; 22.–23. 10. 2016 VTD (šperky vyrobené technikou tiffany)
- Tvorba modelu brněnského okruhu; 26. 10. 2016 VTD (spolupráce s DDM Lužánky)
- Výtvarně strašidelná dílna; 30.–31. 10. 2016 VTD (tvorba strašidel a svítilen z dýní)
- Plstění jehlou; 5.–6. 11. 2016 VTD (tvorba triček, čepic, tašek)
- Umění cechu písařského; 12.–13. 11. 2016 VTD (tvorba brku, inkoustu, pečetě)
- Šperky z křišťálové pryskyřice; 17. 11. 2016 VTD (výroba broží, náušnic)
- Výroba adventního věnce; 19.–20. 11. 2016 VTD (výroba adventních svícnů a věnců)
- Práce s kůží; 26. 11. 2016 VTD (tvorba náramek a spon z kůže)
- Pohádkový advent; 27. 11. 2016 TMB (tkaní na stavu, předení na kolovrátku)
- Mikulášská dílna; 1.– 4. 12. 2016 VTD (zdobení mikulášských punčoch a přání)
- Vánoční dílna; 10.–11. 12. 2016 VTD (výroba svíček ze včelího vosku, vánočních ozdob)

Pozn.: Víkendové dílny v dopoledních i odpoledních hodinách jsou určeny širší veřejnosti, především rodičům s dětmi, ale jsou pořádány i dílny s celodenním programem pro dospělé, případně i starší děti a mládež. Dílnu navštívilo cca 1 270 návštěvníků. Dílnu opakovaně navštěvovaly skupiny handicapovaných návštěvníků z ústavu Nojmánek, Srdíčko, ZŠ logopedická. Zájem návštěvníků je značný a ohlasy příznivé. Pedagogové i veřejnost oceňují možnost vyzkoušet si tradiční nástroje a seznámit hlavně děti s tradičními materiály a jejich využitím.

KRUH PŘÁTEL TMB

Sekce Tatra Klub Historické automobily

Akce Veteran Tour Macocha 2016 (36. ročník) – memoriál manželů Řezníčkových, 10.–11. 6. 2016 v Moravském krasu a Brně. Jedná se o orientační soutěž historických vozidel, součást celorepublikového Poháru orientačních soutěží Asociace veteran car klubů Autoklubu ČR. Na akci jsou pravidelně zvány posádky s historickými vozidly TMB a TMB je také jako partner pořádající organizace propagováno (v tištěných materiálech jako je program a startovní listina, plakát k soutěži, tabulky startovních čísel soutěžních vozidel).
Testace historických vozidel ze sbírek TMB – Tatra klub v AČR jako sekce KP TMB provádí z titulu svého pověření Asociací veteran car klubů Autoklubu ČR pravidelně testování historických vozidel ze sbírek TMB na historickou původnost.

Sekce Veterán Praga CAR

Sekce nevyvíjela v roce 2016 činnost.

Sekce Klub policejní historie Brno

Spoluúčast a prezentace na akcích TMB (zajištění části programu akcí):

- 30. 4. – 1. 5. 2016 Přehlídka automobilové techniky
- 11. – 6. 2016 Dětský den – Muzeum není jen hlavní budova
- 1. 10. – Den uniformovaných sborů

Sekce Český klub historických vozidel

Sekce nevyvíjela v roce 2016 činnost.

Sekce CLASIC CAR krožek

CCK se prostřednictvím členů zúčastnil několika srazů v ČR i v zahraničí, mezi nimi tradičně i jarní a podzimní Motortechny 2016.

Sekce Automobilové modely

Sekce čtyřikrát ročně pořádá setkání sběratelů modelů autíček a vláčků všech měřítek s názvem BRNO 1 : X.

Sekce Raketomodelářský klub

V únoru 2016 uspořádali členové sekce besedu s Ing. Tomášem Přibylem, odborníkem na kosmonautiku na téma „Zkáza

raketoplánu Challenger". V dubnu pořádali v Letovicích Mistrovství ČR za účasti čtyřiceti soutěžících a reprezentantů ČR, došlo k otevření nové klubovny v Letovicích na ul. Česká (5. 8. 2016).

Sekce Letecká historie a modelářství
Sekce se podílí na zajištění a účasti na mezinárodní modelářské soutěži a výstavě, čtyřikrát ročně probíhá setkání členů sekce.

Sekce Historická stereovize
Pořádání promítání 3D snímků s populárně naučným komentářem pro veřejnost v TMB (26. 5. 2016 Putování po Peru a Bolívii – 3D promítání pro veřejnost)

Sekce Textil
Během roku 2016 se členové sekce podíleli na odborném zhodnocování sbírkového fondu muzea (08 - textil, 02 - řemesla).

Sekce Sdělovací technika
Sekce nevyvíjela v roce 2016 činnost.

Sekce Kovářství
Členové se účastní a zajišťují propagaci akcí TMB v kalendáři, kovářském věstníku a internetových stránkách kovari.org.

Sekce Klub sběratelů pohlednic ORBIS PICTUS
Na žádost předsedy Ing. Josefa Trýsky byla ukončena činnost sekce ke dni 28. 4. 2016.

Sekce Větrné mlýny
Výstava v TMB „Deset let činnosti sekce Větrné mlýny KPTMB" od 12. 7. do 16. 10. 2016 a propagace větrného mlýna jako technické památky v Horní Dubence a ve Vysokém Mýtě.

Sekce Společnost přátel starožitných hodin
V červnu 2016 proběhla za účasti 13 členů a příznivců odborná exkurze po hodinářských zajímavostech města Prostějova. Zpravodaj SPSH v roce 2016 změnil redakci (redaktora J. Mlčocha vystřídal R. Himmler) a změnil se i formát a grafická úprava Zpravodaje.

Sekce Hasičská historie
Sekce se podílí na pořádání Přehlídky automobilové techniky v Řečkovicích na hasičském zabezpečení objektu ústřední budovy muzea o Muzejní noci.

Sekce Optika a elektronová mikroskopie
Členové sekce poskytli pomoc při přípravě nové expozice Optika, při zprovoznění mikroskopů EM208, BS 343 Perla, BS 340 a rovněž na vernisáži expozice Optika při Noci vědců.

Sekce Flašinety a mechanické stroje
Sekce se podílela na organizaci 7. mezinárodního setkání flašinetářů v Brně, které je platformou pro setkání restaurátorů, sběratelů, kurátorů a v neposlední řadě nadšenců pro flašinety a mechanické hrací stroje z ČR i zahraničí. Hlavním cílem členů sekce je dokumentování, propagace a záchrana flašinetářství jako zaniklého fenoménu společnosti a jeho znovuzrození v prostředí městské aglomerace. Program setkání zahrnoval přednášky o flašinetech a mechanických hracích strojích v přednáškovém sále TMB, mítink účastníků a odpolední koncerty v ulicích historického centra Brna. Kromě toho byly v roce 2016 v kostele J. A. Komenského v Brně předneseny za doprovodu flašinetů šansony či skladby s liturgickou tématikou.

Sekce Fotografie
Sekce nevyvíjela v roce 2016 činnost.

Sekce Tradiční lidová řemesla
Dne 18. 9. 2016 vznikla nová sekce KP TMB, která má 25 členů, její předsedkyní je PhDr. Taťána Slavíková. Členové se dohodli na víkendových dílnách jedenkrát za 14 dní. Dosud proběhly dílny korálky, technika tiffany, mozaika, drátování, plstění jehlou a šperky z křišťálové pryskyřice a vyrážení do kůže – spony do vlasů, náramky.

NÁVŠTĚVNOST EXPOZIC, VÝSTAV A ZPŘÍSTUPNĚNÝCH OBJEKTŮ TMB

Expozice a výstavy v hlavní budově TMB	77 354
Stará huť u Adamova	3 014
Kovárna v Těšanech	3 508
Vodní mlýn ve Slupi	17 862
Větrný mlýn v Kuželově	7 924
Šlakhamr	5 495
Areál čs. opevnění Šatov	6 986
Areál MHD	169
Areál Řečkovice	6 461
Celkem	**128 773**

Pozn.: Akce s masovou návštěvností (desetitisíce osob) nejsou započítávány do návštěvnosti TMB.

NÁVŠTĚVNOST PROGRAMŮ K EXPOZICÍM A VÝSTAVÁM ŠKOLNÍMI AJ. SKUPINAMI

V roce 2016 navštívilo Technické muzeum v Brně organizovaně 11 033 návštěvníků. V tomto počtu jsou zahrnuty mateřské školky (45 skupin o počtu 810 dětí), základní školy I. stupně (139 skupin – 3 004 žáků), základní školy II. stupně (141 skupin – 2 958 žáků), střední školy (121 skupin – 2 444 studentů), vysoké školy (10 skupin – 217 studentů) a 101 zájmových skupin, handicapovaných, seniorů (1 600 návštěvníků). Podrobný rozpis v jednotlivých měsících je uveden v tabulce č. 1.

Z tabulky č. 1 tradičně vyplývá, že počátkem roku (leden, únor) je zájem slabší stejně jako v září. Oproti tomu v březnu až červnu křivka návštěvnosti výrazně stoupá stejně jako v období říjen až prosinec (v prosinci do 22. 12. 2016).
Většina skupin absolvovala obdobně jako v minulých letech při jedné návštěvě dva i více programů. Celkový počet absolvovaných programů k expozicím dosáhl počtu **596 skupin** o celkovém počtu **12 836 návštěvníků** (viz tabulka č. 2)., zvláště vysoká byla návštěvnost v Technické herně. Z přiloženého grafu je zřejmé, že první dvě místa návštěvnického zájmu opakovaně získaly programy Technická herna a Ulička řemesel. Třetí místo zaujala tentokrát expozice Od tamtamu k internetu a na čtvrtém místě se ocitla expozice Jak jsme jezdili – historická vozidla. Od září roku 2016 byly nově otevřeny dvě expozice Výpočetní technika a Optika.
Tabulka č. 2 dokazuje zájem návštěvníků o jednotlivé programy TMB.

ROK 2016 – programy k expozicím		
Název programu	počet školních skupin	počet žáků
Technická herna	266	6027
Ulička řemesel	133	2730
Od tamtamu k internetu	37	790
Jak jsme jezdili	38	740
Parní motory	31	664
Salon mechanické hudby	26	546
Kultura nevidomých	22	408
Historická stereovize	19	383
Výpočetní technika	5	124
Vodní motory	7	147
Optika	4	96
Železářství	4	85
Historie letectví	2	47
Nožířství	1	25
Letecké motory	1	24
Kovolitectví	0	0
Čas nad námi a kolem nás	0	0
Celkem	**596**	**12 836**

Tabulka č. 2

ROK 2016	MŠ*	MŠ počet žáků	ZŠ I. st.*	ZŠ I. st. počet žáků	ZŠ II. st.*	ZŠ II. počet žáků	SŠ*	SŠ Počet žáků	VŠ*	VŠ počet studentů	Jiné	Jiné počet návštěvníků	skutečný počet návštěvníků cekem	přepočtený počet návštěvníků
leden	6	97	4	71	5	92	16	268	0	0	2	30	558	955
únor	9	161	19	385	6	109	6	119	4	76	14	241	1091	1680
březen	3	50	10	213	7	109	10	214	0	0	22	157	743	1114
duben	2	28	18	355	10	206	18	376	0	0	8	143	1108	1886
květen	3	63	12	268	17	340	13	256	0	0	15	280	1207	1834
červen	2	39	26	574	36	677	24	505	0	0	14	271	2066	3216
červenec	1	10	0	0	0	0	0	0	0	0	3	67	77	77
srpen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	85	85	85
září	0	0	0	0	0	0	4	63	3	101	4	68	232	257
říjen	1	23	7	178	16	374	16	62	3	40	4	89	766	1102
listopad	10	192	29	625	18	355	8	168	0	0	6	64	1404	2184
prosinec	8	147	14	335	26	696	18	413	0	0	5	105	1696	2349
celkem	45	810	139	3004	141	2958	121	2444	10	217	101	1600	11033	16739

Tabulka č. 1; *udává počet školních skupin v dané kategorii (MŠ, ZŠ, SŠ ad.)

Další školní skupiny (mimo expozice) v roce 2016		
Název výstavy (prohlídky)	**počet školních skupin**	**počet žáků**
Dinosauři na řetězu	39	914
Bydleme zdravě, půjde to hravě	19	385
DESIGN.S	4	90
Brno na dvou kolech	5	68
Až na kov	1	25
Igráček	1	11
Autíčka 1 : 18	1	9
Prof. Smýkal	1	8
Celková prohlídka muzea s průvodcem	25	595
Volná prohlídka muzea	72	1798
Celkem	**168**	**3 903**

Tabulka č. 3; v tabulce č. 3 jsou uvedeny školní skupiny, které navštívily krátkodobé výstavy či celkovou prohlídku muzea. Z uvedené tabulky je zřejmé, že větší úspěch zaznamenává výstava Dinosauři na řetězu, která potrvá do 19. března 2017. Z uvedených výčtů je třeba zmínit objednané návštěvy našich programů handicapovanými skupinami, kterých v roce 2016 bylo 19 o počtu 243 návštěvníků, a 6 skupin seniorů v počtu 112. Celkově však navštívilo TMB 667 handicapovaných návštěvníků a 2 936 seniorů.

Celkový počet organizovaných návštěv v roce 2016 – přepočteno			
Počet školních skupin programy k expozicím:	596	žáci	12 836
Počet školních skupin výstavy aj.:	168	žáci	3903
Celkem	**764**	žáci	**16 739**

Tabulka č. 4

VÝZKUMNÉ PROJEKTY PODPOŘENÉ Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ (účelová podpora + institucionální podpora DKRVO)

METODIKA UCHOVÁVÁNÍ PŘEDMĚTŮ KULTURNÍ POVAHY – OPTIMALIZACE PODMÍNEK S CÍLEM DOSAŽENÍ DLOUHODOBÉ UDRŽITELNOSTI

Identifikační kód: DF13P01OVV016 (program NAKI MK ČR)
Řešitel příjemce – koordinátor: TMB, Ing. Alena Selucká
Spoluřešitelé TMB: Ing. Martin Mrázek, Ph.D., Ing. Hana Grossmannová, Ph.D., Ing. Pavel Jirásek, Mgr. Pavel Holman, (experti na řešení dílčích úkolů: Ing. Ivo Štěpánek, Ing. Petr Jakubec, Jana Fricová)
Řešitel příjemce: Národní památkový ústav (PhDr. Zdeněk Vácha a kol.), Moravská galerie (ak. mal. Igor Fogaš a kol.)
Spoluřešitelé příjemce – koordinátora z TMB: doba řešení: 2013–2017

Záměrem projektu je vytvoření metodiky pro optimální dlouhodobé uchovávání movitých předmětů kulturního dědictví. Metodika je připravována na základě vyhodnocení konkrétních muzejních objektů včetně fondů kulturních památek a zpřístupněných státních hradů a zámků dle předem stanovených evaluačních kritérií. Hlavní pozornost při tvorbě metodiky je věnována novým technologiím měření a regulaci vnitřního prostředí budov se speciálním zřetelem na trendy k energetické (ekonomické) udržitelnosti související se snižováním nákladů. U památek je potom jeden z hlavních faktorů minimalizace intervence do historické podstaty budov.
Cílem 4. etapy projektu bylo dokončení dílčích experimentů, které byly započaty v předchozích etapách projektu. Získané poznatky zahrnují oblast optimalizace vnitřního prostředí jak v památkově chráněných objektech či obecně historických budovách, tak i v moderních muzejních depozitářích. V této souvislosti byl ověřen alternativní systém regulace vysoké relativní vlhkosti pomoci vytápění, které je ovládáno humidistaty. Testování systému bylo rovněž doplněno simulacemi různých externích hodnot klimatu, které byly použity pro analýzu energetické spotřeby vytápění. Získané poznatky potvrdily využitelnost této metody (označované v zahraničí jako conservation heating) v našich středoevropských klimatických podmínkách. Uvedené závěry experimentální části projektu byly v daném roce publikovány formou příspěvku a byly též prezentovány na profesních setkáních konzervátorů-restaurátorů, muzejních pracovníků a památkářů. Získané zkušenosti a poznatky budou v následující etapě projektu doplněny do připravované databáze hodnocených objektů a zpracovány formou elektronické odborné publikace. Ve spolupráci s NPÚ byla připravena rovněž další část edukačního nástroje — instruktážní DVD, které by mělo sloužit při školeních kastelánů, správců depozitářů i technického personálu jednotlivých objektů, případně i dalších zájemců z řad vlastníků památek. Souběžně byly zpracovávány kapitoly dvou plánovaných metodik. Tyto výsledky představují syntézu veškerých řešených úkolů v rámci definovaných oblastí specializace. První – Metodika uchovávání předmětů kulturní povahy – poskytuje doporučení pro dlouhodobé uchovávání předmětů, které jsou schraňovány v paměťových institucích. Druhá – Metodika preventivní péče o mobiliář ve sbírkách historických památkových objektů – je připravována v návaznosti na instruktážní DVD.
Uznatelný výsledek:
Jrec – článek v periodiku:

- Selucká, A. – Jakubec, P. – Maurerová, L. – Hirš, J.: Regulace mikroklimatických parametrů metodou conservation heating. In: Fórum pro konzervátory-restaurátory, 2016, ISBN 978-80-87896-32-7, s. 67–73, ISSN 1805-0050

PRŮMYSLOVÉ DĚDICTVÍ Z POHLEDU PAMÁTKOVÉ PÉČE

Identifikační kód: DG 16P02H029 (program NAKI II MK ČR)
Řešitelé: příjemce-koordinátor Národní památkový ústav, ú.o.p. Ostrava – doc. PhDr. Ing. arch. Miloš Matěj, Ph.D. et Ph.D. (a kol.)
Příjemce TMB – PhDr. Petra Mertová, Ph.D.; Mgr. Ondřej Merta
Doba řešení: 2016–2020

Výzkumný projekt navazuje na v roce 2015 úspěšně ukončený projekt z programu NAKI Industriální dědictví Moravy a Slezska, který dále rozvíjí v podobě specializované mapy s odborným obsahem (Technické památky v Čechách). S ohledem na aktuální potřebu praxe zpracovává metodiky k tématu průmyslového dědictví a zhodnocuje předcházející terénní a archivní výzkum, plánovaným výstupem v pozdějších letech budou kritický katalog a monografie k vybraným tématům. Na základě předcházejících zkušeností a jako nezbytné pro zachování průmyslového a technického dědictví se jeví sledování ochrany, obnovy a nového využití klíčových příkladů v zahraničí a referování o nich v českém prostředí. Ze strany TMB byla v prvním roce řešení realizována rešerše odborné literatury k tématu průmyslového dědictví z pohledu muzejnictví, zejména ve vztahu k budování sbírkových fondů specializovaných muzeí zaměřených na dokumentaci dějin vědy a techniky. V souvislosti s tím byla učiněna též studijní cesta po technických památkách, jejímž cílem bylo zjištění současného stavu péče o průmyslové dědictví ve vybraných institucích na domácí půdě (Hamr Dobřív, Buškův Hamr u Trhových Svin a huť Barbora v Jincích) a v zahraničí, konkrétně v Maďarsku (Somogyfajsz – železářské muzeum; Budapešť – slévárenské muzeum Öntödei Múzeum – muzeum metalurgie Kohöszati Múzeum; Miškovec, Felsöhámor, součást Národního technického muzea, včetně externí expozice s vysokou pecí v Újmassavu). Cílem cest bylo zjištění možností a limitů navštívených paměťových institucí. Tyto postřehy budou využity při přípravě metodiky jako konkrétní doklady současného stavu spolu s podklady z činnosti TMB a NPÚ. Dále byly sestaveny rešerše domácí i zahraniční literatury k otázce depozitárních a výstavních prostor z pohledu požadavků na preventivní konzervaci. Jako vynikající se osvědčily odborné výstupy z činnosti Metodického centra konzervace při TMB, jeho certifikované metodiky a doporučené postupy, které lze v řadě případů použít i na problematiku péče o průmyslové dědictví. Metodiky a doporučené postupy jsou volně přístupné na www.mck.technicalmuseum.cz/metodiky. Na závěr prvního roku řešení projektu přistoupil tým TMB k přípravě návrhu textové části metodiky, v níž je řešena metoda a princip budování sbírkových fondů paměťových institucí, jejichž hlavním obsahem jsou hmotné i nehmotné doklady k dějinám a vývoji průmyslového dědictví, tedy průmyslové dědictví z pohledu muzeologické teorie, muzejní praxe a preventivní konzervace. Text je koncipován s ohledem na platné zákonné normy uplatňované na oblast péče o sbírky a kulturní dědictví. Dále je v metodice akcentováno také výchovné a vzdělávací poslání sbírkotvorných institucí v souladu s poznatky současné muzeopedagogiky.

Příjemce TMB rovněž realizoval první workshop z cyklu Živé památky s názvem Zaniklá průmyslová krajina, určený odborné i laické veřejnosti se zájmem o průmyslové dědictví. Obsah přednáškové a praktické části workshopu byl věnován seznámení se současnými možnostmi dokumentace industriální krajiny a torzální industriální architektury na příkladu střední části Moravského krasu. Představeny a prodiskutovány byly výhody, možnosti a úskalí projekčních a dokumentačních metod (jako např. GIS, LLS, geofyzikálníí metody, detektorové prospekce) s cílem získání co nejkomplexnějšího obrazu zaniklé průmyslové krajiny. Workshop byl veden odbornými lektory Mgr. Ondřejem Mertou (TMB), Mgr. Markem Peškou, Ph.D. (Archaia Brno, o.p.s.), Mgr. Petrem Hrubým, Ph.D. (Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno) a Mgr. Vilémem Walterem (Archaia Brno, o.p.s. a Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, Brno). Podklady pro veřejnost jsou přístupné na webové stránce www.technicalmuseum.cz/seminare/worshop-zanikla-prumyslova-krajina.

Uznatelný výsledek:

W – workshop:

/ *Zaniklá průmyslová krajina* – workshop uspořádaný TMB v rámci cyklu Živé památky ve dnech 15. a 16. 11. 2016

INSTITUCIONÁLNÍ PODPORA DKRVO

Rozhodnutí MK-S 767/2016 OVV
Garant: PhDr. Naďa Urbánková, Mgr. Pavla Stöhrová
Spolupráce: PhDr. Petra Mertová, PhD., Mgr. Hana Bartošová, Ing. Alena Selucká a kol.
Doba řešení: 2016

Cíl 1: Zpracování kolekce historických negativů a jejich vědeckovýzkumné využití

Výstupem tohoto cíle bylo zpracování kolekce 1 500 ks historických fotografických negativů z let 1918–1960 (celkový počet dosud digitalizovaných snímků je 5 000, tedy téměř 2/3 kolekce). Proces digitalizace probíhal v rámci základních muzejních činností hrazených z běžného rozpočtu TMB. V roce 2016 byl kladen důraz na větší rozsah odborného zpracování již digitalizovaných snímků – verifikaci jejich popisu, zanesení do systematické evidence v databázi Demus-Fotoarchiv, převod záznamů do webové aplikace ProMus a jejich zpřístupnění veřejnosti na webových stránkách. Zpracování kolekce umožňuje jejich využití širší badatelskou obcí v oblasti dějin techniky, průmyslu a regionální historie. Konkrétně byly zpracovány a verifikovány popisy u snímků se záběry z brněnských strojírenských a textilních podniků a brněnské (zejména meziválečné) architektury, a to jak za přispění odborných pracovníků TMB, tak v případě potřeby ve spolupráci s odbornými konzultanty. V roce 2016 šlo o soubory: brněnské strojírenské podniky (zejména Královopolská strojírna, První brněnská strojírna, Bruna a F. Ohnheiser) a funkcionalistická architektura v Brně (projekty O. Eislera, H. Fanty, B. Fuchse, J. Grunta, J. Kumpošta, J. Víška, E. Wiesnera ad.), celkem cca 800 položek. Třicet snímků brněnských průmyslových podniků (cihelna, cementárna, První brněnská strojírna, Královopolská strojírna ad.) bylo využito ve výstavě Mapa příběhů – Technické dědictví Moravy a Slezska, která byla instalována v TMB do konce měsíce března 2016. Patnáct negativů z textilní továrny bratří Schoellerů bylo ztotožněno se snímky v jejich podnikovém albu a stalo se součástí odborné studie. O snímky brněnské synagogy na Skořepce projevila zájem Židovská obec Brno. Souběžně s tematickým roztříděním a odborným popisem dochází průběžně k vyřazování duplicitních, ev. multiplicitních, a nenávratně poškozených snímků, proto počet snímků zařazených do daného tematického okruhu na počátku jejich zpracování není zcela totožný s počtem snímků s verifikovaným popisem. Po verifikaci a odborném popisu probíhá konzervace fyzických nosičů snímků – po konzultaci s pracovnicemi restaurátorského oddělení Národního archivu v Praze jsme přistoupili ke konzervátorskému ošetření prvních 168 historických negativů a pomocí lékařského benzínu, etanolu a destilované vody jsme je zbavili nejen prachových a mastných stop, ale také tzv. stříbrného povlaku. Současně byly vytipovány snímky, které potřebují restaurátorský zásah, zejména kvůli poškození nosného média. Ošetřené snímky byly adjustovány do obalů z odkyseleného papíru a do krabic z pevného kartonu. Bohužel zatím stále zůstávají v pracovně kurátorky, protože pro jejich uložení v klimatizovaném depozitáři chybí úložný fundus.

Uznatelné výsledky:

Jrec – článek v periodiku:

/ Urbánková, N. – Mertová, P.: Fotografie jako ikonografický pramen k historii industrializace Brna v období první republiky. (Na příkladu fotografií firmy Bratři Schoellerové). *Brno v minulosti a dnes,* roč. 29, 2016, s. 213–244, ISSN 0524-689X

C – kapitola v knize:

/ Mertová, P.: Mathias Nowitzky a Wilhelm Hoffarth. Strojírenské firmy stojící u počátků tradice výroby barvících aparátů pro textilní průmysl v Brně. In: Čapka, F. – Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.): *Hospodářské dějiny Moravy a Slezska. Vybrané kapitoly z 20. století.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2016. s. 26–42, ISBN 978-80-87896-34-1

A – audiovizuální dokument:

/ Digitální databáze využitelná badatelskou veřejností jako informační zdroj je k dispozici na www.tmbrno.cz/historickesnimky/, jedná se o aplikaci ProMus vyvinutou oddělením CITeM Moravského zemského muzea, stejně jako Demus-Fotoarchiv, v němž jsou snímky zpracovány.

Cíl 2: Odborná kniha „Záchrana sbírek poškozených požárem na hradě Krásna Hôrka“

V rámci mezinárodní pomoci Metodické centrum konzervace TMB (MCK) provedlo v letech 2013–2015 ošetření a kompletní konzervátorsko-restaurátorský zásah na kolekci 77 vybraných sbírkových předmětů poničených požárem hradu Krásna Hôrka v roce 2012. Tyto artefakty jsou součástí vzácné sbírky historických zbraní Slovenského národního múzea – Múzea Betliar. Po konzervování byly vybrané exponáty prezentovány na výstavě Až na kov v TMB. Odborná kniha, připravená v rámci plnění cíle 2 IP DKRVO, byla koncipována jako platforma pro publikování informací o konzervátorsko-restaurátorských zásazích a výsledcích výzkumů získaných v jejich průběhu. Takto zveřejněné interpretace a popisy zásahů a průzkumů v publikaci (včetně popisu vlastního inovativního přístupu k řešení problematiky) přispějí k informovanosti odborné veřejnosti o současných trendech v oboru konzervování-restaurování na konkrétním příkladu. Zároveň mohou sloužit jako metodický materiál s ohledem na specifika optimální péče o sbírky zasažené katastrofickou ničivou událostí a v neposlední řadě také sumarizují dosavadní poznatky o vzácné unikátní kolekci v širším kontextu (historický, uměleckohistorický a muzeologický výzkum). Nedílnou součástí knihy je pak katalog předmětů. Fotografický materiál

a zařízení financovaná z prostředků IP DKRVO umožnily kvalitní fotodokumentaci výzkumu a výstupů pro publikaci.
Uznatelný výsledek:
B – odborná kniha:
/ Selucká, A. (ed.): *Až na kov! Záchrana sbírek poškozených požárem na hradě Krásna Hôrka.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2016, 104 s., ISBN 978-80-87896-38-9

INTERNÍ VÝZKUMNÉ PROJEKTY

VÝZKUM STARÉHO ŽELEZÁŘSTVÍ

Identifikační kód TMB: 1/VaV/OVAT/2012
Garant: Mgr. Ondřej Merta
Spolupráce: PhDr. Věra Souchopová, CSc., PhDr. Petra Mertová, Ph.D., Ing. Martin Barák (Spolek Františka); Mgr. Dominik Talla, Ph.D. (Spolek Františka), Ing. Jiří Hošek, Ph.D. (AV ČR)
Doba řešení: dlouhodobý úkol

Interní výzkumný projekt řeší dílčí téma z oboru industriální archeologie a navazuje na předchozí dokumentační a výzkumné aktivity spjaté s regionem Moravského krasu a kulturní památkou in situ Stará huť u Adamova. Pro demonstraci technologických pochodů při výrobě železa přímou metodou jsou v prostoru Staré huti realizovány experimentální tavby v replikách slovanských železářských pecí a ukázkové tavby pro veřejnost. Smyslem experimentů je ověření teorie metalurgických pochodů v replikách železářských pecí zjištěných archeologickými výzkumy při řemeslném zvládnutí procesu tavby a maximálním využití autentických technických materiálů. Na tavby navazují workshopy starého železářství, jichž se účastní řada zahraničních a tuzemských odborníků zabývajících se problematikou hutnění železa a jeho zpracování. Při studiu problematiky staré kovářské techniky ve spolupráci s AV ČR (Ing. Jiří Hložek) proběhla experimentální fáze ověřování v rámci workshopu Mezinárodní setkání kovářů damascenské oceli Damask v kovárně v Těšanech. Pracoviště je členem asociace Středoevropské cesty železa. V roce 2016 proběhla identifikace míst bývalých výzkumů TMB pod vedením PhDr. Věry Souchopové (t. č. emeritní pracovnice TMB) a jejich zanesení do map (dosud nezpracovány všechny lokality) a terénní průzkum v katastrech Olomučany, Rudice. Rovněž bylo přistoupeno k muzejnímu zpracování dosud nezpracovaných nálezů uložených v prostorách Staré huti u Adamova. V souvislosti s řešením projektu Průmyslové dědictví z pohledu památkové péče (NAKI II – viz výše) byl uspořádán workshop Zaniklá průmyslová krajina.
Uznatelné výsledky:
Výsledky vázány k projektu účelové podpory, příprava publikačních výstupů a ediční příprava odborného periodika Archeologia technica

PASPORTIZACE EXTERNÍCH TECHNICKÝCH PAMÁTEK VE SPRÁVĚ TMB

Identifikační kód TMB: 2/VaV/OVAT/2012
Garant: Mgr. Ondřej Merta, Mgr. Roman Řezníček, Mgr. Marie Gilbertová, Ing. Miroslav Břínek, Mgr. Petr Nekuža, PhDr. Petra Mertová, Mgr. Hana Bartošová
Doba řešení: dlouhodobý úkol

Pro každou z externích nemovitých památek ve správě muzea je zpracováván tzv. pasport obsahující zevrubnou dokumentaci k provozu, historii a rekonstrukci památky a archiv souvisejícího materiálu. Při pasportizaci je uplatňován multioborový pohled na tento segment kulturního dědictví. Pasport jako součást odborné správy památky je uložen v TMB a je průběžně doplňován. Jako uplatnitelné výsledky budou připraveny publikační výstupy – příspěvky v odborných periodikách nebo na tematických konferencích (např. Ochrana státní hranice, K historii průmyslu, techniky a exaktních věd na Motavě a ve Slezsku aj.).
Uznatelné výsledky:
Pouze pracovní výsledky v rámci jednotlivých pasportů, příprava kolektivní monografie

ZÁKLADNÍ PRŮZKUM KOLEKCE NEGATIVŮ – NEZPRACOVANÝ FOND FOTOGRAFIÍ

Identifikační kód TMB: 3/VaV/OVAT/2012
Garant: PhDr. Naďa Urbánková
Spolupráce: PhDr. Petra Mertová, PhD., průběžně spolupráce odb. pracovníků DOVAT
Doba řešení: dlouhodobý úkol

Kolekce historických negativů TMB je existenčně ohroženým fondem, který je velmi významným, i když dosud opomíjeným dokladem kulturního a industriálního dědictví s důležitým informačním potenciálem nadregionálního významu. Po zpracování bude sloužit jako informační zdroj v dalším základním i aplikovaném výzkumu. Aktuálně je řešení úkolu zahrnuto do podpory z programu IP DKRVO – viz výše.
Uznatelné výsledky:
Výsledky vázány k IP DKRVO

PROBLEMATIKA TECHNICKÉHO MUZEJNICTVÍ A SPECIFIKA OCHRANY TECHNICKÉHO A INDUSTRIÁLNÍHO DĚDICTVÍ
Identifikační kód TMB: 4/VaV/OVAT/2012
Garant: Mgr. Petr Nekuža, Mgr. Marie Gilbertová, Mgr. Pavla Stöhrová, průběžně spolupráce odb. pracovníků DOVAT
Doba řešení: dlouhodobý úkol

V rámci dlouhodobého výzkumného úkolu jsou zpracovávána dílčí témata z těchto oblastí: dějiny technického muzejnictví, specifika muzejní dokumentace technického dědictví, muzejní marketing a muzejní pedagogika, technické dědictví a science communication, historie péče o kulturní dědictví a konzervování-restaurování apod. V rámci aktivit TMB ve sdružení CIMUSET – Mezinárodní komise pro muzea a sbírky technické povahy Mezinárodní rady muzeí ICOM probíhala konzultace akviziční politiky a příprava společných prezentačních a výzkumných aktivit. V rámci úkolu pokračovala přednášková a pedagogická činnost (FF MU, Střední škola tradičních řemesel), která je plánována i na další období.
Uznatelné výsledky:
C – kapitola v knize:
/ Nekuža, P. – Stöhrová, P: Spolek inženýrů a architektů v letech 1918–1948. In: Čapka, F. – Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.): *Hospodářské dějiny Moravy a Slezska. Vybrané kapitoly z 20. století.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2016, s. 139–142. ISBN 978-80-87896-34-1
Jrec – článek v periodiku:
/ Nekuža, Petr: Technika v muzejní kultuře. *Muzeológia a kultúrne dedičstvo.* 2016, č. 2, s. 67–74. ISSN 1339-2204

DLOUHODOBÁ STRATEGIE BUDOVÁNÍ SBÍRKOVÉHO FONDU TMB
Identifikační kód TMB: 5/VaV/OVAT/2012
Garant: Mgr. Ondřej Merta, Mgr. Roman Řezníček, Mgr. Marie Gilbertová, Ing. Miroslav Břínek, Mgr. Petr Nekuža, PhDr. Petra Mertová, Ph.D., Mgr. Hana Bartošová, Mgr. Sylvie Zouharová Dyková, Mgr. Radek Slabotínsky, Ph.D., Ing. Tomáš Kocman, Ing. Jiří Macek. PhDr. Naďa Urbánková, Mgr. Pavla Stöhrová
Doba řešení: dlouhodobý úkol

Cílem projektu je efektivní muzejní dokumentace specifické časti movitého kulturního dědictví – dokladů historického vývoje techniky a průmyslu. V rámci projektu je rozšiřován sbírkový fond muzea včetně sekundární doprovodné dokumentace především autentickými doklady (koupě, dary, sběr v terénu), experimentální výrobou a převody od partnerských a spolupracujících institucí. Probíhá také identifikace a analýza sbírek technického charakteru a archivních fondů spolupracujících paměťových institucí. V rámci projektu byly prezentovány dílčí poznatky a vybrané soubory sbírek na výstavách TMB.
Uznatelné výsledky:
C – kapitola v knize:
/ Mertová, P.: Mathias Nowitzky a Wilhelm Hoffarth. Strojírenské firmy stojící u počátků tradice výroby barvicích aparátů pro textilní průmysl v Brně. In: Čapka, F. – Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.): *Hospodářské dějiny Moravy a Slezska. Bybrané kapitoly z 20. století.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2016, s. 26–42. ISBN 978-80-87896-34-1
/ Urbánková, N.: Prof. Dr. Ing. Vítězslav Veselý, DrSc. Významný představitel druhé generace československých organických chemiků In: Čapka, F. – Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.): *Hospodářské dějiny Moravy a Slezska. Bybrané kapitoly z 20. století.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2016, s. 143–152. ISBN 978-80-87896-34-1
/ Slabotínský, R.: Československé státní zřídlo Šaratica v letech 1948–1955 a technologie výroby minerální vody Šaratica. In: Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.).: *Fragmenty z historie medicíny a veterinárního lékařství.* Brno: Technické muzeum v Brně 2016, s. 254–269. ISBN 978-80-87896-21-1

ELEKTROCHEMICKÉ METODY V KONZERVÁTORSKÉ PRAXI
Identifikační kód TMB: 26/VaV/MCK/2016
Garant: Mgr. Karel Rapouch
Spolupráce: Ing. Alena Selucká, Mgr. Michal Mazík
Doba řešení: dlouhodobý úkol

Elektrochemické metody jsou využívány pro stabilizaci korozních vrstev kovových artefaktů, ale i jejich čištění nebo identifikaci. Uvedené metody byly úspěšně aplikovány v rámci mnoha předmětů ošetřovaných v MCK TMB. V daném roce byly tyto metody aplikovány v rámci spolupráce s Muzeem města Brna a NPÚ, územním pracovištěm Brno při konzervaci zkorodovaných galvanických povlaků na dvou kusech originálního nábytku z vily Tugendhat. Dále byly provedeny zkoušky na vzorcích korodovaných duralových plechů pro plánované provedení elektrolytické redukce na vrtuli z letadla Focke-Wulf 190 ze sbírek Muzea Vysočiny v Třebíči. Průběžně pokračují též laboratorní testy aplikace uvedené metody pro stabilizaci a průzkum slitin Pb-Sn-Sb. Připravován je návrh pokračujícího výzkumu liteřiny a možnosti jejího konzervování.
Uznatelné výstupy:
Pracovní výsledky – přednáška na semináři:
/ Rapouch, K. – Selucká, A.: Elektrochemické čištění galvanických povlaků od produktů rzi. In: Zásady čištění kovů s ohledem na jejich originální povrch, seminář MCK TMB 10. a 11. 5. 2016, AVU v Praze
/ Rapouch, K.: Koroze slitin Pb-Sn-Sb v půdním prostředí. In: Muzea památky a konzervace 2016, seminář Slezské univerzity v Opavě 18. a 19. 5. 2016, Opava
C – kapitola v knize:
/ Selucká, A. – Rapouch, K. – Mazík, M. – Pelíšková, R.: Elektrochemické čištění galvanických povlaků od produktů rzi. In: *Čištění kovů,* Technické muzeum v Brně, 2016, ISBN 978-80-87896-37-2

ZHODNOCENÍ STAVU ARCHEOLOGICKÝCH KOVOVÝCH NÁLEZŮ VE SBÍRKÁCH MUZEÍ Z HLEDISKA EFEKTIVITY PŘEDCHOZÍCH KONZERVÁTORSKO-RESTAURÁTORSKÝCH ZÁSAHŮ
Identifikační kód TMB: 27/VaV/MCK/2016
Garant: Mgr. Martin Hložek, Ph.D.
Spolupráce: Ing. Alena Selucká, Mgr. Michal Mazík, Mgr. Karel Rapouch, Renata Pelíšková
Doba řešení: dlouhodobý úkol
Záměrem je průzkum a dokumentace konzervátorsko-restaurátorských postupů aplikovaných v minulosti na vybraných artefaktech z hlediska zhodnocení jejich stavu a podmínek uložení. Jedná se o případy sbírkových předmětů, u kterých bylo MCK požádáno o pomoc při jejich re-konzervaci. Důvodem je většinou jejich špatný fyzický stav či potřeba doplnění analýz materiálů či struktury předmětů a odkrytí nových poznatků. V rámci konkrétních zásahů jsou systematicky zpracovávány informace o četnosti, efektivitě či hygienickém riziku dříve používaných konzervačních prostředků a technik. V daném roce byly získány vybrané artefakty Regionálního muzea v Mikulově. Předměty byly podrobeny rtg snímkování a povrch byl mikroskopován. Zpracována byla vstupní dokumentace k rozsahu jejich poškození v návaznosti na předchozí ošetření

a podmínky uložení. Na artefaktech budou dále provedeny konzervační a re-konzervační zásahy dle současných zavedených postupů.
Uznatelné výstupy:
Pouze pracovní výsledky

MIKROTEČKY – NÁSTROJ MODERNÍ IDENTIFIKACE SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ
Identifikační kód TMB: 25/VaV/MCK/2015
Garant: Ing. Martin Mrázek, Ph.D.
Spolupráce: Ing. Martin Kroužil
Doba řešení: 2015–2017

Cílem projektu je ověření možnosti využití technologie mikroteček při identifikaci muzejních předmětů. Mikrotečky jsou miniaturní kovové (křemíkové) nebo polyesterové kotoučky o průměru 0,5–1 mm, na kterých je laserem zapsán jednoznačný identifikační kód, který může mít až 17 znaků, stejný vždy pro jednu forenzní sadu.
Na určené místo vybraného předmětu se nanese přilnavý a odolný nosič s rozptýlenými mikrotečkami. První fáze projektu byla zaměřena na možnosti aplikace na různě upravené povrchy různých materiálů. Vybrány byly vzorky materiálů: kov, dřevo, useň, papír a textil. Následně byly zvoleny experimenty založené na aplikaci a následné identifikaci v nátěrových systémech. Byly získány volně sypané mikrotečky pro aplikaci do různých nátěrových systémů, laků a vosků. Z důvodu opakovatelnosti a možnosti kvalifikovaného srovnání byly vybrány vzorky materiálů odpovídající první fázi zkoušek. Zvolené vzorky byly opatřeny nátěrem složeným z nosiče – barvy nebo laku, popř. vosku, a přisypaných volných mikroteček. Po zaschnutí byly povrchy hodnoceny jak po stránce kvality, tak po stránce snadnosti identifikace rozptýlených mikroteček. Použití netransparentních nosičů se jeví jako nevhodné. Transparentní nosiče, vyjma vosku, se blíží univerzálnímu dodávanému systému tečka–nosič. Použití vosku s rozptýlenými tečkami se jeví jako jedna z uplatnitelných možností v muzejní praxi.
Uznatelné výstupy:
Pouze pracovní výsledky

MODERNÍ MATERIÁLY – PLASTY
Identifikační kód TMB: 16/VaV/MCK/2012
Garant: Ing. Hana Grossmannová, Ph.D. (zastupuje Mgr. Karel Rapouch)
Doba řešení: 2012–2016

Projekt byl zaměřen na průzkum a možnosti konzervace historických plynových masek vyrobených z pryže. Na základě různé datace předmětů byla sledována degradace materiálů jednak vizuálně, ale i porovnáváním spekter infračervené spektroskopie. Materiálový průzkum byl doplněn o analýzu pyrolýzní plynovou chromatografií. Na vzorku plynové masky soukromé akvizice byly otestovány možnosti očištění povrchu, odstranění degradované vrstvy, lepení trhlin a závěrečná konzervace povrchu. Na základě získaných poznatků byla následně provedena konzervace plynových masek zapůjčených od VHÚ. Výsledky byly prezentovány na konferenci Péče o syntetické materiály ve fondech kulturních organizací ČR v Praze, kterou pořádala Národní knihovna ČR ve spolupráci s MCK TMB. Výstupem z této konference bude článek v odborné monografii.
Uznatelné výstupy:
Pracovní výsledky – přednáška na konferenci:
Rapouch, K.: Průzkum a možnosti konzervace pryže na plynových maskách. In: Péče o syntetické materiály ve fondech kulturních organizací ČR, 14. 12. 2016, Národní knihovna

APLIKACE ANALYTICKÝCH METOD PŘI PRŮZKUMU PŘEDMĚTŮ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ
Identifikační kód TMB: 24/VaV/MCK/2015
Garant: Mgr. Martin Hložek, Ph.D.
Spolupráce: Ing. Alena Selucká, Mgr. Michal Mazík
Doba řešení: dlouhodobý úkol

Pozornost je soustředěna zejména na použití přístrojového vybavení laboratoře MCK – využívání ručního XRF spektrometru, videomikroskopu Keyence a polarizačního mikroskopu Olympus pro hodnocení složení materiálů, povrchových úprav (včetně stratigrafického zhodnocení barevných vrstev). Ve spolupráci s dalšími pracovišti jsou aplikovány další instrumentální metody, jako jsou elektronová mikroskopie s energiově-disperzním analyzátorem (SEM-EDS), elektronová mikrosonda (EMPA) a mikrotomografie (micro-CT). Uvedené přístrojové vybavení slouží pro analýzy předmětů zpracovávaných v rámci činnosti MCK. Průběžně je rozvíjena metodika jejich interakce s hodnocenými materiály včetně postupů odběrů vzorků s primárním požadavkem minimalizace zásahu a poškození do zkoumané hmoty.
Ve sledovaném roce byly materiálové analýzy orientovány na průzkum kovových předmětů z doby laténské a římské zdobených technikou emailu (v návaznosti na projekt Historický kovový materiál – muzejní dokumentace na základě identifikace povrchových úprav slitin kovů). V analyzovaném souboru byly identifikovány techniky jamkového emailu a méně popsaná technika kombinace emailu a millefiori. V tomto souboru byly zachyceny i unikátní doklady tzv. malovaného (malířského) emailu, který se objevuje ve větší míře až ve středověku. Další průzkum byl věnován studiu mincovních falz ze středověkého hradu Drahotuše, kde byla nově archeologickou prospekcí potvrzena činnost středověké penězokazecké dílny. Nálezy z této lokality jsou uloženy v Muzeu Komenského v Přerově.
Uznatelné výstupy:
Jrec – článek v periodiku:
- Knechtová, A. – Vašek, L. – Hložek, M.: Milířiště a další možné archeologické relikty na svazích mezi potokem Chrábek a Sloupečník na katastrálním území Ráječko a Petrovice. In: Zprávy památkové péče 76 (příloha), 2016, s. 106–112, ISSN 1210-5538
- Hložek, M. – Trojek, T. – Komoróczy, B. – Prokeš, R.: Enamel paint techniques in archaeology and their identification using XRF and Micro-XRF. In: Radiation Physics and Chemistry 2016, ISSN 0969-806X (v tisku)
- Hložek, M. – Trojek, T.: Silver and tin plating as medieval techniques of producing counterfeit coins and their identification by means of micro-XRF. In: Radiation Physics and Chemistry 2016, ISSN 0969-806X (v tisku)

Pracovní výsledky – přednáška na konferenci:
- Hložek, M.: Poznámky k barevné metalurgii kovových předmětů se zvláštním zřetelem k nálezům z doby římské. XII. protohistorická konference. In: Archeologie barbarů „Přechodné a zánikové horizonty u barbarů", 6.–8. 10. 2016, Regionální muzeum v Mikulově.
- Hložek, M.: Enamel paint techniques in archaeology and their identifcation using XRF, micro-XRF and SEM-EDX. In: 6th Experts'

meeting on Enamel on Metal, National Museum in Warsaw, 19.–20. 5. 2016, Polsko
- Hložek, M.: The Roman military equipment metallography analyses from Hradisko (Burgstall) at Mušov and comparative dataset from the South Moravia region, the Czech Republic. In: Roman Military Equipment Conference RoMEC XVIIII: Cavalry in the Roman World, St Andrews, 5.–12. 6. 2016, Skotsko
- Hložek, M.: Email v archeologických nálezech jako technika vycházející ze starého sklářství. In: História skla – 2016. 9. interdisciplinárna konferencia a diskusný „okrúhly stôl", 12.–13. 12. 2016, Slovenské národné muzeum Bratislava, Slovensko

STUDIE KOROZNÍCH PROCESŮ NA STŘÍBRNÝCH MINCÍCH
Identifikační kód TMB: 23/VaV/MCK/2014
Garant: Mgr. Michal Mazík
Spolupráce: Jaroslav Jelínek
Doba řešení: 2014–2015, prodlouženo do 2016

Studie umožnila blíže sledovat jevy týkající se povrchových změn složení na širokém souboru stříbrných mincí (z 9.–19. století). Na základě bližší identifikace morfologie stříbrných mincí je možné odvozovat důsledky pro materiálovou identifikaci nejběžnějšími nedestruktivními analytickými metodami. Ze získaných informací morfologie stříbrných mincí lze také posuzovat dopad na čištění povrchu nebo jiné běžně aplikované konzervační postupy. Za přínos lze považovat samotné zmapování složení zkoumaných typů mincí, protože informace o jejich ryzosti se v literatuře různí.
Uznatelné výsledky:
Pracovní výsledky – přednáška na semináři:
- Mazík, M.: Složení a morfologie stříbrných mincí v kontextu jejich čištění. In: Zásady čištění kovových předmětů s ohledem na jejich originální povrch, seminář MCK TMB 10. a 11. 5. 2016, AVU v Praze

C – kapitola v knize:
- Mazík, M.: Složení a morfologie stříbrných mincí v kontextu jejich čištění, In: *Čištění kovů, Brno*: Technické muzeum v Brně, 2016, ISBN 978-80-87896-37-2

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE MEZI TMB A SLOVENSKÝM NÁRODNÍM MUZEEM PŘI ZÁCHRANĚ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ POŠKOZENÝCH POŽÁREM NA HRADĚ KRÁSNA HÔRKA
Identifikační kód TMB: 20/VaV/MCK/2013
Garant: Ing. Alena Selucká
Spolupráce: Ing. Petr Vaníček + kol. konzervátorských dílen, Ing. Martin Mrázek, Ph.D., Renata Pelíšková, Mgr. Michal Mazík
Doba řešení: 2013–2015, prodlouženo do 2016 z důvodu přípravy a vydání odborné knihy, podpořeno s prostředků DRKVO
V rámci společného tříletého projektu TMB a Slovenského národního muzea bylo v letech 2013–2015 celkově ošetřeno na pracovišti Metodického centra konzervace 77 kusů sbírkových předmětů, které byly poškozeny požárem hradu Krásna Hôrka. Výsledky spolupráce byly prezentovány formou přednášek na setkáních muzejních pracovníků a památkářů, publikováním dílčích příspěvků v odborných časopisech a uspořádáním společné výstavy s názvem Až na kov. Vyústěním uvedených aktivit bylo zpracování a vydání *recenzované odborné* publikace Až na kov!, záchrana sbírek poškozených požárem hradu Krásna Hôrka a získání ocenění v Národní soutěži Gloria Musaealis 2015.
Uznatelné výsledky:
B – odborná publikace:
- Selucká, A. a kol: *Až na kov! Záchrana sbírek poškozených požárem hradu Krásna Hôrka.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2016, 104 s.
- ISBN 978-80-87896-38-9

Pracovní výsledky – přednáška na semináři:
- Vaníček, P. – Mazík, M. – Pelíšková, R.: Konzervovanie a reštaurovanie zbraní a zbroje z hradu Krásna Hôrka. In: Kov-dřevo-kov, odborné ošetrovanie sbírkových predmetov s kombinovaným materiálovým zložením, seminář MCK TMB ve spolupráci se Slovenským národním múzeem a Slovenským technickým múzeem, 14. a 15. 6. 2016, Košice
- Selucká, A. – Pelíšková R.: Exponáty z hradu Krásna Hôrka a jejich záchrana, TMB. In: Přednáškový cyklus TMB Industriální dědictví Moravy a Slezska a v rámci projektu SENclub TMB

TVORBA WEBOVÉ DATABÁZE VÝSLEDKŮ ANALYTICKÝCH METOD
Identifikační kód TMB: 12/VaV/MCK/2012
Garant: Mgr. Martin Hložek, Ph.D.
Doba řešení:2012–2016

Databáze výsledků analytických metod má za úkol prezentovat výsledky průzkumů prováděných laboratoří MCK při konzervování-restaurování archeologických nálezů a sbírkových předmětů. Slouží jednak samotnému pracovišti pro rychlé dohledávání výsledků měření konzervovaných předmětů a zároveň dává možnost nahlížet návštěvníkům webu. V nejbližší době budou spuštěny nové doplňky databáze, kde bude možné vkládat početnější série obrázků a fotografií, především výstupů počítačové tomografie a videomikroskopu Keyence. Po doplnění těchto funkcí by měla být databáze plně funkční a sloužit svému účelu třídění výsledků analýz aplikovaných u předmětů kulturního dědictví.
Uznatelné výsledky:
Pouze pracovní výsledky

ZKVALITŇOVÁNÍ METODIKY PREVENTIVNÍ KONZERVACE V OBLASTI MONITORINGU A VYHODNOCOVÁNÍ ŠKODLIVÝCH POLUTANTŮ VYSKYTUJÍCÍCH SE V MUZEJNÍM PROSTŘEDÍ
Identifikační kód TMB: 10/VaV/MCK/2012
Garant: Mgr. Karel Rapouch (Ing. Hana Grossmannová, Ph.D.)
Doba řešení: 2012–2016

V rámci projektu byl v roce 2016 otestován nefelometr Sensydine. Jde o přístroj pro měření prašnosti prostředí, kterou stanovuje na základě rozptylu světla laserového paprsku na prachových částicích. Při měření prašnosti na pracovišti TMB (kancelář, sklad, depozitář fotografií) byly stanoveny hodnoty 15 µg/m^3 pro depozitář, 26 µg/m^3 pro sklad a 46 µg/m^3 pro kancelář. Z toho lze sledovat, jak roste prašnost podle frekvence pohybu osob v prostorách. Srovnáním s normou ČSN ISO 11779 „Požadavky na ukládání archivních a knihovních dokumentů", kde je limitní koncentrace prachových částic 50 µg/m^3, byla ověřena vhodnost pracoviště pro ukládání a práci s fondem fotografického materiálu. Dále byl v rámci monitoringu polutantů sledován obsah VOC (těkavých organických látek) jednak v prostředí, jednak v úložném regálu a u obalového

materiálu s využitím indikátorů AD strips. Po měsíční expozici indikátoru nebyl shledán zvýšený obsah VOC, což také potvrdilo čistotu prostředí. Výsledky byly využity v rámci kurzu Preventivní konzervace a jsou podkladem pro zpracování dalších metodických materiálů.
Uznatelné výsledky:
Pouze pracovní výsledky

KONZERVACE A ULOŽENÍ PAPÍROVÝCH ZÁZNAMŮ MECHANICKÝCH HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ
Identifikační kód TMB: 21/VaV/MCK/2013
Garant: Mgr. Petr Nekuža, Ing. Alena Selucká
Spolupráce: Mgr. Michal Mazík, Renata Pelíšková
Doba řešení: dlouhodobý úkol

Hlavním záměrem projektu je záchrana a komplexní zhodnocení unikátních hudebních záznamových pásů, které jsou součástí sbírky automatofonů TMB, vyhodnocení rozsahu jejich poškození a zpracování pracovního postupu správné identifikace charakteristik degradačních změn včetně ověření a aplikace vhodných metod ošetření a stabilizace jejich fyzického stavu. V daném roce byl realizován další průzkum možností identifikace jednotlivých materiálů, provedena orientačního měření v různých místech hudebních pásů, kde byly zjištěny poklesy hodnot pH do kyselé oblasti a místy i mechanická poškození (trhliny papíru, poškození otvorů děrových kódů ap.). Pásy jsou uloženy v původních obalech – historických krabičkách s popisem obsahu hudebního záznamu, které musí být rovněž předmětem zachování. Připravena byla metodika jednotné charakteristiky typu a rozsahu poškození, postupu identifikace materiálů, tj. určení kovové slitiny a její povrchové úpravy, určení typu papírového nosiče. Na základě připravené osnovy průzkumu budou jednotlivé kusy hudebních záznamů zhodnoceny a tříděny do skupin. Zpracovány tak budou kategorie předmětů vyžadující různý stupeň konzervátorsko-restaurátorského zásahu a způsob zacházení s nimi včetně omezení pro jejich instalaci v originálním mechanickém hudebním nástroji.
Uznatelné výsledky:
Pouze pracovní výsledky

HISTORICKÝ KOVOVÝ MATERIÁL – MUZEJNÍ DOKUMENTACE NA ZÁKLADĚ IDENTIFIKACE POVRCHOVÝCH ÚPRAV SLITIN KOVŮ
Identifikační kód TMB: 28/VaV/DOVAT+MCK/2016
Garant: Mgr. Petr Nekuža, Ing. Alena Selucká
Spolupráce: Mgr. Ondřej Merta, Mgr. Michal Mazík, Mgr. Karel Rapouch, Mgr. Radek Slabotínský, Ph.D., Mgr. Pavla Stöhrová, Mgr. Martin Hložek, Ph.D.
Doba řešení: dlouhodobý úkol

Cílem projektu je průzkum a dokumentace vybraných sbírkových předmětů TMB z hlediska identifikace jejich specifických povrchových úprav. Pozornost je zaměřena zejména na možnosti posouzení galvanicky nanášených kovových povlaků a smaltů. Aplikovány jsou analytické metody zavedené v laboratoři MCK TMB, zejména XRF a optická mikroskopie včetně stratigrafie vrstev. Záměrem je zpracovat přehled používaných materiálů a postupů povrchových úprav, jejich identifikace v muzejních sbírkách a metod konzervování-restaurování.
V daném roce byla pozornost zaměřena na problematiku smaltu a souvisejících uměleckořemeslných postupů. Za tímto účelem proběhl v MCK TMB workshop zabývající se rekonstrukci vybraných technik aplikace smaltu a emailu, na němž specialisté restaurátoři demonstrovali různě uměleckořemeslné techniky nanášení emailů, přičemž celý proces rekonstrukce technologií byl zachycen pro audiovizuální dokument využitelný pro prezentaci i samostatně jako edukační nástroj.
Získané poznatky budou využity v rámci plánované výstavy Umění emailu/Technika smaltu v roce 2017. V této souvislosti byly vytipovány vhodné sbírkové předměty muzea, u kterých byl zhodnocen mechanismus poškozování povrchové vrstvy skloviny na kovovém podkladu a možnosti její stabilizace. Navazovat bude analýza chemického složení vybraných vzorků výtvarných i technických smaltů.
Uznatelné výsledky:
W – workshop: Smalt a email, 8.–9. 11. 2016, TMB

DALŠÍ AKTIVITY VĚDY A VÝZKUMU

/ Týden vědy a techniky, Noc vědců – viz Prezentační činnost
/ Seminář Archeologia technica – Zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami; Workshop setkání kovářů damascénské oceli; Experimentální tavby v replikách slovanských kusových železářských pecí; Konference Textil v muzeu; Konference Po stopách zdraví a nemoci člověka a zvířat; Konference K historii průmyslu, exaktních věd a techniky na Moravě a ve Slezsku; Konference konzervátorů-restaurátorů; Kurz Preventivní konzervace; Seminář Zásady čištění kovových předmětů s ohledem na jejich originální povrch; Školení Zacházení a práce s chemickými látkami pro konzervátory-restaurátory a pracovníky muzejních institucí; Workshop Smalt a email; Seminář kov–dřevo–sklo, odborné ošetrovanie sbírkových predmetov s kombinovaným materiálovým zložením; Seminář Preventivní péče a zásady ochrany kovových předmětů – viz Konference
/ Technická podpora webového portálu MCK
/ Publikační činnost

PŘEHLED VÝSTUPŮ VĚDECKO-VÝZKUMNÉ ČINNOSTI

PUBLIKAČNÍ VÝSTUPY HLÁŠENÉ DO RIV

a) články v periodiku

/ Hložek, M. – Trojek, T. – Komoróczy, B. – Prokeš, R.: Enamel paint techniques in archaeology and their identification using XRF and Micro-XRF. In: Radiation Physics and Chemistry 2016, ISSN 0969-806X (v tisku)

/ Hložek, M. – Trojek, T.: Silver and tin plating as medieval techniques of producing counterfeit coins and their identification by means of micro-XRF. In: Radiation Physics and Chemistry 2016, ISSN 0969-806X (v tisku)

/ Knechtová, A. – Vašek, L. – Hložek, M.: Milířiště a další možné archeologické relikty na svazích mezi potokem Chrábek a Sloupečník na katastrálním území Ráječko a Petrovice. In: Zprávy památkové péče 76 (příloha), 2016, s. 106–112, ISSN 1210-5538

/ Massowová, D.: ELEKTRA. Příspěvek k dějinám mikulovského fotoateliéru. In: *Historická fotografie: Sborník pro prezentaci historické fotografie*, roč. 15, 2016, s. 20–26, ISSN 1213-399X

/ Nekuža, P.: Technika v muzejní kultuře. *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*. 2016, č. 2, s. 67–74. ISSN 1339-2204.

/ Selucká, A. – Jakubec, P. – Maurerová, L. – Hirš, J.: Regulace mikroklimatických parametrů metodou conservation heating. In: *Fórum pro konzervátory-restaurátory,* 2016, s. 67–73, ISSN 1805-0050

/ Urbánková, N. – Mertová, P.: Fotografie jako ikonografický pramen k historii industrializace Brna v období první republiky. (Na příkladu fotografií firmy Bratři Schoellerové). In: *Brno v minulosti a dnes*, roč. 29, 2016, s. 213–244, ISSN 0524-689X

b) kniha

/ Bárta, P. – Hložek, M. – Šmerda, J.: *Langobardský meč. Konzervátorsko-restaurátorský průzkum a zásah*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2016, 84 s. ISBN 978-80-87896-36-5

/ Selucká, A. (ed.): *Až na kov! Záchrana sbírek poškozených požárem na hradě Krásna Hôrka*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2016, 104 s. ISBN 978-80-87896-38-9

c) kapitola v knize

/ Mazík, M.: Složení a morfologie stříbrných mincí v kontextu jejich čištění. In: *Čištění kovů,* Brno: Technické muzeum v Brně, 2016, ISBN 978-80-87896-37-2

/ Mertová, Petra: Mathias Nowitzky a Wilhelm Hoffarth. Strojírenské firmy stojící u počátků tradice výroby barvících aparátů pro textilní průmysl v Brně. In: Čapka, F. – Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.): *Hospodářské dějiny Moravy a Slezska. Vybrané kapitoly z 20. století.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2016. s. 26–42, ISBN 978-80-87896-34-1

/ Nekuža, P. – Stöhrová, P: Spolek inženýrů a architektů v letech 1918–1948. In: Čapka, F. – Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.): *Hospodářské dějiny Moravy a Slezska. Vybrané kapitoly z 20. století.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2016, s. 139–142. ISBN 978-80-87896-34-1

/ Selucká, A. – Rapouch, K. – Mazík, M. – Pelíšková, R.: Elektrochemické čištění galvanických povlaků od produktů rzi. In: *Čištění kovů*, Technické muzeum v Brně, 2016, ISBN 978-80-87896-37-2

/ Slabotínský, R.: Československé státní zřídlo Šaratica v letech 1948–1955 a technologie výroby minerální vody Šaratica. In: Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.).: *Fragmenty z historie medicíny a veterinárního lékařství.* Brno: Technické muzeum v Brně 2016, s. 254–269, ISBN 978-80-87896-21-1

/ Urbánková, N.: Prof. Dr. Ing. Vítězslav Veselý, DrSc. Významný představitel druhé generace československých organických chemiků. In: Čapka, F. – Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.): *Hospodářské dějiny Moravy a Slezska. vybrané kapitoly z 20. století.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2016, s. 143–152, ISBN 978-80-87896-34-1

OSTATNÍ VÝSTUPY

d) katalogy sbírek, výstav nebo expozic

/ *DESIGN.S: Mezinárodní bienále studentského designu 2016.* Katalog výstavy 2016. ISBN 978-80-87896-29-7

e) libreto nebo scénář výstavy nebo expozice

/ Námět a libreto: Dlouhé a krátké palné zbraně
Scénář: Auta brněnských továrníků: Löw-Beer, Stiassni, Tugendhat

/ Námět a libreto: Umění emailu/Technika smaltu

f) ostatní – jiné

W – workshop:

/ *Zaniklá průmyslová krajina*, v rámci cyklu *Živé památky.* TMB 15.–16. 11. 2016

/ *Smalt a email*, TMB 8.–9. 11. 2016

A – audiovizuální dokument – digitální databáze:

/ Urbánková, N.: *Technické muzeum v Brně – historické snímky.* Brno: Technické muzeum v Brně a Moravské zemské muzeum, 2016. [cit. 15. 12. 2016] Dostupné z: www.tmbrno.cz/historickesnimky/

Pracovní výsledky – přednášky a referáty:

/ Hložek, M.: Poznámky k barevné metalurgii kovových předmětů se zvláštním zřetelem k nálezům z doby římské. XII. protohistorická konference. In: Konference Archeologie barbarů „Přechodné a zánikové horizonty u barbarů", 6.–8. 10. 2016, Regionální muzeum v Mikulově

/ Hložek, M.: Enamel paint techniques in archaeology and their identifcation using XRF, micro-XRF and SEM-EDX. In: 6th Experts' meeting on Enamel on Metal, National Museum in Warsaw, 19.–20. 5. 2016, Polsko

/ Hložek, M.: The Roman military equipment metallography analyses from Hradisko (Burgstall) at Mušov and comparative dataset from the South Moravia region, the Czech Republic. In: Roman Military Equipment Conference RoMEC XVIIII: Cavalry in the Roman World, St Andrews, 5.–12. 6. 2016, Skotsko

/ Hložek, M.: Email v archeologických nálezech jako technika vycházející ze starého sklářství. In: História skla – 2016. 9. interdisciplinárna konferencia a diskusný „okrúhly stôl", 12.–13. 12. 2016, Slovenské národné muzeum Bratislava, Slovensko

/ Rapouch, K. – Selucká, A.: Elektrochemické čištění galvanických povlaků od produktů rzi. In: Seminář Zásady čištění kovů s ohledem na jejich originální povrch, MCK TMB 10. a 11. 5. 2016 na AVU v Praze

/ Rapouch, K.: Koroze slitin Pb-Sn-Sb v půdním prostředí. In: Muzea památky a konzervace 2016, Slezská univerzita v Opavě 18.–19. 5.

/ Rapouch, K.: Průzkum a možnosti konzervace pryže na plynových maskách. In: Péče o syntetické materiály ve fondech kulturních organizací ČR, Národní knihovna a MCK TMB 14. 12. 2016, NK ČR

/ Selucká, A. – Pelíšková R.: Záchrana exponátů z hradu Krásna Horka. In: Předn. cyklus Industriální dědictví Moravy a Slezska

/ Vaníček, P.– Mazík, M.– Pelíšková, R.: Konzervovanie a reštaurovanie zbraní a zbroje z hradu Krásna Hôrka. In: Kov–dřevo–sklo, odborné ošetrovanie sbírkových predmetov s kombinovaným materiálovým zložením, MCK TMB a SNM STM 14.–15. 6., Košice

VII / DALŠÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

KULTURNÍ AKTIVITY MK ČR – PODPORA ČINNOSTI METODICKÝCH CENTER

Garant: Ing. A. Selucká, náměstek pro MCK TMB
Kulturní aktivity MK ČR podprogram B/ Metodické centrum konzervace (MCK) – podpora dlouhodobé koncepční činnosti
Finanční podpora: 500 000 Kč

Projekt byl zaměřen na systematický rozvoj metodického centra v oblastech vědecko-výzkumné, konzervátorsko-restaurátorské, metodické, vzdělávací a propagační. Základním cílem celkové koncepce činnosti MCK zůstává podpora a rozvíjení správné praxe při ochraně movitého kulturního dědictví v ČR a to především při péči o sbírky muzejní povahy – v rámci této působnosti byly realizovány dílčí aktivity. Značná pozornost MCK byla věnována řešení 4. etapy výzkumného projektu podpořeného z programu NAKI MK ČR, Metodika uchovávání předmětů kulturní povahy – optimalizace podmínek s cílem dosažení dlouhodobé udržitelnosti (DF13P01OVV016). Dokončeny byly dílčí experimenty, které byly započaty v předchozích etapách projektu. Získané poznatky zahrnují oblast optimalizace vnitřního prostředí jak v památkově chráněných objektech či obecně historických budovách, tak i v moderních muzejních depozitářích. Vzhledem ke konsorcionální povaze projektu v rámci TMB, Národního památkového ústavu a Moravské galerie v Brně budou všechny uvedené výsledky uplatnitelné při správě předmětů kulturního dědictví jak v oblasti muzeí a galerií, tak i památkové péče.
Ve sledovaném roce pokračovalo řešení dalších témat interních výzkumných úkolů, které jsou provázány s požadavky praxe v muzejnictví. Některé z těchto projektů byly ukončeny a výsledky prezentovány formou příspěvků na konferencích nebo seminářích. V některých případech získané poznatky budou dále zpracovány v následujícím roce formou metodických materiálů.
Zajištěna byla organizace Konference konzervátorů-restaurátorů v Brně ve spolupráci s Komisí konzervátorů-restaurátorů AMG. Dále byl připraven ve spolupráci s oborovou komisí AMG a AVU v Praze seminář k problematice čištění předmětů z kovů a jejich slitin. Uspořádán byl též další cyklus kurzů Preventivní konzervace. K nově iniciovaným aktivitám patřil workshop k výzdobným technikám emailů, pořádaný na pracovišti MCK TMB. Ve spolupráci se Slovenským národním muzeem a Slovenským technickým muzeem byl zajištěn program semináře k ochraně muzejních sbírek v Košicích. Koncem roku proběhl seminář ke konzervaci syntetických materiálů v kulturních organizacích v Národní knihovně, na jehož spolupráci se podíleli rovněž pracovníci MCK. V návaznosti na uvedené akce byla zpracována a vydána recenzovaná odborná periodika Fórum pro konzervátory-restaurátory 2016 a Textil v muzeu. Připravena byla také kolektivní monografie shrnující poznatky k postupům čištění kovových předmětů a konzervování-restaurování langobardského meče. Výsledky ukončeného projektu spolupráce se Slovenským národním muzeem byly promítnuty do publikace Až na kov - záchrana sbírek poškozených požárem hradu Krásna Hôrka. Edukační aktivity byly rozvíjeny ve spolupráci s Masarykovou univerzitou v Brně, Přírodovědeckou a Filosofickou fakultou při výuce studentů chemie konzervování-restaurování, archeologie a muzeologie. Spolupráce se rovněž týkala středních a vyšších odborných škol formou cyklů přednášek i odborných exkurzí a stáží. Průběžně byl naplňován webový portál MCK a doplňován o aktuální informace zahrnující anotace výzkumných projektů, stránky konference a dalších akcí, zajímavosti z dění v oboru ap.

KULTURNÍ AKTIVITY MK ČR – OSTATNÍ PODPROGRAMY

MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ FLAŠINETÁŘŮ BRNO 2016

Garant: Mgr. P. Nekuža, Oddělení dokumentace vědy a techniky
Kulturní aktivity 2016 podprogram C/ Projekty zaměřené na významné prezentační aktivity příspěvkových organizací (muzeí a galerií) zřizovaných MK (OMG)
Finanční podpora: 120 000 Kč

Ve dnech 15. a 16. 8. 2016 TMB uspořádalo ve spolupráci s Moravským zemským muzeem setkání flašinetářů a provozovatelů mechanických hracích strojků, které završilo jejich „flašinetářskou pouť" po České republice (se zastaveními v Praze, Liberci a Pekařově). Slavnostní zahájení VII. mezinárodního setkání flašinetářů v Brně pro širokou veřejnost se uskutečnilo 15. 8. v areálu Paláce šlechtičen MZM, poté se flašinetáři rozmístili do ulic a na náměstí historického centra Brna. Poprvé je doprovázely „oživlé" marionety ze spolku Muzejní maringotka (volné sdružení amatérů a profesionálů zajímajících se o tradiční loutkářství). Totéž se opakovalo 16. 8. Na akci se sjeli flašinetáři a flašinetářky ze Slovenska, Slovinska, Švýcarska, Francie, Itálie, Německa, Polska, Spojených států amerických, Japonska a České republiky. Slavnostní ukončení celé akce představoval benefiční koncert 16. 8. v Červeném kostele v Brně. Výtěžek z této akce obdržela Asociace pro lidi postižené autismem Jihomoravského kraje (APLA-JM).

VYDÁNÍ ODBORNÝCH RECENZOVANÝCH PUBLIKACÍ TMB

Garant: Mgr. P. Stöhrová, Oddělení dokumentace vědy a techniky
Kulturní aktivity 2016 podprogram C/ Projekty zaměřené na významné prezentační aktivity příspěvkových organizací (muzeí a galerií) zřizovaných MK (OMG)
Finanční podpora: 250 000 Kč

Vydání – předtisková příprava a tisk – odborných recenzovaných publikací TMB: odborná recenzovaná periodika Archeologia technica a Textil v muzeu, odborné kolektivní monografie z edice Acta Musei technici Brunensis Hospodářské dějiny Moravy a Slezska. Vybrané kapitoly z 20. století a Fragmenty z historie medicíny a veterinárního lékařství.

VÝSTAVNÍ PROJEKT SMALT & EMAIL

Garant: Mgr. P. Stöhrová, Oddělení dokumentace vědy a techniky
Kulturní aktivity 2016 podprogram C/ Projekty zaměřené na významné prezentační aktivity příspěvkových organizací (muzeí a galerií) zřizovaných MK (OMG)
Finanční podpora: 200 000 Kč (+50 000 Kč spoluúčast TMB)

Rozsáhlý výstavní projekt, který TMB organizuje ve spolupráci s českými i zahraničními muzei a galeriemi, specialisty, konzervátory-restaurátory a dalšímu subjekty si klade za cíl vůbec poprvé v historii shrnout problematiku smaltu a emailu v historickém, technologickém a kulturním kontextu. TMB, jež má výzkum technik a technologií povrchových úprav kovových historických předmětů v programu své vědeckovýzkumné činnosti, je iniciátorem a koordinátorem výstavy a všech doprovodných

aktivit projektu. Předpokládané datum otevření výstavy je 30. 10. 2017. Výstava bude probíhat na ploše 3. NP TMB a v rámci svého plánovaného sedmiměsíčního trvání bude částečně tematicky obměňována dočasnými výstavními aktivitami menšího rozsahu (např. současný umělecký smalt a email, smalt ve volnočasových aktivitách, emailová výzdoba medailí, řádů a vyznamenání). Vedle výstavy budou uspořádány také tematické workshopy a mezinárodní konference (2018, zejména se zaměřením na problematiku konzervování-restaurování a výroby emailu a smaltu). Rovněž bude vydána výpravná monografie a katalog v české jazykové mutaci s anglickým resumé. Celkově náklady na tento projekt jsou předpokládány ve výši 2 800 000 Kč. Dotace 1. etapy v roce 2016 ve výši 200 000 Kč (+ 50 000 Kč spoluúčast TMB) pokryla náklady na zajištění související přípravné dokumentace pro výstavu (libreto a scénář, textové podklady, seznam exponátů a jednání o zápůjčkách, architektonická studie výstavy), pořízení podkladů pro prezentaci (např. materiál a pořízení ukázkových artefaktů zachycujících postup výroby smaltu a emailu a jeho restaurování, grafické podklady a odborné publikace s tematikou smaltu). Za účasti předních specialistů – smaltérů, konzervátorů a restaurátorů (M. Urbanová, J. Houska, R. Molnár, P. Bárta, výtvarné studio Artissimo, pracovníci Metodického centra konzervace TMB) byl v měsíci listopadu realizován dvoudenní workshop pro ověření a dokumentaci vybraných technologických postupů uměleckého emailu, v rámci kterého vznikly rovněž audiovizuální záznamy a budoucí exponáty výstavy. Z dotace byly hrazeny rovněž náklady na vytvoření architektonické studie, náklady na zajištění materiálů a honorářů pro workshop a výrobu artefaktů, náklady na pořízení profesionálního audiovizuálního záznamu a náklady na honoráře pro specialisty podílející se na přípravě scénáře a písemných a obrazových podkladů pro výstavu (historička umění PhDr. Alena Krkošková, specialistka smaltérka Mgr. Magdalena Urbanová, ilustrátor Libor Balák).

PREZENTAČNÍ AKTIVITY K 10. VÝROČÍ ZPŘÍSTUPNĚNÍ PAMÁTKY AREÁL ČS. OPEVNĚNÍ V ŠATOVĚ

Garant: Bc. Roman Řezníček, Oddělení dokumentace vědy a techniky
Podprogram C: Projekty zaměřené na významné prezentační aktivity příspěvkových organizací (muzeí a galerií) zřizovaných MK (OMG)
Finanční podpora: 90 000 Kč (+ 22 500 Kč spoluúčast TMB)

TMB ve spolupráci s dalšími partnery uspořádalo k 10. výročí zpřístupnění Areálu československého opevnění v Šatově prezentační akci pro širokou veřejnost s názvem Oživená pevnost. Ve dnech 5.–6. července 2016 areál s s pěchotním srubem MJ – S 3 Zahrada ožil vojáky v dobových uniformách, vojenskou technikou a lektorovanými programy, přednáškami, prezentacemi a pietní akcí u památníku tanku zničeného v bojích při osvobozování Československa v roce 1945. Záměrem bylo připravit akci v moderním trendu tzv. living history se zaměřením na aktivní zapojení návštěvníků, zejména dětí, do různých úkolů a činností v rámci prezentačních stanovišť a polních táborů zajišťovaných spolupracujícími kluby vojenské a policejní historie. Expozice opevnění byla doplněna o nové exponáty, a to závoru Ippen, která byla v třicátých letech umisťována na silnicích vedoucích přes hranice, a repliku hraničního sloupu. Po oba dny byl areál oživen statickými i dynamickými ukázkami techniky i vojáky v uniformách. Mezi největší lákadla patřil bezesporu vyprošťovací tank VT 34 ze spolupracujícího Klubu vojenské historie Starovičky, který se představil i v několika jízdních ukázkách, či technika ze sbírek muzea i soukromých majitelů: Praga V3S POKA 3/1 (nákladní automobil se zabudovanou kuchyní), Praga V3S štábní (nákladní auto), UAZ 452 Zdravotní (vojenská sanitka), BRDM 2 (protitankový obrněný transportér), PK 26 (polní kuchyně), ROBUR (nákladní automobil), ruský motocykl s přívěsným vozíkem, protitankový kanón, bezzákluzový kanón, minomet a civilní traktor. Prohlídky a ukázky se uskutečňovaly ve zvláštním režimu a v okolí pěchotního srubu probíhaly prezentace klubů vojenské historie: Klub vojenské a policejní historie Československo, Klub policejní historie Brno, Klub vojenské historie Dukla z Prostějova, Klub vojenské historie Kentaur z Oslavan. Byly realizovány formou polních ležení s prezentací vybavení a výstroje, popř. komentovanými přehlídkami uniforem a lektorovaného výkladu pro odbornou i laickou veřejnost. Ve spolupráci s Klubem vojenské historie Starovičky byl také realizován pietní akt u památníku tanku T-34, který byl zničen v bojích při osvobození Československa v roce 1945 v blízkosti státních hranic nedaleko obce Hrabětice. Pietního aktu se účastnili členové historických vojenských klubů představující příslušníky Rudé armády a členové Aktivních záloh Armády ČR. Dále byli přítomni zastupitelé okolních obcí, zejména Hrabětic. Speciální program byl připraven pro dětské návštěvníky a pro rodiny – zahrnoval interaktivní stanoviště koncipované jako „vojenský výcvik", interaktivní dílničku s výrobou letadla, parašutisty, tanku či vlaku z přírodních materiálů, prezentaci polní kuchyně apod. O akční zážitky se postarali členové Kynologického klubu Znojmo Nový Šaldorf, kteří předvedli ukázky z výcviku psů. Všichni zájemci z řad návštěvníků obdrželi památeční repliku Propustky do hraničního pásma, která jim připomenula období železné opony.

DESIGN.S – MEZINÁRODNÍ BIENÁLE STUDENTSKÉHO DESIGNU

Garant – řešitelé: Mgr. Radek Žák, Mgr. Dana Massowová, Ing. Kateřina Brettschneiderová, Oddělení komunikace a marketingu
Kulturní aktivity 2016 podprogram C/ projekty zaměřené na významné prezentační aktivity příspěvkových organizací (muzeí a galerií) zřizovaných MK (OMG)
Finanční podpora: 155 000 Kč

Realizace druhého ročníku mezinárodního bienále studentského designu – výstava studentských prací designu proběhla v prostorách TMB v době od 17. 6. do 9. 10. 2016. Projekt si klade za cíl navázat na tradici brněnského Design centra (působícího v letech 1992–2007) a představit město Brno jako město designu, podpořit nastupující generaci designérů a současně pozvat i odborníky a milovníky designu, jež by vedlo k prohlubování spolupráce jak s vysokými školami, tak s firmami a podnikateli z oboru. Výstava ukázala práce, které na přehlídku přihlásili samotní studenti nebo jejich pedagogové. Podmínkou kvalifikace bylo, že prezentovaný návrh vznikl během studia a není starší tří let. Studenti tak mohli přihlásit své semestrální úkoly, absolventské práce nebo soukromou a zakázkovou tvorbu. Přehlídka byla realizována ve spolupráci s Vysokým učením technickým v Brně, Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně a Vysokou školou výtvarných umení v Bratislavě. Odborná komise, skládající se ze zástupců partnerských institucí a škol (jmenovitě se jednalo o M.A. Vladimíra Kovaříka za Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně, doc. Mgr. Irenu Armutidisovou a doc. ak. arch. Miroslava Zvonka, ArtD. za Vysoké učení technické v Brně, Ing. Ivo Štěpánka a Mgr. Kláru Šikulovou za Technické muzeum v Brně, doc. Mgr. Art. Sylvii Jokelovou za Vysokou školu výtvarných umení v Bratislavě a PhDr. Hanu Dvořákovou z Moravského

zemského muzea) vybrala z celkově přihlášených 438 prací 208 z 22 různých škol, z nichž 10 bylo ze zahraničí, např. Université de Strassbourg, Academy of Arts Poznań, Technická univerzita v Košiciach apod. Mezi vystavenými pracemi byly například série vypínačů, robotický vysavač, termoska budoucnosti, elektrický vozík, zemědělský traktor, popelářský vůz, elektrická sněžná fréza, jednoruční úhlová bruska, sportovní požární proudnice, návrh přenosného kompresoru, ale i inkubátor pro novorozence, křeslo pro invalidní občany či dětská ortopedická pomůcka. Studenti věnovali několik prací dětem, kupříkladu didaktickou hračku pro nevidomé, stavebnice nebo variabilní dětské křeslo. Bienále představilo i návrhy šatů, šperků, nábytku a drobných předmětů do domácnosti či vzpomínkový relikviář. Výstavu shlédlo celkem 13 145 návštěvníků.

S MATIČKOU A SE ŠROUBKEM ZA POZNÁNÍM PUTUJEM
Garant – řešitelé: Mgr. Alena Najbertová, Oddělení komunikace a marketingu TMB
Kulturní aktivity „Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví" pro rok 2016, tematický okruh Edukační aktivity v rámci muzejních expozic ze sbírek evidovaných v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy Ministerstva kultury (CES)
Finanční podpora: 107 000 Kč (+ 46 000 Kč spoluúčast TMB)

V rámci projektu S Matičkou a se Šroubkem za poznáním putujem 2016 proběhlo sedm akcí na externích památkách TMB a jedna v hlavní budově muzea v Brně. Záměrem projektu, který TMB úspěšně realizuje třetím rokem, je přiblížit technické památky mladým návštěvníkům, zejména rodinám s dětmi, a vysvětlit názornou a zábavnou formou zdánlivě složité a nezábavné věci z oblasti techniky a technologií. K tomuto účelu používáme muzejní objekty TMB s expozicemi, sbírkové předměty a moderní didaktické zásady a přístupy. Aktivity jsou vedeny nejen v rovině kognitivní (získání poznatků a znalostí), ale také v oblasti afektivní (rozvíjení hodnot a postojů) a psychomotorické (procvičování dovednosti). Vzhledem k tomu, že externí památky se nacházejí v malých obcích, akce nabízejí místním mladým lidem a rodinám s dětmi zajímavé zážitky v místech, kde nabídka aktivit chybí (mimo městská centra). Místním lidem se snažíme ukazovat svébytnost a tradice jejich regionu a probouzet v nich hrdost na místa, kde žijí. Klíčovým cílem aktivit projektu je oživit technické památky, předvést lidem konkrétní technologie, které se na památce používaly, a v rámci možností nechat návštěvníky památku zažít a vnímat všemi smysly. Jednotlivé programy vycházejí z jednotné koncepce projektu a sbírek TMB. Děti provázejí kreslené postavičky Šroubka a Matičky, které jsou už zavedenými maskoty dětských doprovodných programů. Součástí projektu je tradičně i „putovní pas" se sbíráním razítek a pamětní mince. Specifikem ročníku 2016 akce realizovaná v hlavní budově muzea s názvem Muzeum není jen hlavní budova. Kladla si za cíl zvýšit povědomí o skutečnosti, že TMB má ve své správě i externí technické památky a nabídnout návštěvníkům brněnského muzea malou „ochutnávku" z aktivit na památkách (kováři, vojenský tábor, polní kuchyně, ruční mlýnek na mouku apod.).

PROGRAM ISO

NÁROČNÉ KONZERVOVÁNÍ–RESTAUROVÁNÍ TROLEJBUSU ŠKODA 8TR5
Garant: Tomáš Kocman, Štefan Dulka, Marián Čech
Program ISO/C-d
Finanční podpora: 436 092 Kč

V roce 2016 byla realizována konzervace a restaurování vozové skříně trolejbusu – kostry, oplechování, vnějšího laku, kabeláže a elektrické výzbroje, a to dodavatelem Dopravním podnikem města Brna, a.s. V jeho dílně těžké údržby trolejbusů ve vozovně Brno-Komín jsou prováděny opravy vyššího stupně a těžká údržba trolejbusů Škoda 14Tr, 15Tr, 21Tr, 22Tr, 25Tr a 31Tr. Tato skutečnost spolu s dlouholetými zkušenostmi zaměstnanců byla dostatečnou zárukou pro kvalitní realizaci konzervace-restaurování v požadovaném rozsahu.
V první etapě byla demontována elektrická výzbroj a vozová skříň trolejbusu byla kompletně odstrojena. Bylo demontováno veškeré vybavení interiéru vozu (sedadla, madla, stanoviště průvodčího, zástěna stanoviště řidiče, vnitřní obložení a podlaha). Na základě doporučení restaurátora a po posouzení stavu obnažené kostry vozové skříně bylo rozhodnuto zaměřit se především na kompletní konzervování-restaurování kostry a spodku vozové skříně, jež byla značně poškozena korozí a mechanickými deformacemi způsobenými nedostatečně opraveným poškozením při nehodách a nedostatečnou údržbou během provozu v DP Bratislava. Odstrojený skelet vozové skříně byl otryskán a opatřen mezioperačním antikorozním nátěrem ve firmě FK systém, s. r. o. Následně byl trolejbus Škoda 8Tr5 přistaven zpět do dílny těžké údržby, kde bylo možno zajistit restaurování rámu, bočnic a čel vozové skříně s kompletní výměnou mechanicky i korozí poškozených ocelových profilů. Restaurovány byly bočnice vozové skříně, podběhy předních i zadních kol. Uskutečnila se výměna a restaurování zkorodovaných výlisků okenních sloupků a rámů oken, bočnic i zadního čela trolejbusu. Jednotlivé díly musely být ručně vyklepány do požadovaných tvarů. Po dokončení restaurování kostry karoserie byla vozová skříň trolejbusu Škoda 8Tr5 opatřena základním šedým nátěrem a v podokenní části nově oplechována plechy tl. 1,5 mm. Nové plechy byly na kostru vozové skříně nýtovány a lepeny. Střecha trolejbusu byla obroušena a zbavena vrstev starých nátěrů, poškozená místa byla zavařena. Po dokončení restaurování kostry vozové skříně byl nově oplechovaný trolejbus Škoda 8Tr přistaven do lakovny, kde byl opatřen novým vnějším lakem v kombinaci krémové barvy odstínu RAL 1015 a červené barvy RAL 3001. Obnova vnějšího laku trolejbusu zahrnovala samozřejmě též tmelení a vybroušení nerovností povrchů, nástřik plničem a vnější polyuretanový lak. Po dokončení lakýrnických prací byla dále restaurována kabeláž trakčních obvodů 600 V na spodku vozu a byla položena podlaha z vodovzdorné překližky. Souběžně probíhalo též restaurování jednotlivých komponentů elektrické výzbroje – automatický vypínač, řídicí kontrolér, rozjezdové a brzdové odpory, stykače. Jednotlivé součásti elektrické výzbroje dosud nebyly restaurovány, byly funkční v posledním provozním stavu, avšak značně opotřebené a poškozené vlivem hoření elektrických oblouků a přeskoky. Např. základní deska s trakčními stykači byla na mnoha místech vypálená, proto musela být nově zhotovena. Cívky stykačů byly opraveny a nově natřeny izolačním lakem, vyměněny byly měděné kontaktní palce a pružiny. Trolejbus Škoda 8Tr5 zůstává nadále ve vozovně Brno-Komín a jeho konzervování-restaurování bude pokračovat v první polovině roku 2017 zpětnou montáží elektrické výzbroje, stropního obložení,

obložení bočnic, podlahové krytiny, roštu, olištování okenních rámů, sedadel a přídržných madel. Po opětovném zprovoznění bude prezentován veřejnosti především formou předváděcích jízd na historické trolejbusové lince č. H24 spolu s ostatními historickými trolejbusy ze sbírky TMB.

DOTAČNÍ PROGRAM MAGISTRÁTU MĚSTA BRNA PRO OBLAST KULTURY

KULTURA NEVIDOMÝCH

Garant – řešitelé: Mgr. Dana Massowová, Mgr. Eliška Hluší
Dotační program Magistrátu města Brna pro oblast kultury, podprogram Kulturně vzdělávací a zájmová činnost
Finanční podpora: 40 000 Kč

Projekt Kultura nevidomých byl realizován ve dvou základních rovinách. První si kladla za cíl představit běžnému návštěvníkovi život a svět se zrakovým handicapem, druhá pak byla určena i pro skupinu zrakově postižených a nabídla jim kulturní program, který jim současně poskytl příležitost pro setkávání a poznávání. Cíl projektu, kterým bylo přiblížení a představení života lidí s handicapem širší skupině veřejnosti, odstranění často mylných představ a vzájemné poznání, byl splněn. Z přidělené dotace byly zakoupeny tyflopedické pomůcky, jež slouží jako názorné exempláře všem návštěvníkům a užívají se v rámci komentované prohlídky pro školní a jiné skupiny. V rámci projektu vznikl rovněž nový výukový program s názvem Život a kultura nevidomých určený pro školní skupiny I. stupně ZŠ, pro který byly taktéž nakoupeny tyflopomůcky, jež pod vedením školeného lektora mohou děti samy vyzkoušet a zjistit tak, jak nevidomý poznává svět kolem sebe a jaké jsou problémy v jeho každodenním životě. Program doplňuje pracovní sešit vypracovaný taktéž v rámci dotace.

DESIGN.S – MEZINÁRODNÍ BIENÁLE STUDENTSKÉHO DESIGNU

Garant – řešitelé: Mgr. Dana Massowová
Dotační program Magistrátu města Brna pro oblast kultury, podprogram Výtvarné umění, fotografie, design a literatura
Finanční podpora: 75 000 Kč

Realizace druhého ročníku mezinárodního bienále studentského designu – výstavy studentských prací designu v prostorách TMB 17. 6. – 9. 10. 2016.

DÍLNA TRADIČNÍCH LIDOVÝCH ŘEMESEL

Garant – řešitelé: PhDr. Taťána Slavíková
Dotační program Magistrátu města Brna pro oblast kultury, podprogram Podpora uměleckých řemesel a lidových tradic
Finanční podpora: 30 000 Kč

Hlavním cílem projektu bylo probudit a rozšířit zájem veřejnosti o umělecká řemesla a lidovou tradiční tvorbu, a to prostřednictvím zábavných workshopů v kombinaci s pomocnou obrazovou projekcí k historii řemeslných techniky a jejich dnešního využití. Do programu dílen jsou vybírány řemeslné techniky, které je problematické realizovat v domácím nebo školním prostředí. Pro rok 2016 byla uspořádána např. technika mokrého plstění ovčího rouna, mozaika, batikování, technika vitráží, drátování, patchwork, tepání do kovu, práce se dřevem a dalšími tradičními materiály. Tradiční dílny s velikonoční a vánoční tematikou, inovovaly strašidelně-technické dílny, knihařské dílny, práce s kůží apod.

DOTAČNÍ PROGRAM JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

MUZEJNÍ NOC

Garant – řešitelé: Mgr. Dana Massowová, Ing. Kateřina Brettschneiderová
Jihomoravský kraj, dotační program Muzejní noci a noci kostelů v Jihomoravském kraji 2016
Finanční podpora: 83 000 Kč

Program Muzejní noci 2017 v TMB byl zaměřen na 55. výročí samostatné existence muzea a nostalgii po letech minulých, současně však prezentoval „obory budoucnosti" zastoupené informačními technologiemi, optikou a robotikou. Ve spolupráci s Akademií věd, pracovištěm Brno, byly v pravidelných časech ve 3. patře hlavní budovy připraveny pokusy z optiky za využití laserů, IBM předvedlo pohyblivé roboty atd. V hlavním prostoru muzea se návštěvník mohl vrátit v čase do šedesátých let 20. století díky dobovým komentovaným módním přehlídkám, diskotéce, fotoateliéru ve stylu tzv. bruselského designu apod. V exteriéru muzea byla možnost prohlédnout si několik historických vozidel, včetně unikátního stroje GAZ 13 Čajka, a bonusem byl i exteriérový koncept malého retro food.

PROJEKTY PŘEDLOŽENÉ JAKO ŽÁDOSTI K FINANCOVÁNÍ Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ

SBÍRKA HISTORICKÝCH NEGATIVŮ A POZITIVŮ V TMB (ÚLOŽNÝ FUNDUS DO SPECIALIZOVANÉHO DEPOZITÁŘE PRO FOTOMATERIÁLY)

Garant:. Naděžda Urbánková
Program ISO-D-b
Finanční podpora: 545 000 Kč

Po digitalizaci a konzervátorském ošetření je třeba fyzické historické negativy uložit ve vhodných podmínkách, aby se zabránilo jejich další degradaci. Současné uložení skleněných a nitrocelulózových historických negativů v pracovně garanta projektu je dlouhodobě neúnosné, během roku zde dochází k dramatickým výkyvům teploty a relativní vlhkosti, což by zejména u nitrocelulózových snímků mohlo být nebezpečné. Skleněné snímky jsou více ohroženy mechanickým poškozením – tlakem a pádem. Jsou totiž uloženy po cca 200 ks v původních kartonových krabicích, z důvodů nedostatku místa po dvou krabicích na sobě. Hrozí tedy poškození tlakem horní krabice na spodní a při manipulaci s krabicemi na vrchních policích také pádem. TMB disponuje samostatným klimatizovaným depozitářem pro fotografické materiály, který vyhovuje požadavkům na správné uložení těchto citlivých materiálů, jeho stávající úložný fundus je však již plně využitý sbírkou stereodiapozitivů. Pro uložení celé výše popsané sbírky negativů byla přesně do stávajícího prostoru navržena kovová zásuvková skříň s inertní povrchovou úpravou a kalkulace ceny za její výrobu byla připravena firmou Josef Šebek INTEBO, Zvole u Prahy, která dodala i stávající vybavení depozitáře (regály).

VIII / KONFERENCE, SEMINÁŘE, WORKSHOPY A ODBORNÉ PŘEDNÁŠKY

PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST

Celková účast 1984 osob

PŘEDNÁŠKY V RÁMCI DOPROVODNÉHO PROGRAMU INDUSTRIÁLNÍ BRNO A VÝSTAVY MAPA PŘÍBĚHŮ

/ Brno – centrum vlnařské výroby Rakouska-Uherska i Československa (SENKLUB) – 9. 2. 2016 (účast 22 osob)
/ Počátky vlnařského průmyslu v Brně – 11. 2. 2016 (účast 26 osob)
/ Ohlédnutí za novodobou historií Brna (s důrazem na industrializaci města v 19. a 20. století – 25. 2. 2016 (účast 28 osob)
/ Cesty piva v Brně – 27. 2. 2016 (účast 22 osob)
/ Strastiplná cesta Kaplanovy turbíny mezi světové vynálezy (SENKLUB) – 8. 3. 2016 (účast 10 osob)
/ Když Brno oblékalo svět aneb Město v nadějeplném 19. století – 10. 3. 2016 (účast 29 osob)
/ K počátkům brněnského podnikového archivnictví – 17. 3. 2016 (účast 8 osob)
/ Po stopách zmizelého průmyslového Brna – 24. 3. 2016 (účast 28 osob)
/ Móda z Brna – vlněné tkaniny z brněnských továren z období první republiky. Pohled do sbírek TMB – 31. 3. 2016 (účast 22 osob)
/ Vlnařské podniky na Cejlu – 2. 4. 2016 (účast 30 osob)
/ Václav Kunžak: Zapomenutý mechanik a vynálezce z 18. století – 5. 4. 2016 (účast 35 osob)
/ Soukromé rezidence podnikatelské elity v Brně-Černých Polích – 9. 4. 2016 (účast 60 osob)
/ Ohlédnutí za novodobou historií Brna (s důrazem na industrializaci města v 19. a 20. století) – 22. 4. 2016 (účast 30 osob)
/ O tvorbě módních kolekcí v brněnských továrnách (Vila Stiassny) – 10. 11. 2016 (účast 6 osob)
/ Záchrana exponátů z hradu Krásna Horka – 19. 4. 2016 (účast 10 osob)
/ Vlnařské podniky na Cejlu – Horní Cejl. Exkurze pro veřejnost, 15. a 16. 6. 2016

Účast celkem 366 osob

PŘEDNÁŠKY K VÝSTAVĚ TECHNICKÉ KRESLENÍ A ZOBRAZOVÁNÍ

/ Realizace interaktivních ukázek škol spolupracujících na výstavě Technické kreslení a zobrazování – 8.–11. 11. 2016 (účast 45 osob)
/ Realizace interaktivních ukázek škol spolupracujících na výstavě Technické kreslení a zobrazování – 14. 11. – 5. 12. 2016 – (účast 40 osob)
/ Realizace interaktivních ukázek škol spolupracujících na výstavě Technické kreslení a zobrazování – 22.–24. 11. 2016 (účast 55 osob)
/ Realizace interaktivních ukázek škol spolupracujících na výstavě Technické kreslení a zobrazování – 23.–24. 11. 2016 (účast 40 osob)
/ Realizace interaktivních ukázek škol spolupracujících na výstavě Technické kreslení a zobrazování – 29. 11. – 2. 12. 2016 (účast 45 osob)

Účast celkem 225 osob

PŘEDNÁŠKY V RÁMCI DOPROVODNÉHO PROGRAMU U DNŮ UNIFORMOVANÝCH SBORŮ

/ Historie bezpečnostních sborů první republiky (Brno) – 28. 9. 2016 (účast 200 osob)
/ Historie bezpečnostních sborů první republiky (Kroměříž) – 1. 10. 2016 (účast 150 osob)

Účast celkem 350 osob

/ Přednášky pro veřejnost s promítáním 3D diapozitivů Putování po Bolívii a Peru – 26. 5. 2016 (účast 83 osob)

Účast celkem 83 osob

PŘEDNÁŠKY ODDĚLENÍ DOKUMENTACE TYFLOPEDICKÝCH INFORMACÍ

/ Přednáška spojená s prohlídkou expozice Kultura nevidomých pro Katedru speciální pedagogiky UP Olomouc – 21. 2. 2016 (účast 1 osoba)
/ Přednáška spojená s prohlídkou expozice Kultura nevidomých pro Klub hendikepovaných Brno – 26. 2. 2016 (účast 5 osob)
/ Přednáška spojená s prohlídkou expozice Kultura nevidomých pro Domov seniorů, Tuřany – 8. 3. 2016 (účast 5 osob)
/ Přednáška spojená s prohlídkou expozice Kultura nevidomých pro studenty muzeologie FF MU – 31. 3. 2016 (účast 26 osob)
/ Přednáška spojená s prohlídkou expozice Kultura nevidomých pro LORM, o. s. – 21. 4. 2016 (účast 15 osob)
/ Cestovatelská beseda o Římě – 4. 5. 2016 (účast 15 osob)
/ Přednáška spojená s prohlídkou expozice Kultura nevidomých pro VOŠ Kotlářská – 9. 5. 2016 (účast 20 osob)
/ Přednáška spojená s prohlídkou expozice Kultura nevidomých pro účastníky Tmavomodrého festivalu – 14. 5. 2016 (účast 50 osob)
/ Přednáška spojená s prohlídkou expozice Kultura nevidomých pro žáky Speciální školy ZP v Brně – 21. 6. 2016 (účast 25 osob)
/ Přednáška spojená s prohlídkou expozice Kultura nevidomých pro žáky Speciální školy ZP v Brně – 22. 6. 2016 (účast 25 osob)
/ Přednáška spojená s prohlídkou expozice Kultura nevidomých pro Národní institut pro vzdělávání – 24. 8. 2016 (účast 20 osob)

Účast celkem 207 osob

POPULÁRNĚ-NAUČNÉ PŘEDNÁŠKY

Přednáškový cyklus Česko-nepálské společnosti

/ Expedice Manaslu 2006 – 6. 2. 2016 (účast 48 osob)
/ První česká ženská expedice na Manaslu 1980 – 7. 2. 2016 (účast 52 osob)
/ S kamerou na treku pod Manaslu – 20. 2. 2016 (účast 35 osob)
/ Nepál po zemětřesení objektivem členek Traumateamu ČR – 21. 2. 2016 (účast 41 osob)

Účast celkem 176 osob

Přednáškový cyklus Brněnské podzemí s Alešem Svobodou

/ Kostnice sv. Jakuba – 5. 9. 2016 (účast 48 osob)
/ Exkurze do krytu CO Denis pod Petrovem – 12. 9. 2016 (účast 27 osob)
/ Podzemí Pekařské ulice – 19. 9. 2016 (účast 130 osob)
/ Protiletecký kryt pod Kraví Horou – 26. 9. 2016 (účast 18 osob)
/ Protiletecké kryty v Brně – 28. 11. 2016 (účast 101 osob)
/ Římské náměstí a náměstí Svobody – 12. 12. 2016 (účast 110 osob)

Účast celkem 434 osob

Přednášky v rámci Týdne vědy a techniky

/ Byli lidé na Měsíci? – 1. 11. 2016 (účast 35 osob)
/ Národ čtenářů (Jaký je vztah ke knihám a čtení) – 2. 11. 2016 (účast 6 osob)
/ Historie termojaderné odbočky aneb od Tomahaku k pinči a zpět – 3. 11. 2016 (účast 33 osob)
/ Pluripotentní kmenové buňky a jejich využití pro vědu a medicínu – 8. 11. 2016 (účast 20 osob)
/ Sedm divů světa očima geologa – 9. 11. 2016 (účast 44 osob)
/ Hmyz očima III. tisíciletí – 10. 11. 2016 (účast 15 osob)

Účast celkem 153 osob

KONFERENCE, SEMINÁŘE A WORKSHOPY POŘÁDANÉ NEBO SPOLUPOŘÁDANÉ TMB

- *Zacházení a práce s chemickými látkami pro konzervátory-restaurátory*. MCK TMB 25. 2. 2016 (účast 52 osob)
- *Archeologia technica 35, Zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami*. TMB a Archaia, o.p.s. 21. 4. 2016 (účast 29 osob)
- *Zásady čištění kovů s ohledem na jejich originální povrch*. MCK TMB ve spolupráci s AMG a AVU Praha 10. a 11. 5. 2016 (účast 70 osob)
- *8. Workshop starého železářství ve Staré huti u Adamova*. TMB 25.–27. 5. 2016 (účast 30 osob)
- *Textil v muzeu. Ateliérová tvorba versus sériová výroba*. TMB ve spolupráci s AMG 7.–8. 6. 2016 (účast 68 osob)
- *Kov–dřevo–sklo, odborné ošetrovanie sbírkových predmetov s kombinovaným materiálovým zložením*. MCK TMB ve spolupráci se Slovenským národním múzeem a Slovenským technickým múzeem 14.–15. 6. 2017 (účast 30 osob)
- *Tradiční setkání kovářů damascénské oceli*. TMB 24.– 25. 6. 2016 (účast 145 osob)
- *Mezinárodní setkání flašinetářů*. TMB 15.–16. 8. 2016 (účast 35 osob)
- *Po stopách zdraví a nemoci člověka a zvířat v historii a současnosti medicíny, farmacie a veterinárního lékařství*. TMB 6.–7. 9. 2016 (účast 36 osob)
- *Konference konzervátorů-restaurátorů v Brně*. MCK TMB a AMG 13.–15. 9. 2016 (účast 270 osob)
- *K dějinám průmyslu techniky a sociálního vývoje na Moravě a ve Slezsku v meziválečném období*. TMB 25.–26. 10. 2016 (účast 34 osob)
- *Workshop Smalt a email.* MCK TMB 8.–9. 11. 2016 (účast 14 osob)
- *Zaniklá průmyslová krajina*. TMB 15.–16. 11. 2016 (účast 17 osob)
- *Preventivní péče a zásady ochrany kovových předmětů*. NPÚ, ú.o.p. Brno, Metodické centrum moderní architektury v Brně a MCK TMB, 10. 11. 2016 (účast 20 osob)
- *Péče o syntetické materiály ve fondech kulturních organizací ČR*. Národní knihovna a MCK TMB 14. 12. 2016 (účast 20 osob)
- *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a, 15. 11. 2016 (účast 12 Osob)

Účast celkem 882 osob

TECHNICKÉ A ODBORNÉ KONFERENCE SPOLUPOŘÁDANÉ NA ZAKÁZKU POŘÁDAJÍCÍCH FIREM

- Norský večer – 19. 2. 2016 (účast 21 osob)
- VUT – nábor studentů – 25. 4. 2016 (účast 43 osob)
- VUT FEKT – 5. 9. 2016 (účast 95 osob)
- JOYCE ČR – s.r.o., 11. 11. 2016 (účast 100 osob)
- International Science and Engineering Society – o. s., 25. 11. 2016 (účast 50 osob)

Účast celkem 309 osob

ÚČAST NA KONFERENCÍCH, SEMINÁŘÍCH A WORKSHOPECH S PŘEDNESENÝM PŘÍSPĚVKEM

- Anděl, L.: Generální konference ICOM Praha 2022. In: *ICR na GK ICOM*, Milano, 6. 7. 2016, Milano
- Gilbertová, M.: Brněnská průmyslová krajina jako významné dědictví a platforma pro kulturní a muzejní projekty. Druhý život brněnských brownfieldů a slavných průmyslových objektů. In: *Fenomén kultúrneho dedičstva v spoločnosti – dejiny, súčasný stav a perspektívy III*., 8.–9. 3. 2016, Bratislava
- Hložek, M.: Poznámky k barevné metalurgii kovových předmětů se zvláštním zřetelem k nálezům z doby římské. XII. protohistorická konference. In: *Konference Archeologie barbarů „Přechodné a zánikové horizonty u barbarů“*, 6.–8. 10. 2016, Regionální muzeum v Mikulově
- Hložek, M.: Enamel paint techniques in archaeology and their identifcation using XRF, micro-XRF and SEM-EDX. In: *6th Experts' meeting on Enamel on Metal,* National Museum in Warsaw, 19.–20. 5. 2016, Polsko
- Hložek, M.: The Roman military equipment metallography analyses from Hradisko (Burgstall) at Mušov and comparative dataset from the South Moravia region, the Czech Republic. In: *Roman Military Equipment Conference RoMEC XVIIII: Cavalry in the Roman World*, St Andrews, 5.–12. 6. 2016, Skotsko
- Hložek, M.: Email v archeologických nálezech jako technika vycházející ze starého sklářství. In: *História skla – 2016. 9. interdisciplinárna konferencia a diskusný „okrúhly stôl“*, 12.–13. 12. 2016, Slovenské národné muzeum Bratislava, Slovensko
- Massowová, D.: Bratři Kleinové, továrna na sukna, Brno (1923 – 1946).

In: *K historii průmyslu, techniky a sociálního vývoje na Moravě a ve Slezsku v meziválečném období (1918–1939)*, 25. – 26. 10. 2016, TMB.

/ Mazík, M.: Vlastnosti vybraných slitin kovů a zásady péče o předměty z nich zhotovené. In: *Preventivní péče a zásady ochrany kovových předmětů*, MCK TMB, NPÚ ú.o.p. Brno, Metodické centrum moderní architektury v Brně, 10. 11. 2016, Brno

/ Merta, O.: Early mediaeval iron production in the central part of Moravia – archaeology, archaeometallurgy, experiments, old and new finds of split iron blooms in Moravia. In: *Archaeological remains of the early Mediaeval crafts, with special regard to the iron production and smithing (8th–10th century)*, 21. 9. 2016, Szeged, Maďarsko

/ Merta, O.: Raně středověké zpracování železných rud ve střední části Moravského krasu: archeologické doklady a experimentální tavby v replikách kusových železářských pecí. In: *Stříbrná Jihlava*, 7. 10. 2016, Jihlava

/ Merta, O.: Zaniklá protoprůmyslová a průmyslová krajina střední části Moravského krasu. In: *Zaniklá průmyslová krajina*, 16. 11. 2016, Stará huť u Adamova

/ Mertová, P.: Přehled sortimentu brněnských vlnařských firem do roku 1939. Výsledky průzkumu vzorníkových knih a sešitů z fondu Technického muzea v Brně. In: *Textil v muzeu. Ateliérová tvorba versus sériová výroba*. TMB, 7.–8. 6. 2016, Brno

/ Mertová, P.: „Podepisujeme se s nadějí, že pro Vás budou tyto údaje zajímavé..." Inspirační zdroje brněnského vlnařství na příkladu firmy Friedrich Redlich, Brno – Hybešova. In: *K historii průmyslu, techniky a sociálního vývoje na Moravě a ve Slezsku v meziválečném období*. TMB, 25.–26. 10. 2016, Brno

/ Mrázek, M. – Kroužil, M.: Co krok, to odlitek. Postupy zhotovování odlitků z kovových materiálů a jejich konzervace. In: *Preventivní péče a zásady ochrany kovových předmětů*, MCK TMB, NPÚ ú.o.p. Brno, Metodické centrum moderní architektury v Brně 10. 11. 2016, Brno

/ Mazík, M.: Vlastnosti vybraných slitin kovů a zásady péče o předměty z nich zhotovené. In: *Preventivní péče a zásady ochrany kovových předmětů*, MCK TMB, NPÚ ú.o.p. Brno, Metodické centrum moderní architektury v Brně 10. 11. 2016, Brno

/ Mazík, M.: Složení a morfologie stříbrných mincí v kontextu jejich čištění. In: *Zásady čištění kovů s ohledem na jejich originální povrch*. MCK TMB ve spolupráci s AMG a AVU Praha 10. a 11. 5. 2016, Praha

/ Mazík, M. a kol.: Konzervování-restaurování zbraní a zbroje z hradu Krásna Hôrka poškozeného požárem. In: *Konference konzervátorů-restaurátorů v Brně*. MCK TMB a AMG 13.–15. 9. 2016, Brno

/ Mazík, M.: Rozdělení materiálů – charakteristika, identifikace v rámci sbírkových předmětů. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno

/ Mazík, M.: Působení biologických škůdců na sbírkové předměty. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno

/ Najbertová, A. – Řezníček, R.: Projekt Velká válka v TMB – spolupráce muzejního pedagoga s kurátorem. In: *„Jak pracuje tým" Prezentační a edukační aktivity muzeí jako důvod spolupráce napříč muzejními profesemi*, Muzeum Komenského v Přerově a Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG ČR, 27.–28. 6. 2016, Přerov

/ Nekuža, P.: Technika v muzejní kultuře. In: *Fenomén kultúrneho dedičstva III*., Univerzita Komenského, Filozofická fakulta, Katedra etnológie a muzeológie, Bratislava, Slovensko, 13. 4. 2016

/ Nekuža, P.: Karel Šebela. Mechanik, sběratel, hodinář. In: *Národní technické muzeum v Praze*, 20. 4. 2016

/ Rapouch, K. – Selucká, A.: Elektrochemické čištění galvanických povlaků od produktů rzi. In: *Zásady čištění kovů s ohledem na jejich originální povrch*, MCK TMB 10. a 11. 5. 2016 na AVU v Praze

/ Nekuža, P.: *E.* Dienst – výrobce orchestrionů. In: *Slavnostní uvedení orchestrionu E. Dienst do provozu v expozici Prácheňského muzea s názvem „Setkání u orchestrionu"*, 9. 6. 2016, Písek

/ Nekuža, P.: Serinettes and Organetts in the Collection of the Technical Museum Brno. In: *10. Mezinárodní festival mechanické hudby*, 4. 9. 2016, Iasi, Rumunsko

/ Nekuža, P. – Panáková, T.: SIA 1918 – 1948. Historie Spolku inženýrů a architektů. In: *K dějinám průmyslu techniky a sociálního vývoje na Moravě a ve Slezsku v meziválečném období,* TMB, 25.–26. 10. 2016, Brno

/ Rapouch, K.: Koroze slitin Pb-Sn-Sb v půdním prostředí. In: *Muzea památky a konzervace 2016*, Slezská univerzita v Opavě 18.–19. 5. 2016, Opava

/ Rapouch, K.: Průzkum a možnosti konzervace pryže na plynových maskách. In: *Péče o syntetické materiály ve fondech kulturních organizací ČR*, Národní knihovna a MCK TMB 14. 12. 2016, Národní knihovna v Praze

/ Rapouch, K. – Selucká, A.: Elektrochemické čištění galvanických povlaků od produktů rzi. In: *Zásady čištění kovů s ohledem na jejich originální povrch*. MCK TMB ve spolupráci s AMG a AVU Praha 10. a 11. 5. 2016, Praha

/ Rapouch, K.: Zásady balení, manipulace a transportu sbírkových předmětů. In: *Kurz preventivní konzervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno

/ Rapouch, K.: Působení polutantů na sbírkové předměty. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno

/ Selucká, A.: Úvod do problematiky preventivní konzervace, terminologie, legislativa, etické normy a standardy. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno

/ Selucká, A.: Vliv teploty a relativní vlhkosti vzduchu (RV, T) na sbírkové předměty. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno

/ Selucká, A. – Jakubec, P. – Maurerová, L. – Hirš, J.: Regulace mikroklimatických parametrů metodou conservation heating. In: *Konference konzervátorů-restaurátorů v Brně*. MCK TMB a AMG 13.–15. 9. 2016, Brno

/ Selucká, A.: Vliv světla na sbírkové předměty. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno

/ Selucká, A.: Muzejní depozitáře – hlavní zásady, požadavky. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno

/ Slabotínský, R.: „Po našem osvobození Rudou armádou obíral jsem se myšlenkou vyráběti dokonalé vlněné látky na export." K historii firmy Ivan Pánek, továrna na jemné vlněné látky Brno v letech 1932–1948, In: *Textil v muzeu*. Ateliérová tvorba versus sériová výroba, TMB, 7.–8. 6. 2016, Brno

/ Slabotínský, R.: K historii Nemocničního střediska pro Němce ve Svatobořicích u Kyjova v letech 1945–1949. In: *Po stopách zdraví a nemoci člověka a zvířat VI*. TMB, 9.–7. 9. 2016, Brno

/ Slabotínský, R.: Poznámky k péči o nezaměstnané v městě Brně v letech tzv. velké hospodářské krize. In: *K historii průmyslu, techniky a sociálního vývoje na Moravě a ve Slezsku v meziválečném období (1918–1939) II*., TMB, 25.–26. 10. 2016, Brno

- Rapouch, K. – Selucká, A.: Elektrochemické čištění galvanických povlaků od produktů rzi. In: *Zásady čištění kovů s ohledem na jejich originální povrch*. MCK TMB ve spolupráci s AMG a AVU Praha 10. a 11. 5. 2016, Praha
- Rapouch, K.: Zásady balení, manipulace a transportu sbírkových předmětů. In: *Kurz preventivní konzervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno
- Rapouch, K.: Působení polutantů na sbírkové předměty. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno
- Selucká, A.: Úvod do problematiky preventivní konzervace, terminologie, legislativa, etické normy a standardy. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno
- Selucká, A.: Vliv teploty a relativní vlhkosti vzduchu (RV, T) na sbírkové předměty. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno
- Selucká, A. – Jakubec, P. – Maurerová, L. – Hirš, J.: Regulace mikroklimatických parametrů metodou conservation heating. In: *Konference konzervátorů-restaurátorů v Brně*. MCK TMB a AMG 13.–15. 9. 2016, Brno
- Selucká, A.: Vliv světla na sbírkové předměty. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno
- Selucká, A.: Muzejní depozitáře – hlavní zásady, požadavky. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno
- Slabotínský, R.: „Po našem osvobození Rudou armádou obíral jsem se myšlenkou vyráběti dokonalé vlněné látky na export." K historii firmy Ivan Pánek, továrna na jemné vlněné látky Brno v letech 1932–1948, In: *Textil v muzeu*. Ateliérová tvorba versus sériová výroba, TMB, 7.–8. 6. 2016, Brno
- Slabotínský, R.: K historii Nemocničního střediska pro Němce ve Svatobořicích u Kyjova v letech 1945–1949. In: *Po stopách zdraví a nemoci člověka a zvířat VI*. TMB, 9.–7. 9. 2016, Brno
- Slabotínský, R.: Poznámky k péči o nezaměstnané v městě Brně v letech tzv. velké hospodářské krize. In: *K historii průmyslu, techniky a sociálního vývoje na Moravě a ve Slezsku v meziválečném období (1918–1939) II.*, TMB, 25.–26. 10. 2016, Brno
- Slabotínský, R.: Hraběnka Barbora Wrbnová v osidlech politického procesu. In: *Akcie, zločiny a obete Štátnej bezpečnosti a Pohraničnej stráže v rokoch 1945–1989,* 23.–24. 11. 2016, Bratislava
- Stöhrová, P.: Technické muzeum v Brně a jeho vzdělávací potenciál pro výuku regionálních dějin. In: *V. ročník pedagogické konference Učíme o Moravě*, Vzdělávací institut Integra a Magistrát statutárního města Brna, 26. 4. 2016, Brno
- Štěpánek, I.: Ochrana sbírkových předmětů při mimořádných a krizových situací. In: *Kurz preventivní kontervace.* MCK TMB ve spolupráci s AMG, 18.–20. 10. a 15. 11. 2016, Brno
- Vaníček, P. – Mazík, M. – Pelíšková, R.: Konzervovanie a reštaurovanie zbraní a zbroje z hradu Krásna Hôrka. In: *Kov–dřevo–sklo, odborné ošetrovanie sbírkových predmetov s kombinovaným materiálovým zložením*, MCK TMB ve spolupráci se Slovenským národním múzeem a Slovenským technickým múzeem, 14.–15. 6. 2017, Košice
- Zouharová Dyková, Sylvie: Auta brněnských továrníků: Low-Beer, Stiassni, Tugendhat. In: *K historii průmyslu, techniky a sociálního vývoje na Moravě a ve Slezsku v meziválečném období (1918–1939) II.*, TMB, 25.–26. 10. 2016, Brno

ÚČAST NA DALŠÍCH KONFERENCÍCH, SEMINÁŘÍCH A WORKSHOPECH V ČR (BEZ PŘÍSPĚVKU)

- Muzeum a škola: Aplikace metod zážitkové pedagogiky do školního vzdělávání. 8.–9. 2. 2016, Zámecké návrší Litomyšl (Najbertová)
- Plenární zasedání Českého výboru ICOM. 9. 2. 2016, Památník národního písemnictví, Praha (Anděl, Gilbertová, Nekuža)
- Technické památky v Norsku a České republice. 5.–6. 4. 2016, Ostrava (Gilbertová)
- Metodika projektového řízení, projektová kancelář MK ČR. 13. 4. 2016, Ministerstvo kultury ČR (Stöhrová, Vykydal)
- Z dějin technické a vědecké hračky a pomůcky a jejího uplatnění ve školách a muzeích. 20. 4. 2016, Národní technické muzeum v Praze (Nekuža)
- Vzdělávací seminář komunitárních programů EU Kreativní Evropa – Kultura. 26. 4. 2016, Krajský úřad, Olomouc (Panáková, Nekuža)
- Seminář etnografické komise AMG. 27.–28. 4. 2016, Vlastivědné muzeum v Šumperku (Mertová)
- Muzea a kulturní krajina – Policie a muzea. 5.–6. 5. 2016, Praha (Anděl)
- 21. veletrh muzeí. 25.–27. 5. 2016, Západomoravské muzeum v Třebíči (Nekuža, Panáková)
- Jarní seminář Komise regionální historie Moravy a Slezska AMG. 25. 5. 2016, Moravské zemské muzeum v Brně (Bartošová, Urbánková)
- Městská muzea a prezentace historie požárů a požární ochrany. 9. 6. 2016, Muzeum hlavního města Prahy (Anděl)
- Podzimní zasedání Komise regionální historie Moravy a Slezska AMG. 5.–6. 10. 2016, Muzeum Komenského Přerov (Anděl, Slabotínský, Bartošová, Massowová)
- Židé, dějiny a kultura. 13.–14. 11. 2016, Brno – pobočka Židovského muzea a ŽOB (Urbánková)
- Muzeum a změna V. 21.–24. 11. 2016, Národní archív v Praze (Gilbertová, Anděl, Nekuža, Žák)
- Výroční zasedání Muzeologické komise AMG. 1. 12. 2016, Národní technické muzeum v Praze (Nekuža, Gilbertová)
- Hornický seminář. 8. 12. 2016, Národní technické muzeum v Praze (Merta)

ÚČAST NA DALŠÍCH KONFERENCÍCH, SEMINÁŘÍCH A WORKSHOPECH V ZAHRANIČÍ (BEZ PŘÍSPĚVKU)

- Fenomén kultúrneho dedičstva III. Univerzita Komenského, Filozofická fakulta, Katedra etnológie a muzeológie, 12.–14. 4. 2016, Bratislava, Slovensko (Nekuža, Gilbertová)
- ICOM Milano 2016, 3.–9. 7. 2016, Milano, Itálie (Anděl, Gilbertová, Nekuža)
- Studijní cesta Technické památky a muzea se železářskou tematikou, 25.–27. 8. 2016, Maďarsko (Mertová, Merta)
- Pracovní jednání ČV ICOM, ICOM Österreich a ICOM Slovensko. 6.–8. 12. 2016, Vídeň, Rakousko (Anděl)
- Studijní cesta Dokumentace hromadné dopravy. 22.–27. 8. 2016, Zagreb a Osijek, Chorvatsko (Kocman)
- Konzultace doprovodných programů a spolupráce se školami v Muzeu řemesel a Maďarské národní galerii. 7.–9. 12. 2016, Budapešť, Maďarsko (Panáková)
- World forum for Motor Museums. 12.–16. 9. 2016, Sinsheim, Německo (Zouharová-Dyková)

IX / VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

VÝUKA, ODBORNÉ PRAXE, VEDENÍ ZÁVĚREČNÝCH PRACÍ, OPONENTURY

VÝUKA

/ Technické památky v kontextu muzejní činnosti II. FF MU Brno, M. Gilbertová (27 studentů)
/ Úvod do konzervace I,II. FF MU Brno, I. Štěpánek (25 studentů)
/ Dějiny vědy a techniky. PedF MU Brno, R. Slabotínský (35 studentů)
/ Etnologie v praxi. FF MU Brno, P. Mertová (21 studentů)
/ Chemie a metodiky konzervování předmětů vyrobených z anorganických materiálů. PřF MU Brno, A. Selucká (7 studentů)
/ Teorie prostředí a preventivní konzervace. PřF MU, M. Mazík (7 studentů)
/ Technologie a materiály konzervování a restaurování keramiky. FF MU Brno, M. Hložek (2 studenti)
/ Konzervační metody v archeologii. FF MU Brno, M. Hložek (6 studentů)
/ Konzervační praktikum. FF MU Brno, A. Selucká (15 studentů)
/ Ochrana a bezpečnost sbírek. FF MU Brno, M. Hložek (23 studentů)
/ Užité umění a umělecká řemesla, Sběratelství, Základy teorie konzervování a restaurování. SOU tradičních řemesel a VOŠ, s.s r.o., Brno, P. Nekuža, P. Stöhrová, R. Pelíšková (4 studenti)
/ Technologie a materiály konzervování-restaurování keramiky. SŠ umění a designu a VOŠ Brno, M. Hložek (5 studentů)
/ Pokročilé cvičení z chemie metodik konzervování předmětů vyrobených z anorganických materiálů III. PřF MU Brno, K. Rapouch (1 student)

ODBORNÉ PRAXE

/ Semestrální stáže FF MU Brno, Ústav archeologie a muzeologie (6 studentů)
/ ERASMUS Plus, půlroční stáže FF UK Bratislava, Ústav etnologie a muzeologie (SK) (3 studenti)
/ Odborná stáž v restaurátorských dílnách TMB, PřF MU Brno, Ústav chemie (1 student)
/ Odborné exkurze v Kovolitecké experimentální dílně TMB pro VŠ, SPŠ, VOŠ

VEDENÍ ZÁVĚREČNÝCH PRACÍ

/ Lysoněk, M.: Historie a vývoj českého technického muzejnictví. FF MU Brno (P. Nekuža)
/ Kollmannová, N.: Areál československého opevnění v Šatově. Události roku 1938 v Šatově. PedF MU Brno (R. Řezníček)
/ Ambrož, J.: Geografická analýza pohraničního opevnění v Šatově. PřF MU Brno (R. Řezníček)
/ Pražák, O.: Historie družstevního spolku DĚLPE – dělnické pekárny a cukrárny Brno v letech 1907–1954. PedF MU Brno (R. Slabotínský)
/ Fricová, J.: Mikroklimatické systémy uchovávání sbírkových předmětů v expozicích, depozitářích a při transportu. FF MU Brno (I. Štěpánek)
/ Hadová, M.: Restaurování vybraných souborů pravěkých a středověkých keramických nádob s ohledem na jejich uložení v depozitáři muzea. FF MU Brno (M. Hložek)
/ Virdzeková, A.: Středověká a raně novověká popraviště ve světle archeologických pramenů. FF MU Brno (M. Hložek)

OPONENTURY

/ Lysoněk, M.: Historie a vývoj českého technického muzejnictví. Diplomová práce FF MU Brno (M. Gilbertová)
/ Smutný, B.: Řemeslná, manufakturní a tovární výroba ve městě Brně, na jeho předměstích a v okolí. Podle vceňovacích operátů stabilního katastru v první polovině 40. let 19. století (v rozsahu území pozdější průmyslové aglomerace). Odborná kniha (R. Slabotínský)
/ Bártová, M.:„…Obviněný má také pověst jako skutečný nepřítel lidově-demokratického zřízení“. Případ odpůrců komunistického režimu Anny a Josefa Čepelových. Příspěvek do odborného periodika (R. Slabotínský)

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ TMB

/ Kurz angličtiny pro zaměstnance TMB
/ Školení řidičů – referentů služebních vozidel
/ Školení bezpečnosti práce a požární ochrany

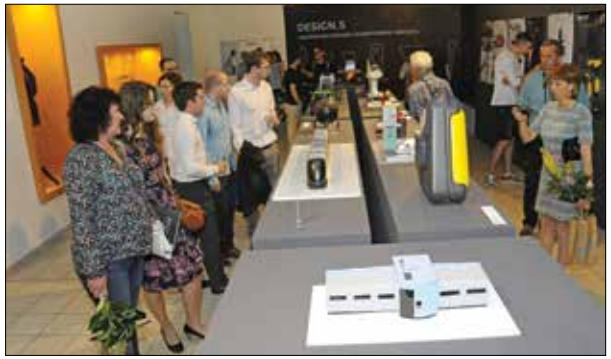

ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH KOMISÍCH A SPOLEČNOSTECH

Mgr. L. Anděl
/ člen Českého výboru ICOM
Mgr. H. Bartošová
/ členka Komise pro regionální historii Moravy a Slezska AMG
/ členka Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG
/ lektorka Muzejní a vlastivědné společnosti v Brně
Mgr. M. Gilbertová
/ členka Muzeologické komise AMG
/ členka výboru CIMUSET ICOM
Mgr. M. Hložek, Ph.D.
/ člen redakční rady časopisu IANSA (Interdisciplinaria Archaeologica Natural Science in Archaeology
Mgr. O. Merta
/ člen Modelářská sekce při KPTMB
/ předseda Sekce industriální archeologie – Spolek Františka
/ člen redakční rady recenzovaného časopisu Archeologia technica
PhDr. P. Mertová, Ph.D.
/ členka nákupní komise Etnografického ústavu MZM Brno
/ členka nákupní komise Muzea romské kultury v Brně
/ členka nákupní komise Muzea a galerie Orlických hor Rychnov n. K.
/ členka redakční rady recenzovaného časopisu Textil v muzeu
/ členka redakční rady Orlické hory a Podorlicko, Muzeum a galerie Orlických hor, Rychnov nad Kněžnou
Ing. M. Mrázek, Ph.D.
/ člen výstavní komise Národního technického muzea
/ člen sekretariátu Spolku přesného lití CICA
/ předseda pro historii a umělecké lití České slévárenské společnosti
Mgr. P. Nekuža
/ člen Muzeologické komise AMG
/ člen ICOFOM ICOM
/ předseda Společnosti přátel starožitných hodin, z. s. při KPTMB
/ místopředseda společnosti Flašinety a mechanické hrací stroje při KPTMB
/ člen nákupní komise MM v Hodoníně
/ znalec při Krajském soudu v Brně
/ člen Vědecké rady TMB
Bc. R. Řezníček
/ předseda sekce Klub policejní historie Brno při KPTMB
Ing. A. Selucká
/ tajemnice Výboru Komise konzervátorů-restaurátorů AMG
/ národní zástupce v evropském svazu konzervátorsko-restaurátorských organizací E.C.C.O.
/ členka Vědecké rady TMB
/ editorka časopisu Fórum pro konzervátory-restaurátory
Mgr. R. Slabotínský
/ člen Komise pro regionální historii Moravy a Slezska AMG
/ člen Komise muzejních historiků AMG
Mgr. P. Stöhrová
/ tajemnice a členka Vědecké rady TMB
/ členka Národopisné společnosti ČR
/ členka a tajemnice redakčních rad recenzovaných časopisů Historická fotografie, Textil v muzeu, Archeologia technica, Fórum pro konzervátory-restaurátory
Ing. I. Štěpánek
/ předseda Komise konzervátorů-restaurátorů při AMG
/ člen Českého komitétu Modrého štítu
/ člen komise ISO/A zabezpečení objektů
/ předseda Vědecké rady TMB
/ předseda redakční rady časopisu Fórum pro konzervátory-restaurátory
PhDr. N. Urbánková
/ členka Knihovnické komise AMG
/ členka výboru Komise pro regionální historii Moravy a Slezska AMG
/ členka redakční rady recenzovaného časopisu Historická fotografie
Ing. Vykydal
/ předseda soutěže Gloria musaealis
/ člen vědecké rady STM
/ člen vědecké rady NTM
/ člen rady NM
/ člen rady Unie středoevropských technických muzeí (MUT)
/ člen komise pro zápis sbírek do CES MK
Mgr. Zouharová Dyková
/ členka CKHV Brno
/ členka Klubu policejní historie sekce Elegantních dam
/ členka Z klubu jako zástupkyně za TMB
/ členka Wikov veteran klub jako zástupkyně za TMB

X / PUBLIKAČNÍ ČINNOST

PUBLIKAČNÍ VÝSTUPY ZAPSANÉ DO RIV

/ Viz kaptola VI. Věda a výzkum – Přehled výstupů vědecko-výzkumné činnosti

OSTATNÍ PUBLIKAČNÍ ČINNOST

/ Massowová, Dana: Národní obec fašistická na Bučovicku za první republiky. *Vyškovský sborník XI.*, 2015, Slavkov u Brna: Státní okresní archiv Vyškov se sídlem ve Slavkově u Brna, s. 79–116. ISBN 978-80-88145-00-4. (Vyšlo v 2016)

/ Massowová, Dana: ŽIDENICKÝ PUČ. Převrat v kontuře grotesky. *Živá historie: Historický magazín*, roč. IX, č. 11, 2016, Brno: Extra Publishing, s. 44–47. ISSN 1803-3326.

/ Kocman Tomáš: Půlstoletí brněnských tramvají K2 – 1. díl. *Městská doprava*, 2016, č. 4, s. 40–47.

/ Kocman Tomáš: Půlstoletí brněnských tramvají K2 – 2. díl. *Městská doprava*, 2016, č. 6, s. 26–44.

/ Merta, Ondřej: K historii železářství střední části Moravského krasu. *Vlastivědný věstník moravský*. 2016, r. 68, č. 2, s. 170–178. ISSN:0323-2581.

/ Merta, Ondřej: Sedmý workshop starého železářství a patnácté setkání ve střední části Moravského krasu ve Staré huti u Adamova (20. až 23. května 2015). *Archeologia technica*, 2016, r. 27, s. 66–69. ISSN 1805-7241.

/ Řezníček, Roman: Nářek (zá)zemí Koruny české. *Extra VÁLKA – 1. světová*, 2016, č. III, s. 44–46.

/ Dub, Michal – Lukeš, Petr – Břínek, Miroslav. Po stopách československých křídel. Naše první rychlostní závody. *Edice Aero*, 2016, č. 25. ISSN 2336-46,45.

/ Dub, Michal – Břínek, Miroslav – Studený, Josef: Zapomenuté výpravy. Propagační let do Dánska v roce 1925. *Hobby Historie,* 2016, č. 36. s.18–26. ISSN 1804-2228.

XI / EDIČNÍ ČINNOST

NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

/ Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.): Fragmenty z historie medicíny a veterinárního lékařství. Odborná kolektivní monografie. Edice Acta Musei Technici Brunensis, sv. 10, 288 s., ISBN 978-80-87896-31-0 (náklad 250 ks)

/ Čapka, F. – Slabotínský, R. – Stöhrová, P. (eds.).: Hospodářské dějiny Moravy a Slezska. Odborná kolektivní monografie. Edice Acta Musei Technici Brunensis, sv. 11, 226 s., ISBN 978-80-87896-34-1 (náklad 250 ks)

/ Kol. aut. (Selucká, A. ed.): Čištění kovů. Odborná kolektivní monografie. 112 s., ISBN 978-80-87896-37-2 (náklad 300 ks)

/ Bárta, P. – Hložek, M. – Šmerda, J.: Langobardský meč. Konzervátorsko-restaurátorský průzkum a zásah. Odborná kolektivní monografie. 84 s., ISBN 978-80-87896-36-5 (náklad 300 ks)

/ Selucká, A. a kol: Až na kov! Záchrana sbírek poškozených požárem hradu Krásna Hôrka. Odborná kolektivní monografie s katalogem. 104 s., ISBN 978-87896-38-9 (náklad 300 ks)

/ DESIGN.S: Mezinárodní bienále studentského designu 2016. Katalog výstavy 2016. ISBN 978-80-87896-29-7 (náklad 300 ks)

PERIODICKÉ PUBLIKACE

/ Archeologia technica 27. Odborný recenzovaný časopis, ISSN 1805--7241 (náklad 250 ks)

/ Textil v muzeu 2016. Odborný recenzovaný časopis, ISSN 1804--1752 (náklad 300 ks)

/ Fórum pro konzervátory-restaurátory 2016. Odborný recenzovaný časopis, ISSN 1804-1752 (náklad 450 ks)

/ Historická fotografie 2016. Odborný recenzovaný časopis, ISSN 1213-399X (náklad 250 ks)

/ Výroční zpráva za rok 2015 (náklad 70 ks)

VEŘEJNÁ SPECIALIZOVANÁ DATABÁZE

/ Urbánková, N.: *Technické muzeum v Brně – historické snímky.* [cit. 15.12.2016] Dostupné z: www.tmbrno.cz/historickesnimky/

XII / MARKETING A FUNDRAISING

TISKOVINY A PROPAGAČNÍ MATERIÁLY

Tisk propagačních materiálů o TMB a jeho technických památkách ve formách DL a B5 – letáky jsou určeny pro šíření a distribuci na akcích a v brněnských i mimobrněnských kulturních institucích:

/ Obecné propagační tiskoviny o hlavní budově muzea i technických památkách v jeho správě
/ Plán muzea pro návštěvníky
/ Dinoviny – noviny pro návštěvníky výstavy Dinosauři na řetězu
/ Kalendáře s motivy z expozic
/ Pracovní listy k nově otevřeným expozicím Výpočetní techniky a Optiky
/ PF 2017

WEBOVÉ STRÁNKY

O všech svých aktivitách muzeum s předstihem informuje na svých webových stránkách, které jsou, podle zpětné vazby od návštěvníků, vedle Facebooku hlavním zdrojem informací o dění v muzeu. Vzhledem k zastaralému vzhledu webových stránek a faktu, že je nelze uzpůsobit k prohlížení z mobilních zařízení, bylo rozhodnuto vytvořit nové webové stránky, splňující všechna kritéria moderního responzivního webu. Prostřednictvím výběrového řízení byl vybrán dodavatel, který nový web zpracoval. V závěru roku 2016 proběhlo jejich naplnění s cílem zveřejnit nový web muzea začátkem roku 2017. Nové webové stránky byly spuštěny na přelomu ledna a února roku 2017 a návštěvníky informují přehledně, jednoduše a konkrétně. Atraktivní vizuální pojetí respektuje nároky kladené na podobu webových stránek v současné době.

Spolupráce s dalšími servery, především webovými portály:
TMB vkládá informace o připravovaných výstavách a akcích na celou řadu turistických portálů, které jsou pro návštěvníky také důležitým zdrojem informací při vyhledávání tipů na výlety a akce.

/ www.kudyznudy.cz / www.gotobrno.cz / wwwwww.vyletnicile.cz
/ www.mistnikultura.cz / www.eventaro.com / www.kdykde.cz
/ www.do-muzea.cz / www.jizni-morava.cz

DIRECT MAIL

TMB rozesílá prostřednictvím elektronického zpravodaje přihlášeným zájemcům informace o aktuálním dění v muzeu (nové výstavy, akce, přednášky, dílny apod.). Databáze adresátů čítá ke konci roku cca 1 240 e-mailových adres. Zájemci o zasílání newsletteru se mohou přihlašovat prostřednictvím webových stránek a na facebookovém profilu TMB, ale e-mailové adresy zájemců o newsletter také aktivně sbíráme při muzejních akcích, které pořádáme pro veřejnost, a při každoroční prezentaci na veletrhu cestovního ruchu Regiontour. Průměrný počet otevření elektronického zpravodaje doručeného e-mailem je 35 %, což je v oblasti on-line marketingu považováno za vynikající výsledek.

SOCIÁLNÍ SÍTĚ A ONLINE REKLAMA

Facebooková stránka TMB je důležitým kanálem pro informování veřejnosti o veškerém dění v muzeu. Abychom udržovali neustálý kontakt s fanoušky, zveřejňujeme několik příspěvků týdně a aktivně reagujeme na jejich zprávy a komentáře. Využíváme i možností placené propagace příspěvků. Počet fanoušků neustále narůstá, na konci roku 2016 jich má stránka TMB 5 386 (ke konci roku 2015 to bylo 3 670).
Ve větší míře byla využívána i reklama v on-line prostředí. Jednalo se převážně o turistické portály a on-line mutace tištěných médií. Využité formáty představovaly většinou bannery či PR články.

OUTDOOROVÁ REKLAMA

/ Billboardy / City light vitríny / Výlepy plakátů (A3, A2) / Světelná navigační tabule / Propagace v prostředcích MHD – polepy tramvají, bannery na nádraží, plakáty v MHD / Distribuce letáků na akce TMB

SPOLUPRÁCE S MÉDII

Oddělení PR navázalo v roce 2016 na již fungující spolupráci s médii (Rádio Petrov, B-TV a Šalina) a během roku vytvořilo další vztahy s médii i institucemi:

/ Rádia – navázána pravidelná spolupráce s Rádiem Krokodýl – denní poslechovost kolem 90 000, s Hitrádiem City Brno – 80 000, s Českým rozhlasem Brno – 76 000 a s Českým rozhlasem Dvojkou – 300 000 posluchačů denně. Občasná spolupráce s Country rádiem – 27 000, rádiem Proglas – 27 000 a ČRo Plus – 33 000). Jen v rámci nové spolupráce s rádii došlo k nárůstu oslovení veřejnosti o půl miliónů posluchačů, ať už reportážemi, živými vstupy či avízy. Zároveň s vlivem PR kampaní v tištěných médiích tak došlo k rozšíření jejich působnosti na věkové kategorie (od 3 do 85 let) a na veřejnost s vyšším vzděláním.
/ Tištěná média – došlo k pravidelné spolupráci s Deníkem Rovnost v rámci brněnského i jihomoravského vydání – náklad 35 000, s jihomoravskou mutací týdeníku 5+2 – náklad 57 000, deník Právo – náklad 67 000 na JM, celorepublikově 280 000, KAM – náklad 20 000. Částečnou spolupráci PR navázalo s časopisem Respekt – čtenost 160 000, s turistickými přílohami v rámci MAFRA – náklad 50 000.
/ Královopolské listy – začala velmi dobrá spolupráce se starostkou Brna-Královo Pole. Výrazně se zlepšila distribuce propagačních materiálů v této části Brna s prezentací TMB na akci brněnské městské části Brno-Královo Pole Erbovní slavnosti. Zároveň obyvatelé dostávají pravidelné informace v místních Královopolských novinách. Došlo tak ke zvýšení povědomí o TMB v části, v níž sídlí jeho hlavní budova.
/ V rámci internetových portálů (viz část s názvem On-line marketing v TMB za rok 2016) oslovilo oddělení portály určené rodičům a dětem, např. babyonline, či child.cz., dále Brno City a další.
/ Česká televize informovala o TMB v pořadech Dobré ráno, Sama doma (avíza akcí pro děti), ČT D, ČT 24, Toulavá kamera.
/ Televize NOVA – reportáž o památce TMB Větrný mlýn v Kuželově do pořadu Koření speciál
/ Filmové natáčení na památce TMB – film Špunti na vodě natáčel režisér Jiří Chlumský částečně na Šlakhamru v Hamrech nad Sázavou, další památce TMB. Film zajišťují v koprodukci společnosti FRESH LOBSTER a Fénix Film
/ Filmové natáčení na památce Kovárna v Těšanech – v termínu 16. 11. – 5. 12. proběhlo na kulturní památce Kovárna v Těšanech

natáčení filmu Austerlitz Advent s napoleonskou tematikou. Produkci snímku zajišťovala společnost Biokovofilm s. r. o., TMB vystupuje jako partner natáčení. Snímek bude uveden pravděpodobně v roce 2017 v České televizi.

/ Těsnější spolupráci navázalo oddělení PR s brněnským Turistickým a informačním centrem, kde kromě propagace došlo i ke spolupráci v rámci Brněnských Vánoc. TMB se tak zdarma mohlo prezentovat přímo na těchto vánočních trzích s odhadovanou denní návštěvností 10 000 lidí, a to nejen z Brna.

/ Oddělení PR spolupracovalo s oblastními mutacemi celodenních médií i s lokálními redakcemi, jako např. Znojemský týden, Jihlavské listy, Žďárské noviny atp.

/ Top výletní cíle Jižní Moravy – projekt vzniknul před deseti lety jako forma bilaterální spolupráce se spolkovou republikou Dolní Rakousko pod záštitou a za přispění Evropského fondu regionální podpory. V současné době zahrnuje na území České republiky převážně v Jihomoravském kraji třicet dva objektů a institucí, jako jsou muzea, galerie, hrady, zámky, kláštery, kulturní a přírodní památky a objekty a volnočasové aktivity. Centrála cestovního ruchu Jižní Morava zajišťuje v rámci trvalé udržitelnosti projektu nejen propagaci a prezentaci Top výletních cílů, ale každé dva roky také kontroluje kvalitu poskytovaných služeb, infrastruktury a práce personálu v těchto turisticky významných cílech. Smyslem kontroly je zejména poskytnout zpětnou vazbu provozovatelům všech do projektu zahrnutých turisticky významných výletních cílů na jižní Moravě. Současně je zde snaha ověřit kvalitu a úroveň nabízených služeb. Výsledkem roku 2016 bylo umístění TMB na sedmnácté příčce z celkového počtu 33 cílů, se 76% skóre možné dosažitelnosti. V rámci muzejních institucí, jejichž zřizovatelem je MK ČR, jsme se tedy umístili na prvním místě, první příčky tradičně obsazují zejména památkové objekty spadající pod správu NPÚ, které jsou vzhledem k menšímu počtu zaměstnanců v hodnocení flexibilnější.

FUNDRAISING A SPOLUPRÁCE S FIRMAMI A DALŠÍMI INSTITUCEMI

V roce 2016 byly zajištěny sponzorské dary od následujících společností:

/ BECHEROVKA / DESIGN VISION, s. r. o. / mmcité+ / POPAI-CE / KARE DESIGN / Centrum nábytkového designu / Babayan Klenoty / PAPELOTE

BENEFIT PROGRAM TMB

TMB nabízelo v roce 2016 slevové programy pro návštěvníky v rámci spolupráce s následujícími subjekty:

/ Restaurace Korok / Student Agency / Kudyznudy.cz / Kart arena Brno / Laser game / Paintball arena / Wellness Kuřim / Jungle park / Šťáva / Kordis JmK

XIII / STAVEBNÍ A REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

AREÁL TMB TEREZY NOVÁKOVÉ 64, BRNO–ŘEČKOVICE

STAVEBNÍ ÚPRAVY OBJEKTU SO 033 NA DEPOZITÁŘ V AREÁLU TMB TEREZY NOVÁKOVÉ, BRNO-ŘEČKOVICE

V roce 2016 byla zahájena firmou OHL ŽS a. s. celková rekonstrukce a revitalizace budovy v bývalém vojenském areálu Řečkovice. Tato budova, která je majetkem státu a hospodaření s ní bylo převedeno z Armády ČR na TMB, byla přestavěna pro potřeby depozitáře do jednotlivých sekcí. Každá sekce byla vybavena potřebnými technologiemi a technickými prostředky s ohledem na optimální uložení sbírkových předmětů. Na základě požadavku investora byly navrženy nové dispozice zahrnující převážně skladové prostory s jednou kanceláří a potřebným sociálním zařízením. V budově není uvažováno se stálým pracovním místem.
Před zahájením stavebních prací bylo nutné provést podchycení objektu – zvýšení únosnosti základů pomocí mikropilotáže včetně železobetonových monolitických převázek. V podzemním podlaží byly vybudovány dvě trezorové místnosti a kotelna, v levé části přízemí byl vybudován depozitář pro uložení fotografického materiálu s možností ovládání VZT pro jednotlivé místnosti. Stávající výtah byl nahrazen hydraulickou plošinou umožňující převoz materiálu na europaletě s nosností plošiny 1000 kg.
U vstupní rampy bylo namontováno zábradlí, instalována zdvihací plošina, položena dlažba a po ubourání železobetonových stříšek vytvořeno nové zastřešení z ocelových profilů a plechové krytiny na bednění. Stávající asfaltová lepenka byla odstraněna včetně poškozeného bednění a podbití říms. Dřevěné konstrukce krovu byly v potřebném rozsahu opraveny a zpevněny a opatřeny ochranným nátěrem proti plísním, hmyzu a dřevokazným houbám. Nová krytina byla provedena v následující skladbě: na stávající sbíjené vazníky a bednění bude připevněn ocelový žárově tinkovaný poplastovaný plech. Ve střeše bylo osazeno okno pro výlez na střechu. Stávající otvor pro výlez na půdu byl opatřen zatepleným poklopem. Stropní konstrukce byla v půdním prostoru zateplena polystyrenem v celkové tl. 200 mm. Izolace byla zakryta OSB deskami v tl. 2 x 12 mm Veškeré klempířské konstrukce byly nově provedeny z žárově zinkovaného poplastovaného plechu. Celé podzemní podlaží (vodorovné, svislé kce.) bylo odizolováno od zemní vlhkosti. Stávající vnější omítky byly vyspraveny (cca 30 %), fasáda byla provedena jako odvětrávaná (zavěšená) s izolací s minerálních desek. Součástí opravy fasády bylo i vybourání stávajících výplní otvorů včetně vnějších a vnitřních teracových parapetů. Nová okna v obvodových stěnách jsou plastová, zasklená izolačními dvojskly, v barvě bílé. Vnější parapety jsou z žárově zinkovaného poplastovaného plechu, vnitřní parapety jsou z desek. Veškeré stávající dveřní zárubně v řešených místnostech byly vybourány. Nové zárubně (bez prahů) a dveřní křídla jsou provedena ocelová s požadovanou požární odolností. Veškeré stávající podlahové konstrukce jsou kompletně vybourány až na úroveň stropní konstrukce resp. podkladního betonu.
V 1. N. P. budou v roce 2017 instalovány pojízdné regály s požadovanou únosností min. 300 kg/m^2., ve 2. N. P. budou umístěny stabilní policové regály s požadovanou únosností 450 kg/m^2.

PROJEKTOVÁ DOKUMENTACE – CENTRÁLNÍ DEPOZITÁŘ A PŘÍJMOVÁ A MONTÁŽNÍ HALA TMB

V roce 2016 byly zahájeny projekční práce na zpracování kompletní projektové dokumentace „Centrální depozitář a příjmová a montážní hala Technického muzea v Brně“, tzn. včetně nezbytných studií a průzkumů, dokumentace k územnímu řízení, dokumentace ke stavebnímu povolení a dokumentace pro provedení stavby – pro výběr dodavatele, včetně inženýrské činnosti.
Novostavba centrálního depozitáře (depozitní haly SO 036) a příjmové a montážní haly SO 037 bude realizována na pozemcích v areálu bývalých vojenských kasáren v Brně-Řečkovicích. Tyto pozemky jsou v majetku státu a hospodaření s nimi bylo převedeno z Armády ČR na TMB. Depozitní hala bude vybudována mezi dvěma stávajícími objekty SO 007 a SO 008. Objekt depozitní haly bude dvoupodlažní s rampou pro pojezd kolové techniky (autobusy, trolejbusy, vojenská technika, osobní automobily). Depozitní hala bude vybavena potřebnými technologiemi a technickými prostředky s ohledem na optimální uložení sbírkových předmětů.
Příjmová a montážní hala SO 037 (technologický krček) bude vybavena patkovým zdvihacím zařízením pro těžkou techniku včetně montážní jámy a bude vestavěna mezi objekty SO 007 a SO 009. Hala je velkoprostorová a umožňuje provádění montážních a restaurátorských prací i na rozměrnějších sbírkových předmětech.
Na konci roku 2016 bylo stavebním úřadem vydáno Územní rozhodnutí – rozhodnutí o umístění stavby.

MONTÁŽ TEPLOVZDUŠNÝCH AGREGÁTŮ SO 004

V automobilních dílnách byly instalovány 2 ks plynových teplovzdušných agregátů IMMERGAS včetně rozvodu plynu a odkouření.
V areálu dále probíhala běžná údržba, například drobné opravy elektroinstalace, opravy ZTI a dále pak opravy oplocení a osvětlení areálu, čištění kanalizace atd.

HLAVNÍ BUDOVA TMB

ODSTRANĚNÍ NEBO SNÍŽENÍ VYSOKÝCH RIZIK U NÁKLADNÍHO VÝTAHU NT 2000

Na základě inspekční prohlídky na výtazích, která se provádí dle platné normy ČSN EN 274007/2014 čl. 6.1, byl provozovatel povinen na základě této IP odstranit existující provozní rizika a provést nápravná opatření. Souhrn vysokých rizik je uveden v inspekční zprávě č. 63-10785/2. Na základě požadavku z IZ bylo nutno tyto jednotlivá rizika odstranit nebo snížit.

EXPOZICE OPTIKY A VÝPOČETNÍ TECHNIKY

Před vlastním budováním expozice bylo nutno provést řadu stavebních úprav a přizpůsobit prostor podle požadavků projektu. Bylo sejmuto obložení stropu, čímž se zvýšil a prosvětlil výstavní prostor. Dále bylo nutno provést opravy a úpravy zvýšené podlahy protože prostor byl využíván jako sklad sbírkových předmětů a výstavní prostor pro krátkodobé akce.
Byl navýšen rozsah scénických staveb oproti původnímu projektu a zvýšila se i jejich výrobní náročnost, což se projevilo v navýšení rozpočtu na jejich realizaci. Jednalo se především o změny v budovaných dioramatech, ale i v provedení vitrín. Především v části expozice, která se věnuje filmu a fotografii byla doplněna celá řada prvků, přibližující dobu třicátých let minulého století.
V rámci instalace audiovizuálních médií bylo nutno změnit umístění některých počítačů, televizorů a dotykových panelů tak, aby lépe odpovídalo umístění sbírkových předmětů a bylo pro návštěvníka přístupnější. Proto byly vyráběny speciální držáky k zavěšení velkých televizorů. Podstatných změn doznala i instalace osvětlení včetně jeho ovládání a centrální ovládání počítačů.

Protože realizace expozice proběhla oproti původnímu záměru o třináct let později, nebyla zprovozněna historická počítačová technika, a to především z důvodu nedostatku techniků, kteří tuto techniku znají a kvůli nedostatku náhradních dílů. Jedná se o sbírkové předměty, které nelze ničím nahradit (jsou jediné v republice) a při neúspěšném oživování hrozí jejich nevratné poškození nebo dokonce zničení. Výsledkem investiční akce je plně funkční expozice optiky a výpočetní techniky, která seznámí běžného návštěvníka s historickým vývojem v těchto odvětvích techniky a poskytuje edukativní využití. V objektu dále probíhala běžná údržba a opravy maleb, elektroinstalace, opravy ZTI, oprava kotlů a dále provádění revizí v termínech dle platných předpisů.

DÍLNY A DEPOZITÁŘ ROKYCANOVA BRNO-ŽIDENICE

VÝMĚNA VCHODOVÝCH DVEŘÍ

Z důvodu neustálého poškozování stávajících vstupních plastových dveří bylo nutné dveře vyměnit za nové v provedení hliníkový profilový systém. Posléze došlo i k výměně nefunkčních domovních telefonů.

STĚHOVÁNÍ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ DO NOVÉHO DEPOZITÁŘE

Na konci roku 2016 byla tato akce úspěšně dokončena a cca 30 000 ks sbírkových předmětů různé velikosti a hmotnosti bylo přestěhováno. Při samotném stěhování sbírkových předmětů se projevil nedostatek regálových systémů, žádostí o možnost rozšíření IZ o nákup regálového systému bylo vyhověno, jelikož po provedení výběrového řízení a uzavření smlouvy na poskytovatele služeb došlo k finanční úspoře vůči přiděleným finančním prostředkům. Tato úspora byla využita právě na pořízení regálového systému a tím bylo zabezpečeno kvalitní uložení sbírkových předmětů.

NKP VODNÍ MLÝN VE SLUPI

SEKERNICKÉ A DROBNÉ STAVEBNÍ PRÁCE

V roce 2016 byla provedena výměna lopatek a oprava hřídelí vodních kol, oprava zábradlí a lávky, oprava a doplnění dřevěných kostek podlahy v podloubí a dále opravu vnějších omítek, vyspravení krytiny a hřebenáčů, vyčištění žlabů a drobnou opravu břehu náhonu.

ŠLAKHAMR V HAMRECH NAD SÁZAVOU

DROBNÉ OPRAVY A ÚDRŽBA

V roce 2016 byla provedena oprava kladiva, oprava kování na kladivu, oprava vodních kol a vantroků, drobné tesařské a sekernické opravy.

DALŠÍ ČINNOSTI NA PROVOZNĚ INVESTIČNÍM ODDĚLENÍ

- příprava a realizace investic
- zajišťování autoprovozu
- zajištění nového výběru pojištění všech vozidel TMB – 2 etapy
- hlášení a sledování CRAB včetně žádosti o vyjmutí ze systému
- zajišťování a sledování energií a médií (plyn, elektřina, voda, pohonné hmoty a spotřeba)
- zajišťování kancelářských potřeb, čisticích prostředků a úklidových pomůcek
- příprava, sjednávání a sledování nájemních smluv
- zpracování podkladů, hlášení a rozborů pro MK a ostatní státní instituce
- spoluúčast při přípravě výstav a akcí TMB

AKCE HRAZENÉ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU (DOTACE)

- Identifikační číslo akce: 134V112000133 – Expozice optiky a výpočetní techniky
- Identifikační číslo akce: 134V112000238 – Stavební úpravy objektu SO 033 na depozitář v areálu TMB, Terezy Novákové, Brno
- Identifikační číslo akce: 134V112000240 – Stěhování sbírkových předmětů do nového depozitáře
- Identifikační číslo akce: 134V112000302 – Projektová dokumentace „Centrální depozitář a příjmová a montážní TMB“

KONTROLY A REVIZE

HLAVNÍ BUDOVA TMB

- EZS, CCTV – pravidelná revize v předepsaných intervalech (Lenia Brno s. r. o.)
- EPS – pravidelná revize v předepsaných intervalech (Cofely a. s.)
- Přenosné hasicí přístroje včetně vnitřních hydrantů (Jan Prášek – Hasičský servis)
- Požární klapky – pravidelná revize v předepsaných intervalech
- Požární přetlakové větrání včetně zdroje UPS
- Tlakové nádoby (Tomáš Hanžl)
- Nouzové osvětlení včetně zdroje UPS (Libor Dobrovolný)
- Elektrické spotřebiče včetně ručního nářadí (Libor Dobrovolný)
- Elektrického zařízení budovy (Libor Dobrovolný)

AREÁL VOJENSKÝCH KASÁREN V ŘEČKOVICÍCH

- Pravidelná revize el. zařízení všech objektů v areálu (František Voneš)
- Přenosné hasicí přístroje (Jan Prášek – Hasičský servis)
- Tlakové nádoby (Tomáš Hanžl)
- Plynových zařízení

AREÁL MHD V LÍŠNI

- Pravidelná revize el. zařízení objektů (František Voneš)
- Přenosné hasicí přístroje (Jan Prášek – Hasičský servis)
- Tlakové nádoby (Tomáš Hanžl)

VĚTRNÝ MLÝN V KUŽELOVĚ

- Přenosné hasicí přístroje (Jan Prášek – Hasičský servis)
- EZS (Trade Fides a. s.)

ŠLAKHAMR V HAMRECH NAD SÁZAVOU

- Přenosné hasicí přístroje (Jan Prášek – Hasičský servis)
- EZS (Lenia Brno s. r. o.)

DÍLNY A DEPOZITÁŘ V ŽIDENICÍCH

- Přenosné hasicí přístroje (Jan Prášek – Hasičský servis)
- Elektrického zařízení budovy (Libor Dobrovolný)
- Tlakové nádoby

VODNÍ MLÝN VE SLUPI

- EZS, EPS (Trade Fides a. s.)
- Přenosné hasicí přístroje (Jan Prášek – Hasičský servis)

KOVÁRNA V TĚŠANECH

- Přenosné hasicí přístroje (Jan Prášek – Hasičský servis)

STARÁ HUŤ U ADAMOVA

- EZS, EPS (Trade Fides a. s.)
- Přenosné hasicí přístroje (Jan Prášek – Hasičský servis)

XIV / VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2016

TMB dosáhlo v rozpočtovém roce 2016 zlepšený výsledek hospodaření ve výši 262 371,49 Kč. Je to cca 0,30 % z celkových výnosů organizace v roce 2016, což je možné hodnotit jako vyrovnaný výsledek hospodaření.
Organizace měla pro 2016 schválený rozpočet ve výši 79 919 000 Kč, po úpravách pak 85 429 579 Kč včetně účelových dotací od zřizovatele ve výši 5 228 630 Kč.
Skutečnost k 31.12. 2016 činí :

Náklady	88 614 750,95 Kč
Výnosy	88 877 122,44 Kč
Výsledek hospodaření	262 371,49 Kč

Z výše uvedeného vyplývá, že organizace měla vyšší náklady o cca 3 185 tis. Kč a výnosy o 3 447 tis. Kč proti upravenému rozpočtu. Vyšších výnosů o 3 447 tis. Kč proti upravenému rozpočtu organizace dosáhla především příjmy ze vstupného (cca 1 074 tis Kč) a vyššími výnosy z pronájmu (cca 896 tis. Kč), dále se v navýšení výnosů projevilo financování z mimorozpočtových zdrojů ve výši cca 303 tis. Kč. Zbývající část výnosů tvoří použití fondu odměn, výnosy z prodaného zboží a ostatní výnosy z činnosti.
Vyšší výnosy umožnily organizaci použití těchto prostředků pro provoz organizace, náklady byly vyšší o 3 185 tis. Kč než upravený rozpočet, použity byly hlavně na pořízení služeb.

ROZBOR ZAMĚSTNANOSTI A MEZD

Objem mzdových prostředků stanovený rozpočtem pro rok 2016 činil 22 909 tis. Kč na platy zaměstnanců a 1 157 tis. Kč na ostatní osobní náklady. V průběhu roku byl rozpočet na platy navýšen celkem o částku 1 389 880 Kč, z toho částka na pokrytí nákladů spojených se zvýšením tarifních platů zaměstnanců o 4 % za období listopad–prosinec v souvislosti s novelizací nařízení vlády č. 564/2006 Sb. činila 199 849 Kč.

/ Na stávající projekt NAKI – DF13P01OVV016 byla schválena částka na platy 866 tis. Kč a na ostatní osobní náklady částka 453 tis. Kč. V průběhu roku byl zvýšen rozpočet na platy o 693 tis. a snížen rozpočet na OON o 63 tis. Kč. Na nový projekt NAKI – DG16P02H029 bylo schváleno na platy 184 tis. Kč a na ostatní osobní náklady částka 34 000 Kč. Limity čerpání těchto mzdových prostředků byly dodrženy.

/ V průběhu roku byla schválena dotace na institucionální podporu dlouhodobého koncepčního rozvoje ve výši 19 tis. Kč na platy zaměstnanců a 36 tis. Kč na ostatní osobní náklady. Tyto prostředky byly vyčerpány dle uvedeného určení.

/ Dále byly rozpočtem schváleny prostředky OON ve výši 85 tis. Kč pro MCK – na podporu dlouhodobé koncepční činnosti. V průběhu roku byly rozpočtem schváleny částky 18 tis. Kč na akci „S Matičkou a Šroubkem“. Na realizaci projektů „Vydání odborných recenzovaných publikací TMB“ a „Prezentační aktivity k 10. výročí zpřístupnění památky Areál čs. Opevnění v Šatově“ byla poskytnuta dotace ve výši 16 600 Kč. Na pokrytí roční odměny ředitele byla poskytnuta částka 82 100 Kč. Všechny částky byly čerpány v souladu s rozpočtem.

/ Průměrný přepočtený stav zaměstnanců za rok 2016 činil 93,057 zaměstnanců. Průměrný hrubý měsíční plat zaměstnanců za rok 2016 činil 22 205 Kč. Na tomto zvýšení se částečně podílelo také zvýšení minimální mzdy od 1. 1. 2016 z částky 9 200 Kč na 9 900 Kč.

/ Limit mzdových prostředků na platy zaměstnanců na rok 2016 byl překročen o částku 350 112 Kč, která byla podle ustanovení § 59 odst. 2 zákona č. 218/200 Sb. o rozpočtových pravidlech vyčerpána z fondu odměn. Na náhradách za pracovní neschopnosti bylo vyplaceno 88 896 Kč, o tuto částku bylo navýšeno čerpání mzdových prostředků na platy.

/ Rozpočet ostatních osobních nákladů ve výši 1 731 900 Kč byl dodržen. Z této částky bylo čerpáno na kulturní aktivity „Smalt“ 11 900 Kč a na vědu a výzkum částka 563 tis. Kč. Mimo rozpočet bylo čerpáno 27 534 Kč z dotace JMK. Odstupné bylo vyplaceno ve výši 94 590 Kč. Na dohody o pracovní činnosti bylo použito 722 248 Kč, na dohody o provedení práce částka 942 596 Kč.

CENOVÝ VÝMĚR ŘEDITELE TMB

V roce 2016 došlo ke změně ceny vstupného do expozic TMB: základní vstupné 130 Kč, snížené vstupné 70 Kč.

1. Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví - stav k 31. 12. 2016

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	1	1	1,0
21-30 let	4	3	7	7,2
31-40 let	8	6	14	14,4
41-50 let	14	11	25	25,8
51-60 let	13	13	26	26,8
61 let a více	14	10	24	24,8
celkem	53	44	97	100,0

2. Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví - stav k 31. 12. 2016

vzdělání dosažené	muži	ženy	celkem	%
základní	0	2	2	2,1
nižší střední	0	0	0	0,0
nižší střední odborné	0	1	1	1,0
střední odborné s vyučením	13	7	20	20,6
střední nebo střední odborné bez maturity i výuč.listu	0	0	0	0,0
úplné střední všeobecné	1	2	3	3,1
úplné střední odborné s vyučením i maturitou	6	3	9	9,3
úplné střední odborné s maturitou (bez vyučení)	10	9	19	19,6
vyšší odborné	0	0	0	0,0
bakalářské	4	1	5	5,1
vysokoškolské	20	18	38	39,2
celkem	54	43	97	100,0

3. Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních poměrů

	muži	ženy	Celkem
nástupy	6	8	14
výstupy	4	5	9

XV / POSKYTOVANÉ STANDARDIZOVANÉ SLUŽBY

PRACOVIŠTĚ ZAJIŠŤUJÍCÍ PŮSOBNOST ZÁKONA Č. 80/2004 SB.
Informace o skladbě a počtu žádostí o vydání osvědčení o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty za rok 2015 podle zákona č. 80/2004, kterým se mění zákon č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění zákona č. 122/2000, zpracováno dle Metodického pokynu Ministerstva kultury č.j. MK 36075/2011 Sb.:

/ celkový počet přijatých žádostí 11 ks
/ celkový počet vydaných osvědčení na dobu určitou 8 ks
/ celkový počet vydaných osvědčení k trvalému vývozu 3 ks

PRACOVIŠTĚ ISO v TMB není zřízeno.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

/ počet žádostí o poskytnutí informace 0
/ počet rozhodnutí o odmítnutí žádosti 0

Standardizované veřejné služby jsou veřejnosti poskytovány na základě Příkazu č. 3/2005 ředitele TMB s účinnosti od 1. 7. 2005. K naplňování standardů časové, ekonomické a fyzické dostupnosti sbírek a veřejných služeb a smyslu zákona č. 483 Sb. ze dne 29. července 2004 a v souladu s direktivy Ministerstva kultury ČR uvedených v č.j. 5234/2005 ukládám pracovníkům TMB na všech stupních zajistit:

1. Zpřístupnění sbírek muzea prostřednictví muzejních výstav a expozic, technických památek, muzejní knihovny, zpřístupněných depozitářů a badatelny
Odpovídá: oddělení produkce výstav a provoz tech. památek a oddělení správa sborek a informací

2. Pořádání muzejních programů pro nejširší veřejnost , ale i specifické skupiny návštěvníků s využitím zejména vlastních fondů a výsledků vědeckovýzkumné a odborné činnosti muzea:

/ Prohlídky s výkladem pro všechny typy škol a návštěvníků zejména na technických památkách a v expozicích s důrazem na Experimentárium – technickou hernu Odpovídá: oddělení prezentace a práce s veřejností
/ Speciální prohlídky a kulturní vystoupení pro nevidomé a zdravotně postižené občany a účast na akci Tmavomodrý svět

Odpovídá: oddělení dokumentace tyflopedických informací

/ Programy pro aktivity rodičů s dětmi, mládež i seniory (Bambiriáda, soutěž Modell Hobby, experimentální tavby ve Staré huti, Muzejní noc – hlavní budova, vyjížďky na letní tábory a do škol, přednášky a ukázky řemesel – hlavní budova a technické památky)
/ Semináře k dokumentaci sledovaných oborů, seminář Konzervátorství, Industriální archeologie, Textil v muzeu
/ Zapojení technických památek in situ do dění v regionu (Horňácké slavnosti – Větrný mlýn v Kuželově, Mladý kovář a hody – Kovárna v Těšanech, experimentální tavby – Stará huť a hlavní budova, výjezdy historických vozidel a vozidel MHD při výročích a dopravní nostalgie v rámci projektu Brno – město uprostřed Evropy)
/ Činnost Kruhu přátel TMB

Odpovídá: odbor vědy a techniky

3. Infor movanost veřejnosti o poskytovaných službách Na internetových str ánkách TMB pravidelně zveřejňovat výroční zprávu o činnosti muzea, jakož i návrh plánu práce s veřejností a muzejní prezentace pro následující období.
Odpovídá: oddělení komunikace a marketingu

4. Poskytování informací o sbírkovém fondu a jeho využívání Průběžně seznamovat veřejnost prostřednictvím internetových str ánek, ale i veřejných médií jak o získávání a renovaci sbírkových předmětů a jejich využívání, tak i o vlastních připravovaných programech, ediční činnosti a všech ostatních muzejních aktivitách. Nabídnout k informaci části katalogů sbírek neohrožujících jejich ochranu a bezpečnost, umožnit badate lskou a zajistit knihovnickou činnost.
Odpovídá: odbor vědy a techniky

5. Na základě žádostí zpracovávat a poskytovat za úplatu stanoviska, odborné posudky, expertizy a pojednání vycházející z hlavní činnosti dané zřizovací listinou, jakož i ze sledovaných a dokumentovaných oborů a sbírkového fondu TMB. Výjimkou je metodická a odborná pomoc poskytovaná TMB vlastníkům sbírek ve smyslu § 10 Zákona č. 122/2000 Sb.
Odpovídá: odbor vědy a techniky, Metodické centrum konzervace

6. Ekonomickou a fyzickoudostupnost prezentace a služeb návštěvníkům.
6.1. Stanovování cenových výměrů vstupného a poplatků za služby vzhledem k rozsahu a poskytovaným službám v jednotlivých expozicích, technických památkách ostatních aktivitách TMB s poskytováním zlevněného vstupného nebo volného vstupu. Cenové výměry jsou k dispozici veřejnosti a návštěvníkům.
Odpovídá: náměstek pro provoz a ekonomiku Cenový výměr vstupného a poplatků za poskytované služby včetně slev a bezplatných vstupů a služeb je uveden v příloze Výroční zprávy.
6.2. Fyzická dostupnost Udržovat v bezporuchovém stavu stávající bezbariérové vstupy. Pokud stavební řešení neumožní plnohodnotnou prohlídku expozic tělesně postiženým občanům, zajistit zkvalitňování lektorského výkladu prostřednictvím dostupných multimediálních systémů.
Odpovídá: oddělení stavebně provozní a oddělení prezentace a práce s veřejností a odbor provozu a ekonomiky

MÚZO Praha, s.r.o. - PC výkaznictví JASU — Datum tisku: 15.02.2017 čas: 08.28

Výkaz zisku a ztráty

ORGANIZAČNÍ SLOŽKY STÁTU
ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY, SVAZKY OBCÍ, REGIONÁLNÍ RADY REGIONŮ SOUDRŽNOSTI
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
STÁTNÍ FONDY, POZEMKOVÝ FOND ČESKÉ REPUBLIKY

IČO : 00101435 **Název organizace :** Technické muzeum v Brně

Právní forma : příspěvková organizace **Sídlo :** Purkyňova 105, 612 00 Brno

sestavený k 31.12.2016
v Kč, s přesností na dvě desetinná místa
okamžik sestavení: 15.02.2017 08:28

pol.č.	Název položky	účet	1 BĚŽNÉ OBDOBÍ Hlavní činnost	2 BĚŽNÉ OBDOBÍ Hosp. činnost	3 MINULÉ OBDOBÍ Hlavní činnost	4 MINULÉ OBDOBÍ Hosp. činnost
A.	**NÁKLADY CELKEM**		**88 614 750.95**	**0.00**	**85 919 030.67**	**0.00**
I.	**Náklady z činnosti**		**88 608 914.45**	**0.00**	**85 913 419.39**	**0.00**
1.	Spotřeba materiálu	501	3 205 718.47		3 914 180.18	
2.	Spotřeba energie	502	7 257 856.36		7 252 000.04	
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných	503				
4.	Prodané zboží	504	332 152.11		233 714.00	
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506				
6.	Aktivace oběžného majetku	507	- 210 326.00		- 302 365.00	
7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508				
8.	Opravy a údržování	511	6 406 922.01		11 308 726.25	
9.	Cestovné	512	850 280.55		729 229.02	
10	Náklady na reprezentaci	513	246 241.64		172 959.45	
11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516				
12.	Ostatní služby	518	22 029 825.16		17 303 690.76	
13.	Mzdové náklady	521	26 644 812.00		24 164 107.00	
14.	Zákonné sociální pojištění	524	8 649 863.00		7 781 306.00	
15.	Jiné sociální pojištění	525	82 730.00		47 132.00	
16.	Zákonné sociální náklady	527	1 456 567.44		1 298 320.62	
17.	Jiné sociální náklady	528				
18.	Daň silniční	531				
19.	Daň z nemovitostí	532				
20	Jiné daně a poplatky	538				
21.	Vratky nepřímých daní	539				
22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541				
23.	Jiné pokuty a penále	542				
24.	Dary a jiná bezúplatná předání	543				
25.	Prodaný materiál	544				
26.	Manka a škody	547				
27.	Tvorba fondů	548				
28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	10 213 665.00		10 191 280.00	
29.	Zůstatková cena prodaného	552				
30	Zůstatková cena prodaného	553				
31.	Prodané pozemky	554				
32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555				
33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	40 996.09		202 947.74	
34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557				
35.	Náklady z drobného dlouhodobého	558	862 583.00		1 004 731.00	
36.	Ostatní náklady z činnosti	549	539 027.62		611 460.33	

IČO 00101435 strana 1 Datum tisku: 15.02.2017 čas: 08.28

pol.č.	Název položky	účet	1 BĚŽNÉ OBDOBÍ Hlavní činnost	2 BĚŽNÉ OBDOBÍ Hosp. činnost	3 MINULÉ OBDOBÍ Hlavní činnost	4 MINULÉ OBDOBÍ Hosp. činnost
II.	**Finanční náklady**		**5 836.50**	**0.00**	**5 611.28**	**0.00**
1.	Prodané cenné papíry a podíly	561				
2.	Úroky	562				
3.	Kurzové ztráty	563	5 836.50		5 611.28	
4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564				
5.	Ostatní finanční náklady	569				
III.	**Náklady na transfery**		**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
1.	Náklady vybraných ústředních vládních	571				
2.	Náklady vybraných místních vládních	572				
3.	Náklady vybraných ústředních vládních	575				
IV.	**Náklady ze sdílených daní a poplatků**		**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů	581				
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů	582				
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané	584				
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585				
5.	Náklady z ostatních sdílených daní a	586				
V.	**Daň z příjmů**		**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
1.	Daň z příjmů	591				
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595				

pol.č.	Název položky	účet	1 BĚŽNÉ OBDOBÍ Hlavní činnost	2 BĚŽNÉ OBDOBÍ Hosp. činnost	3 MINULÉ OBDOBÍ Hlavní činnost	4 MINULÉ OBDOBÍ Hosp. činnost
B.	**VÝNOSY CELKEM**		**88 877 122.44**	**0.00**	**86 201 248.65**	**0.00**
I.	**Výnosy z činnosti**		**11 234 534.44**	**0.00**	**9 205 515.52**	**0.00**
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601				
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	6 084 350.91		5 150 502.04	
3.	Výnosy z pronájmu	603	4 096 009.13		3 437 309.79	
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	376 722.21		285 019.71	
5.	Výnosy ze správních poplatků	605				
6.	Výnosy z místních poplatků	606				
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607				
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609				
9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	2 348.59		2 102.39	
10	Jiné pokuty a penále	642				
11	Výnosy z vyřazených pohledávek	643				
12.	Výnosy z prodeje materiálu	644				
13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého	645				
14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého	646				
15.	Výnosy z prodeje pozemků	647				
16.	Čerpání fondů	648	497 602.00		91 051.00	
17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	177 501.60		239 530.59	

IČO 00101435 strana 2 Datum tisku: 15.02.2017 čas: 08.28

pol.č.	Název položky		1 BĚŽNÉ OBDOBÍ Hlavní činnost	2 BĚŽNÉ OBDOBÍ Hosp. činnost	3 MINULÉ OBDOBÍ Hlavní činnost	4 MINULÉ OBDOBÍ Hosp. činnost
II.	**Finanční výnosy**		**9.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661				
2.	Úroky	662	9.00			
3.	Kurzové zisky	663				
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664				
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního	665				
6.	Ostatní finanční výnosy	669				
III.	**Výnosy z daní a poplatků**		**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631				
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632				
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633				
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634				
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635				
6.	Výnosy z majetkových daní	636				
7.	Výnosy z energetických daní	637				
8.	Výnosy z daně silniční	638				
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639				
IV.	**Výnosy z transferů**		**77 642 579.00**	**0.00**	**76 995 733.13**	**0.00**
1.	Výnosy vybraných ústředních vládních	671	77 642 579.00		76 995 733.13	
2.	Výnosy vybraných místních vládních	672				
3.	Výnosy vybraných ústředních vládních	675				
V.	**Výnosy ze sdílených daní**		**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických	681				
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů	682				
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané	684				
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685				
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686				
6.	Výnosy ze sdílené silniční daně	688				
C.	**VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ**					
1.	**Výsledek hospodaření před zdaněním**		**262 371.49**	**0.00**	**282 217.98**	**0.00**
2.	**Výsledek hospodaření účetního období**		**262 371.49**	**0.00**	**282 217.98**	**0.00**

vedoucí EÚ, hl. účetní: Ing. R. Jedonová

Technické muzeum v Brně
612 00 Brno, Purkyňova 105

ředitel TMB: Ing. V. Vykydal

IČO 00101435 strana 3 Datum tisku: 15.02.2017 čas: 08.28

MÚZO Praha, s.r.o. - PC výkaznictví JASU

Datum tisku: 15.02.2017 čas: 08.26

Rozvaha

ORGANIZAČNÍ SLOŽKY STÁTU
ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY, SVAZKY OBCÍ, REGIONÁLNÍ RADY REGIONŮ SOUDRŽNOSTI
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
STÁTNÍ FONDY, POZEMKOVÝ FOND ČESKÉ REPUBLIKY

IČO : 00101435 **Název organizace :** Technické muzeum v Brně

Právní forma : příspěvková organizace **Sídlo :** Purkyňova 105, 612 00 Brno

sestavená k 31.12.2016
v Kč, s přesností na dvě desetinná místa
okamžik sestavení: 15.02.2017 08:26

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
	AKTIVA CELKEM		677 051 068.80	292 540 797.20	384 510 271.60	349 438 792.31
A.	Stálá aktiva		660 956 364.42	291 895 198.00	369 061 166.42	332 108 102.89
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		1 610 090.00	1 334 383.00	275 707.00	58 590.00
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012				
2.	Software	013				
3.	Ocenitelná práva	014				
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015				
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	962 617.00	962 617.00		
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	420 598.00	371 766.00	48 832.00	58 590.00
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný	041	226 875.00		226 875.00	
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý	051				
9.	Dlouhodobý nehmotný majetek určený k	035				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		659 346 274.42	290 560 815.00	368 785 459.42	332 049 512.89
1.	Pozemky	031	28 011 191.00		28 011 191.00	28 118 016.00
2.	Kulturní předměty	032	3 064 847.00		3 064 847.00	3 064 847.00
3.	Stavby	021	492 528 677.00	236 135 552.00	256 393 125.00	261 485 426.00
4.	Samostatné hmotné movité věci a	022	53 394 284.00	24 429 116.00	28 965 168.00	20 657 183.00
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025				
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	29 996 147.00	29 996 147.00		
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný	042	52 351 128.42		52 351 128.42	18 724 040.89
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý	052				
10.	Dlouhodobý hmotný majetek určený k	036				
III.	Dlouhodobý finanční majetek		0.00	0.00	0.00	0.00
1.	Majetkové účasti v osobách s	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do	063				
4.	Dlouhodobé půjčky	067				
5.	Termínované vklady dlouhodobé	068				
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
7.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	043				
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý	053				

IČO 00101435 strana 1 Datum tisku: 15.02.2017 čas: 08.26

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
IV.	Dlouhodobé pohledávky		0.00	0.00	0.00	0.00
1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466				
5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				
6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na	471				
7.	Dlouhodobé zprostředkování transferů	475				
B.	Oběžná aktiva		16 094 704.38	645 599.20	15 449 105.18	17 330 689.42
I.	Zásoby		1 154 478.43	0.00	1 154 478.43	1 096 357.28
1.	Pořízení materiálu	111				
2.	Materiál na skladě	112	201 909.01		201 909.01	112 723.75
3.	Materiál na cestě	119				
4.	Nedokončená výroba	121				
5.	Polotovary vlastní výroby	122				
6.	Výrobky	123				
7.	Pořízení zboží	131				
8.	Zboží na skladě	132	952 569.42		952 569.42	983 633.53
9.	Zboží na cestě	138				
10.	Ostatní zásoby	139				
II.	Krátkodobé pohledávky		1 497 707.80	645 599.20	852 108.60	780 964.13
1.	Odběratelé	311	723 110.79	645 599.20	77 511.59	136 931.59
2.	Směnky k inkasu	312				
3.	Pohledávky za eskontované cenné	313				
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	187 552.00		187 552.00	299 506.00
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315				
6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci	316				
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených	317				
8.	Pohledávky z přerozdělovaných daní	319				
9.	Pohledávky za zaměstnanci	335	21 760.00		21 760.00	1 712.00
10.	Sociální zabezpečení	336				
11.	Zdravotní pojištění	337				
12.	Důchodové spoření	338				
13.	Daň z příjmů	341				
14.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná	342				
15.	Daň z přidané hodnoty	343				
16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané	344				
17.	Pohledávky za vybranými ústředními	346				
18.	Pohledávky za vybranými místními	348				
19.	Pohledávky ze správy daní	352				
20.	Zúčtování z přerozdělování daní	355				
21.	Pohledávky z exekuce a ostatního	356				
22.	Ostatní pohledávky ze správy daní	358				
23.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361				
24.	Pevné termínové operace a opce	363				
25.	Pohledávky z neukončených finančních	369				
26.	Pohledávky z finančního zajištění	365				
27.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367				
28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na	373				
29.	Krátkodobé zprostředkování transferů	375				
30.	Náklady příštích období	381	252 095.01		252 095.01	153 620.54
31.	Příjmy příštích období	385				
32.	Dohadné účty aktivní	388	294 880.00		294 880.00	168 853.00
33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	18 310.00		18 310.00	20 341.00

IČO 00101435 strana 2 Datum tisku: 15.02.2017 čas: 08.26

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
III.	**Krátkodobý finanční majetek**		**13 442 518.15**	**0.00**	**13 442 518.15**	**15 453 368.01**
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				
3.	Jiné cenné papíry	256				
4.	Termínované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245				
6.	Účty státních finančních aktiv	247				
7.	Účty řízení likvidity státní pokladny a	248				
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou	249				
9.	Běžný účet	241	13 087 371.11		13 087 371.11	15 086 207.51
10.	Běžný účet FKSP	243	314 780.04		314 780.04	178 193.50
11.	Základní běžný účet územních	231				
12.	Běžné účty fondů územních	236				
13.	Běžné účty státních fondů	224				
14.	Běžné účty fondů organizačních složek	225				
15.	Ceniny	263	19 352.00		19 352.00	117 647.00
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	21 015.00		21 015.00	71 320.00

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
	PASIVA CELKEM		**384 510 271.60**	**349 438 792.31**
C.	**Vlastní kapitál**		**373 164 061.68**	**339 624 171.29**
I.	**Jmění účetní jednotky a upravující položky**		**366 166 019.80**	**332 343 434.53**
1.	Jmění účetní jednotky	401	366 243 143.59	332 420 558.32
2.	Fond privatizace	402		
3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403		
4.	Kurzové rozdíly	405		
5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	-77 123.79	-77 123.79
6.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
7.	Opravy minulých období	408		
II.	**Fondy účetní jednotky**		**6 735 670.39**	**6 998 518.78**
1.	Fond odměn	411	868 855.48	1 154 794.00
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	297 438.06	168 487.39
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	418 738.82	418 738.82
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	50 000.00	90 000.00
5.	Fond reprodukce majetku, fond investic	416	5 100 638.03	5 166 498.57
6.	Ostatní fondy	419		
III.	**Výsledek hospodaření**		**262 371.49**	**282 217.98**
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		262 371.49	282 217.98
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431		
3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432		
IV.	**Příjmový a výdajový účet rozpočt.hospodaření**		**0.00**	**0.00**
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222		
2.	Zvláštní výdajový účet	223		
3.	Účet hospodaření státního rozpočtu	227		
4.	Agregované příjmy a výdaje minulých období	404		

IČO 00101435 strana 3 Datum tisku: 15.02.2017 čas: 08.26

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
D.	Cizí zdroje		**11 346 209.92**	**9 814 621.02**
I.	**Rezervy**		**0.00**	**0.00**
1	Rezervy	441		
II.	**Dlouhodobé závazky**		**0.00**	**0.00**
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
3.	Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	453		
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455		
5.	Dlouhodobé závazky z ručení	456		
6.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457		
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	458		
8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472		
9.	Dlouhodobé zprostředkování transferů	475		
III.	**Krátkodobé závazky**		**11 346 209.92**	**9 814 621.02**
1	Krátkodobé úvěry	281		
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282		
3.	Krátkodobé závazky z vydaných dluhopisů	283		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321	7 316 314.96	6 123 122.25
6.	Směnky k úhradě	322		
7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	23 800.00	23 800.00
8.	Závazky z dělené správy	325		
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
10.	Zaměstnanci	331	349 634.00	537 849.00
11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	1 098 837.00	1 147 120.00
12.	Sociální zabezpečení	336	581 926.00	679 859.00
13.	Zdravotní pojištění	337	249 661.00	292 885.00
14.	Důchodové spoření	338		
15.	Daň z příjmů	341		
16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	151 268.00	217 426.00
17.	Daň z přidané hodnoty	343	1 126 248.96	791 658.06
18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345		
19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347		
20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349		
21.	Přijaté zálohy daní	351		
22.	Přeplatky na daních	353		
23.	Závazky z vratek nepřímých daní	354		
24.	Zúčtování z přerozdělování daní	355		
25.	Závazky z exekuce a ostatního nakládání s cizím majetkem	357		
26.	Ostatní závazky ze správy daní	359		
27.	Krátkodobé závazky z ručení	362		
28.	Pevné termínové operace a opce	363		
29.	Závazky z neukončených finančních operací	364		
30.	Závazky z finančního zajištění	366		
31.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368		
32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374		
33.	Krátkodobé zprostředkování transferů	375		
34.	Závazky z řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	248		
35.	Výdaje příštích období	383		
36.	Výnosy příštích období	384		
37.	Dohadné účty pasivní	389	448 520.00	
38.	Ostatní krátkodobé závazky	378		910.71

Vedoucí EO, hl. účetní: Ing. R. Sedonová

Technické muzeum v Brně
612 00 Brno, Purkyňova 105
strana 4

Ředitel TMB: Ing. V. Vykydal

IČO 00101435 Datum tisku: 15.02.2017 čas: 08.26